

ΧΡΟΝΟΣ

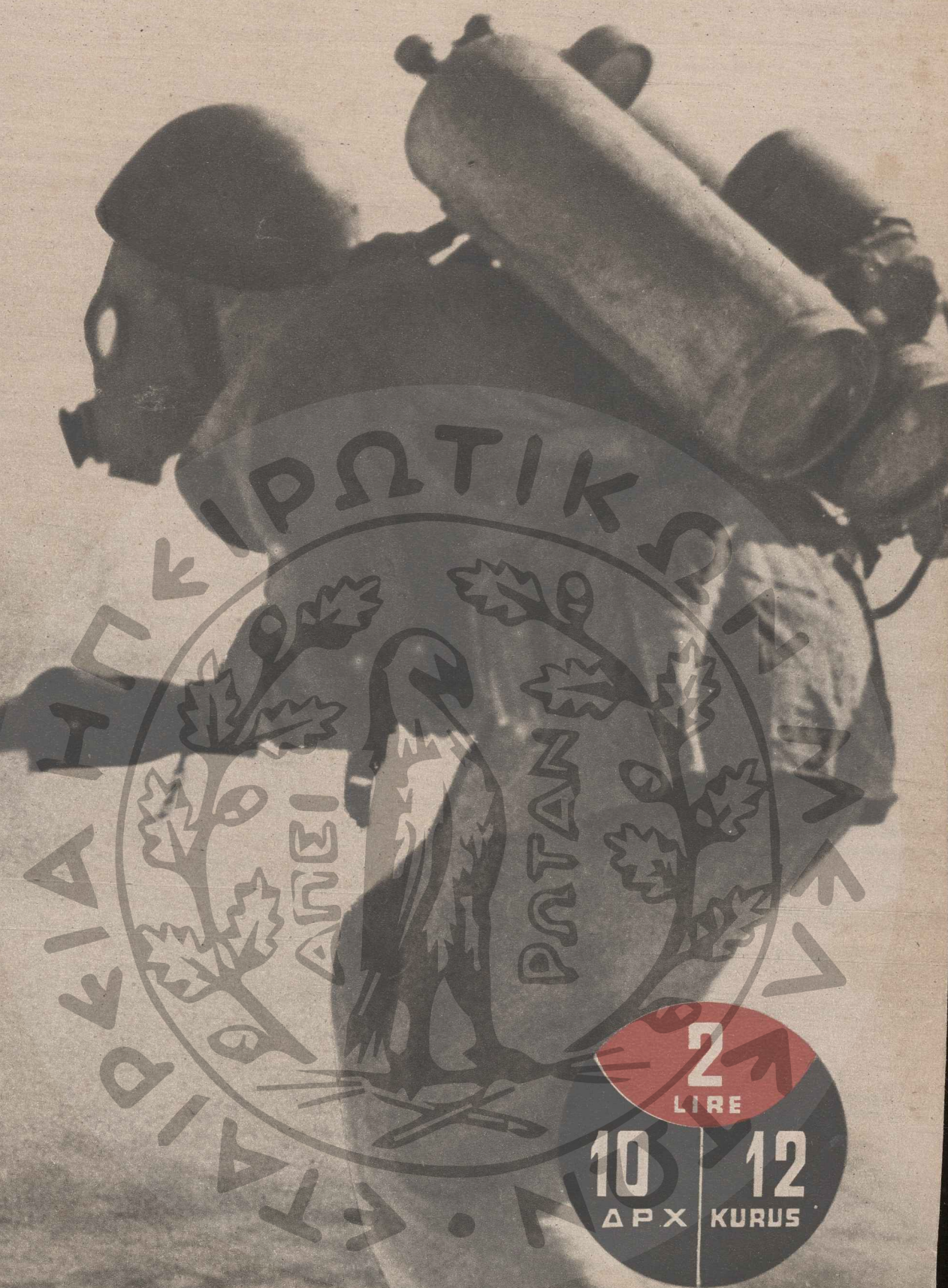
ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΕΝ ΑΜΥΝΗ

ΤΕΜΠΟ· ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΡ. 7

ΧΡΟΝΟΣ

Π
X14

ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟΝ ΤΗΣ ΛΙΒΥΗΣ

Ο ΟΙΚΟΣ MONDADORI

ΕΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ
ΟΛΑ ΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
ΤΟΥ

ANTONIO BELTRAMELLI
ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Δύο τόμοι της συλλογής
"OMNIBUS",

Ο πρώτος τόμος περιλαμβάνει
τά μυθιστορήματα, πολιτι-
κού και κοινωνικού ρυθμού και
ειδικώς: ΟΙ ΚΟΚΚΙΝΟΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ, Ο ΥΜΝΟΣ, Ο
ΙΠΠΟΤΗΣ ΜΟΣΤΑΡΝΤΟ

Τόμος σελ. 752, πανόδετος, με
έγχρωμον εξώφυλλον: ΛΙΡ. 30

Ο δεύτερος τόμος, αντίθετως, πε-
ριέχει την καθαρώς ρομαντική
παραγωγή του καλλιτέχνη,
ήτοι: ΤΑΙ ΤΖΙΑΚΟΜΕΤΑ,
ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΑΚΙ ΣΟΥ, Η
ΣΚΙΑ ΤΗΣ ΑΜΥΓΔΑΛΙΑΣ,
ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ, ΤΟ
ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΝΩΣΤΟΥ

Τόμος σελ. 788, πανόδετος, με
έγχρωμον εξώφυλλον: ΛΙΡ. 30

ΤΑΣ ΝΟΒΕΛΛΑΣ

Είς ένα τόμον της Συλλογής
"OMNIBUS", σελ. 1236, πανόδετος, με
έγχρωμον εξώφυλλον: ΛΙΡ. 45

Είς τόν τόμον αυτόν, με τόν
όποιον συμπληρούται ή έκδοσις
δύων τών διηγημάτων του ANTONIO
BELTRAMELLI, συνεκεντρώθησαν, είς
τήν όριστικήν των έκδοσιν, αί
νοβέλλαι αί ήδη δημοσιευθείσαι
είς τούς έπομένους τόμους:

ΑΝΝΑ ΠΕΡΕΝΝΑ, ΟΙ ΠΡΩΤΟ-
ΤΟΚΟΙ, ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΑΙΡΟΙ, Η
ΑΛΛΑΓΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ,
ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΓΟΝΤΕΙΑΣ,
ΑΙ ΝΟΒΕΛΛΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
ΤΟ ΤΡΥΓΗΜΕΝΟ ΚΛΙΜΑ, ΟΙ
ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΔΡΟΜΟΙ, ΑΙ
ΝΟΒΕΛΛΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ,
ΤΡΕΙΣ ΚΟΠΕΛΛΕΣ ΓΙΑ ΠΟΥ-
ΛΗΜΑ, Η ΠΑΛΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑ.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
A. MONDADORI
ΜΙΔΑΝΟΝ - ΟΔΟΣ CORRIDONI, 39

σελ. 2

σελ. 3

Ρώμη, 20 Νοεμβρίου - 16 Δεκεμβρίου 1941-XX

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

TEMPO

Ο κλοιός του σιδήρου και του πυρός, ό
περικλείων τήν Τόμπρουκ σφίγγεται όλονόν
και περισσότερο. Τά θωρακισμένα τμήμα-
τα, οί πεζοί και οί καταστροφείς, δημιουρ-
γούν, περίξ του πολιορκουμένου φρουρίου,
μίαν τόσον πολυσχιδή άμυναν, ώστε αί
πολυάριθμοι προσπάθειαι του έχθρου νά
πλησιάσουν τάς γραμμάς μας συντρέβονται
πάντοτε. Αί μηχαναί και οί άνδρες, τελείως
εγχευματοσθέντες είς τήν έρμημον, σχημα-
τίζουν ένα και μόνον όγκον και μίαν και μόνην
θέλησιν. «Απ' έδω δέν περνούν». Τά άρματα
τό έγραψαν είς τούς θώρακας των, οί άνδρες
είς τάς καρδιάς των, είς τάς γενναίας καρ-
διάς τών Ιταλών πολεμιστών και πατριωτών.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ

ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ ΕΙΣ ΕΝΕΔΡΑΝ	Σελ. 5-9
Ο ΑΜΟΥΝΤΣΕΝ ΖΕΙ,	» 10-11
ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ	» 12-15
ΑΘΛΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΙΝΑ ΕΙΣ ΤΑ ΚΟΛΧΟΖ	» 17-19
ΓΕΝΝΗΣΙΣ	» 20
Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ	» 26-27
ΔΕΜΑΤΑ ΠΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΑ ΠΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ	» 28-29
ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ	» 30-32

ΕΓΧΡΩΜΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΓΕΝΝΗΣΙΣ	» 21-24
----------	---------

ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ CESARE ZAVATTINI	» 25
---	------

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΟΙ ΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΤΕΝΝΙΣ	» 33
---------------------	------

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΣΙΤΑΡΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΜΑΧΕΣ	» 34-37
-----------------------------	---------

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

ΟΓΚΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΠΑΙ ΤΟΥ ΓΥ- ΝΑΙΚΕΙΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	» 38-41
--	---------

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΧΑΜΕΝΟΣ ΚΑΙΡΟΣ	» 4
ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΒΟΝΤΕΜ- PELLI	» 16

Anonima Periodici Italiani

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1.700.000
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36190

Ο ΟΙΚΟΣ MONDADORI

ΕΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ
ΟΛΑ ΤΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΤΟΥ

LUIGI PIRANDELLO

ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΕΙΣ ΔΕΚΑ ΤΟΜΟΥΣ

- TOM. 1 - "Εξη πρόσωπα ζητούν συγγραφέα - Ο καθείς με τόν δικό
του τρόπο - Σήμερα τό βράδυ, άπαγγελία με υπόθεση - Λιρ. 25
TOM. 2 - "Ερρίκος ό 4ος, - Η Διάνα και ή Τούντα - Η ζωή πού σου
έδωσα. - Λιρ. 28
TOM. 3 - "Ο άνθρῳπος με τό λουλούδι στό στόμα - Τό παιχνίδι τών
ρόλων - Η εύχαρίστησις τής τιμιότητος - Ο άνόητος - Ο άν-
θρῳπος, τό ζῶον, ή άρετή. - Λιρ. 28
TOM. 4 - Σάν και πρώτα, καλλίτερα από πρώτα - "Ας ντύσουμε τούς
γυμνούς - "Όπως με θέλεις σύ. - Λιρ. 28
TOM. 5 - "Ετσι είναι - "Όλα γιά τό καλό - Τό δίκιο τών άλλων - Λιρ. 25
TOM. 6 - "Η κυρία Μόρλι, μία και δύο - "Όνειρο (μά τσως όχι) -
"Η φίλη τών συζύγων - Τό κέντρισμα - Τό δάγκκαμα - Λιρ. 28
TOM. 7 - Σκέψου καλά, "Ιακωβάκη - Γλυκολέμονα τής Σικελίας - Τό
κασκέτο με τό κουδούνι - Τό πιθάρι - Τσετσές - Τό καθήκον
του Ιατρού - Η έορτή του Κυρίου του πλοίου. - Λιρ. 25
TOM. 8 - Μά δέν είναι πλέον σοβαρόν πράγμα - Μπελλαβίτα - Τό
πιστοποιητικό - "Ο άλλος υιός - Λιολά - "Η ένός ή κανενός - Λιρ. 28
TOM. 9 - Δέν είναι γνωστόν τό γιατί - "Όταν κάποιος είναι κάτω -
Νά βρεθούμε. - Λιρ. 25
TOM. 10 - Στήν έξοδο - Η νέα άποικία - "Ο Λάζαρος - Τό παραμύθι
του άλλαγμένου γιου - Οί γίγαντες του βουνού. - Λιρ. 28

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ MONDADORI
ΜΙΔΑΝΟΝ, ΟΔΟΣ CORRIDONI, 39

ΙΤΑΛΙΑ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΕΙ ΟΛΑΣ ΤΑΣ
ΚΑΛΛΟΝΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ. ΤΕΡΜΑ ΤΟΥ
ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ
ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΒΕΝΕΤΙΑ: Κωδωνοστάσιον και στήλη του Αγ. Θεοδώρου.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: Είς όλα τά γραφεία ταξίδιων

ΧΑΜΕΝΟΣ ΚΑΙΡΟΣ

KOYBA 1898

Πολεμική εποχή: το «Μέην» προ-μουν του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Η ανάπτυξη ενός πλοίου και ο έδικος πόλεμος εναντίον της Ισπανίας.

Οι μεγάλοι σταθμοί της αμερικανικής ιστορίας, προσδιορίζονται κατά περιεργον τρόπον, από το όνομα ενός πλοίου. Ένω ημείς λέγομεν «τό 48» ή «τό 49» ή «τό 1922, οι Αμερικανοί λένουν συχνά «τό Μαίρη-φλερ» τό «Τζέσπερ» τό «Μέην» ή «Λουζιτάνια» και τό τοιαύτα. Με τό όνομα του πρώτου, έννοούν τό σημείον της αναχωρήσεως, τό μοιραϊόν ταξίδι των πατέρων προσηνώντων, οι οποίοι ανεχώρησαν από τό Πλάμουθ, την 16ην Σεπτεμβρίου του 1620, διά τας ακτές της Αμερικής.

Τό «Τζέσπερ» ήτο τό πλοϊόν που έβομβάρδισαν οι Άγγλοι τό 1777 και προετοίμασε τόν άπελευθερωτικόν πόλεμον των Ήν. Πολιτειών. Τό «Μέην», άνατιναχθέν εις τόν άέρα έντός του λιμένος της Αβάνας τό 1898, ήπληξε τό σύνθημα του πολέμου της Κούβας έναντίον της Ισπανίας. Τό «Λουζιτάνια», είναι ο πόλεμος του 1917, έναντίον της Γερμανίας. Σήμερα γίνεται πολύς λόγος περί του «Γκρέερ», του «Κέρν» και συντόμως και άλλων. Άλλωστε κατά τό 1853, δέν ήτο ένα μαύρο πλοϊόν αμερικανικόν, έκείνο που εις τόν λιμένα του Τόκιο έφερε την επέμβασιν του Κομμόδору Πέρρη, έναντίον της Ιαπωνίας;

Τό έπεισδόν του Μέην είναι κλασικόν. Είναι άφιερωμένον εις την ιστορίαν και τό υπενθυμίζομεν με δύο λέξεις: Ένα αμερικανικόν πολεμικόν πλοϊόν και άκριβώς τό «Μέην», άποσταλέν χωρίς δικαιολογίαν, από τας Ήν. Πολιτείας εις Κούβαν, άντικείμενον της από πολλών έτών ύπολογουμένης πλεονεξίας της Ουάσιγκτον, ετινάχθη εις τόν άέρα, έντός του λιμένος της Αβάνας, με άθματα άνω των 200 ανθρώων του πληρώματος. Η αμερικανική προπαγάνδα, έξεμεταλεύθη άγρίως την καταστροφήν, επιδιώκουσα τόν πόλεμον έναντίον της Ισπανίας. Και ο πόλεμος πράγματι έξερράγη, με τας γνωστές συνεπείας. Η Κούβα άπεσπάσθη από την Ισπανίαν και ή κραυγή «Remember the Main» (ένθυμηθείτε τό Μαίην), παρέμεινε μέχρι σήμερα διά τούς Αμερικανούς, μία μοιραία λέξις, μία πραγματική πολεμική λέξη.

Επί τη εύκαιρία, υπενθυμίζομεν πως ή καταστροφή του αμερικανικού πλοίου παρέμεινε σκεπασμένη έντός πυκνού πέπλου μυστηρίου. Δέν εγγνώσθησαν ποτέ οι λόγοι, παρ' όσον ότι ή Ισπανία έζήτησε την διενέργειαν άυστηρών άνακρίσεων και την κρίσιν μιας τρίτης δυνάμεως ως διατηρητό. Έκείνο επίσης, τό όποϊόν ένδιαφέρει να υπενθυμίζομεν, είναι, άς τό όνομάσωμεν έτσι, τά καρυκεύματα του έπεισδού και του πολέμου εκείνου: τό πνεύμα με τό όποϊόν οι Ήν. Πολιτεία προσέβαλον την Ισπανίαν και τέλος τό πρώτον και άποφασιστικόν βήμα των προς τόν ιμπεριαλισμόν.

Ας εξετάσωμεν, υπό την συνδρομήν λάμπιν του «Μέην» τό, τώρα πλέον παλαιόν, πιστοποιητικόν του γεννήσεως. Αι Ήν. Πολιτεία έπωφθαλμίουσαν την Κούβαν. Η καταστροφή του Μέην, δέν άπέτέλεσε φυσικά, παρά μίαν χυδαίαν άπορρίψιν διά τόν κατακτητικόν πόλεμον. Η Κούβα έσήμειαν πεσόν τό αμερικανικόν παιχνίδιόν, άνικρου του Ισθμού του Παναμά. Ηδη έν τόν Οκτώβριον του 1823, ο πρόεδρος

Τζέφερσον ειχε δηλώσει: «Πρό παντός πρέπει να θέσωμεν στους έναντους μας αυτήν την έρώτησιν: θέλομεν ή δέν θέλομεν κάποιαν Ισπανικήν άπουκίαν; Έγώ ύμολογώ παρηγορία, ότι έσκέφθη πάντοτε την Κούβαν, ως μίαν από τας πλέον έπιθυμητάς εισφοράς εις τό κρατικόν μας σύστημα. Η κυριότης του Κόλπου θα ήτο πολύτιμος συντελεστής διά την πολιτικήν μας εύδαμονίαν». Ός πρακτικοί έμποροι, οι Αμερικανοί επρότειναν άργότερον εις την Ισπανίαν, ούτε λίγο ούτε πολύ, την άγοράν της νήσου. Άλλά τό 1854 έξερράγη ως βόμβα ή δήλωσις της Οσάνδης, ύπογεγραμμένη από τούς Αμερικανούς άπεσταλμένους των Παρισίων, Λονδίνου και Μαδρίτης. Άφού προσέφεραμεν εις την Ισπανίαν — έλεγεν ή δήλωσις — μίαν τιμήν διά την Κούβαν, άρκετα άνωτέρων

φρενήτιδα. Ο Θεόδωρος Ρούσβελτ, εξ ύνόματος του ναυτικού, προαλειφόμενος διά τό Προεδρικόν άξίωμα, έμεινε ύπέρ του πολέμου, καθ' όν χρόνον έτερος άνησυχος «άπόστολος» ο Α. Τ. Μάχαν, ύπερεμάχητο του ιμπεριαλισμού της Αστεράδους ένώσεως, απαιτών τόν πρώτον πολεμικόν στόλον του κόσμου «Α navy second to none» (στόλον δεύτερον ουδένης). Ο Πρόεδρος Μάκ Κίνλεϋ, ύπέστη την τεραστίαν πίεσιν, άφίνων καθαρά να έννοηθή εις τό Κογκρέσον (τέλος του 1897) μίαν έννοπλον αμερικανικήν επέμβασιν εις Κούβαν. Με τά προηγούμενα αυτά, έφθασε και ή μοιραία εξέλιξις του 1897-1898. Τόν Ιανουάριον του 1898 συνέβη εις Κούβαν μικρά διαταραχή. Ο Αμερικανός πρόξενος (F. Lee) έσήμανε συναγεμύν εις τήν Ουάσιγκτον: ύπρχε κίνδυνος διά την βό-

Η είσοδος της Λέσχης των «άγιων και των άμαρτωλών» του Καναδά. Πρόκειται διά μίαν, από τας γνωστές άστεινότητας, με τας όποιας τόσο εύχαριστείται ή βρετανική και ή βορειοαμερικανική κοινωνία. Είναι όμως πολύ χαρακτηριστική. Ο Πρόεδρος της Πολιτείας του Οντάριο, με περιδεραιον από κρεμμύδια, ένόπιον των συμβολικών σωρών σόκων με χρυσόν και άργυρον και άλλων με χαρτονομίσματα. Τά χαρτονομίσματα (δεξιά) είναι, όπως λέγει ή έπιγραφή, «διά την Άγγλιαν» οι σόκoi του χρυσού και του άργύρου είναι «για να τούς πάρουν» τά μέλη. Μά από ποιόν τούς έκλεψαν;

από την πραγματικήν της άξίαν, τιμήν την όποϊαν ή Ισπανία δέν ήθέλησε να δεχθή, έφθασεν ή στιγμή να διερωτηθώμεν αν ή διατήρησις της Κούβας εις Ισπανικάς χείρας δέν παραβλάπτει την διεθνή ειρήνην και σοβαρώς την ύπαρξιν του Γήλυτο ήμών Έθνους. Αν εις την έρώτησιν αυτήν δοθή καταφατική άπάντησις, τότε πρέπει να είπωμεν ότι όλα τά ανθρώπινα και θεία δικαιώματα θα ένομιμοποιούν την ένέργειαν μας, διά ν' άποσταλώμεν την Κούβαν από την Ισπανίαν, μόλις θα έμεθα άρκετα δυνατοί διά να τό πράξωμεν.

Ότι ήτο σαφές, δέν μένει άμφιβολία. Όχι πολλά έτη βραδύτερον, έφάνη ότι τό αμερικανικόν παιχνίδι έβροηθείτο έξόχως από μίαν μακράν περίδον άνθισπανικόν ταραχών εις Κούβαν. Αι ταραχαί αύται διήρκεσαν κατά διαλείμματα, από τό 1868 μέχρι του 1878, όχι χωρίς την ύποψίαν μουσικών επεμβάσεων των Αμερικανών, μετ'είν των τάξεων των έπαναστατών. Τό 1895, νεά στάσις. Η Ισπανία προσεπάσθη να κατάστέλλη στέλλουσα εις την νήσον κατά πρώτον τόν στρατηγόν Βέκλερ, κατόπιν δέ τόν στρατηγόν Μπλάνκο. Ο Βέκλερ έδειχθη άδικως άυστηρός, και ο Μπλάνκο δέν κατόρθωσε, με την πολιτικήν του, να ίκανοποιήση όλους. Έν τώ μεταξύ ο αμερικανικός τύπος ήτο πύρ και μανία, καταληφθείς από πραγματικήν ιμπεριαλιστικήν

ρειο-αμερικανικήν παροικίαν της Αβάνας. Η Ουάσιγκτον άπήντησε, με τοιαύτην σπουδή, ώστε ήγανάκτησε και αύτός ο ύπουργός, άποστέλλουσα εις Αβάναν άκριβώς τό «Μέην» ένα μέγα και τελείως σύγχρονον πολεμικόν πλοϊόν. Την 16ην Φεβρουαρίου τό «Μέην» άνετίνασσετο εις τόν άέρα. Διατί; Έπαναλαμβάνομεν: Βαθύτατον μυστήριον. Μολαταύτα όμως τί θαυμάσιον πρόσχημα ήτο αύτό. Η γλώσσα του τύπου, εις τας Ήν. Πολιτείας, έγινε άμείωτος σφοδρότατη. Διετράχθησαν άνακρίσεις, καθ' όν χρόνον διακόσια έξηκοντατρία φέρετρα, με τά σήματα του «Μέην» παρήλαυνον διά των οδών της Αβάνας, βυθισμένης εις άπολιθωμένην σιωπήν. Η άνακρίσις δέν έφερε άποτελέσματα. Η άνακρίσις ή διαταχθείσα από τούς Ισπανούς έβεβαίωσε ότι ή έκρηξις ή προκαλέσασα την άνατίναξιν, προεκλήθη εκ τού έσωτερικού και όχι εκ των έξω, όπως είχεν άφίσει να ύπονοηθή, με διαφορούμενον τρόπον χωρίς ν' άποφανθή σαφώς, ή αμερικανική άνακρίσις. Μιά ύστέρη έκκλησις της Ισπανίας, περί προσφυγής εις δικαιοσύνην, άφείθη εκ μέρους της Ουάσιγκτον άνευ άπαντήσεως. Τό ειπε καθαρά ο ίδιος ο Πρόεδρος Μάκ Κίνλεϋ ότι «to this» (εις αύτό) δηλαδή εις την Ισπανικήν πρότασιν, «I ave made no reply» (δέν έδωσα άπάντησιν).

Ο πόλεμος διήρκεσε όλίγους μήνας. Με την άγρίαν λαχρή «Remember the Main» ή Ισπανία ένικήθη. Έτσι συνέβη τότε. Άλλά σχετικώς με ναυτικά έπεισόδια, παρόντα και μέλλοντα, είναι φρόνιμον δι' ήμας τούς ευρωπαίους να ένθυμούμεθα όρισμένα συστήματα της πολιτικής των Αμερικανών, των αυτοκαλούμενων πρωτοπόρων της δικαιοσύνης και του άνθρωπισμού.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΦΩΝΗ

Ξαναδιαβάζομεν λοιπόν τό ύπόμνημα. Η πέραν του τάφου φωνή ύφούται ακόμη διά να κρίνη την Μεγαλήν Έχθράν: είναι κρίσεις άπλαι και τρομεραι, αι κρίσεις τας όποιας ή Εύρώπη έλαβε ως κληρονομίαν από μακραίωνιον παρελθόν και τας όποιες σήμερα δύναται να κάμη ιδικάς της, με την ήμερον βεβαιότητα με την όποϊαν τας εξέφραζε ο Ναπόλεων εις Άγίαν Έλένην.

Αι άγγλικαί μέθοδοι: Όλοι οι Άγγλοι, πολιτικοί πράκτορες, έχουν την εύχαιρειαν να συντάσσουν δύο έκθέσεις επί του ίδιου ζητήματος: μία, ή δημοσία είναι ψευδής και προσρίζεται διά τά άρχεία των ύπουργείων. Καί όταν πρόκειται περί εϋδύνης του πράκτορος, ή πρώτη έκθεση παίξει ρόλον και άπαντά εις όλα, άν και ψευδής, έθίσσας αύτόν εν άσφαλεία.

Αι συμμαχία της Αλβιώνος: Αύτοί, (οι Άγγλοι ύπουργοί), έθυσίασαν την δυστυχισμένην Αυστρίαν τό 1805, με μόνον σκοπόν ν' άποφύγουν την εισβολήν, διά της όποιας ήπειλουν την Άγγλιαν. Την έθυσίασαν εκ νέου τό 1809, άπλως διά να τακτοποιηθούν καλλίτερον εις την Ιβηρικήν χερσόνησον. Τό 1806 έθυσίασαν την Πρωσσίαν, με την έλπίδα να έπανακαταλάβουν τό Άννόβερον. Τό 1807 δέν έβρόθησαν την Ρωσίαν, προτιμήσαντες να μεταβούν να κατακτήσουν μακρινάς άποικιας και ιδιαιτέρως την Αίγυπτον. Και μās έδωσαν τό θάμα του άτίμου βομβαρδισμού της Κοπενάγης, εν καιρώ ειρήνης, και της λεηλασίας του δανικού στόλου κατόπιν ενέδρας. Έξ άλλου είχαν άώσει και άλλο παραπλήσιον θάμα, ύπονοηόμενοι τέσσαρας Ισπανικάς φρεγάτας, φορτωμένας με θησαυρούς. Τέλος καθ' όλην την διάρκεια του Ισπανικού πολέμου, του όποϊου έπεδιώξαν να παρατείνουν την σύγκυσιν και την άναρχίαν, έδείχθησαν επιδέξιοι, εις τό να κερδοσκοπούν επί των άναρχιών του λαού και του Ισπανικού αίματος, πληρώνόμενοι τας ύπηρεσίας των και προμηθείας των με τό βάρος χρυσού και έκχωρήσεως.

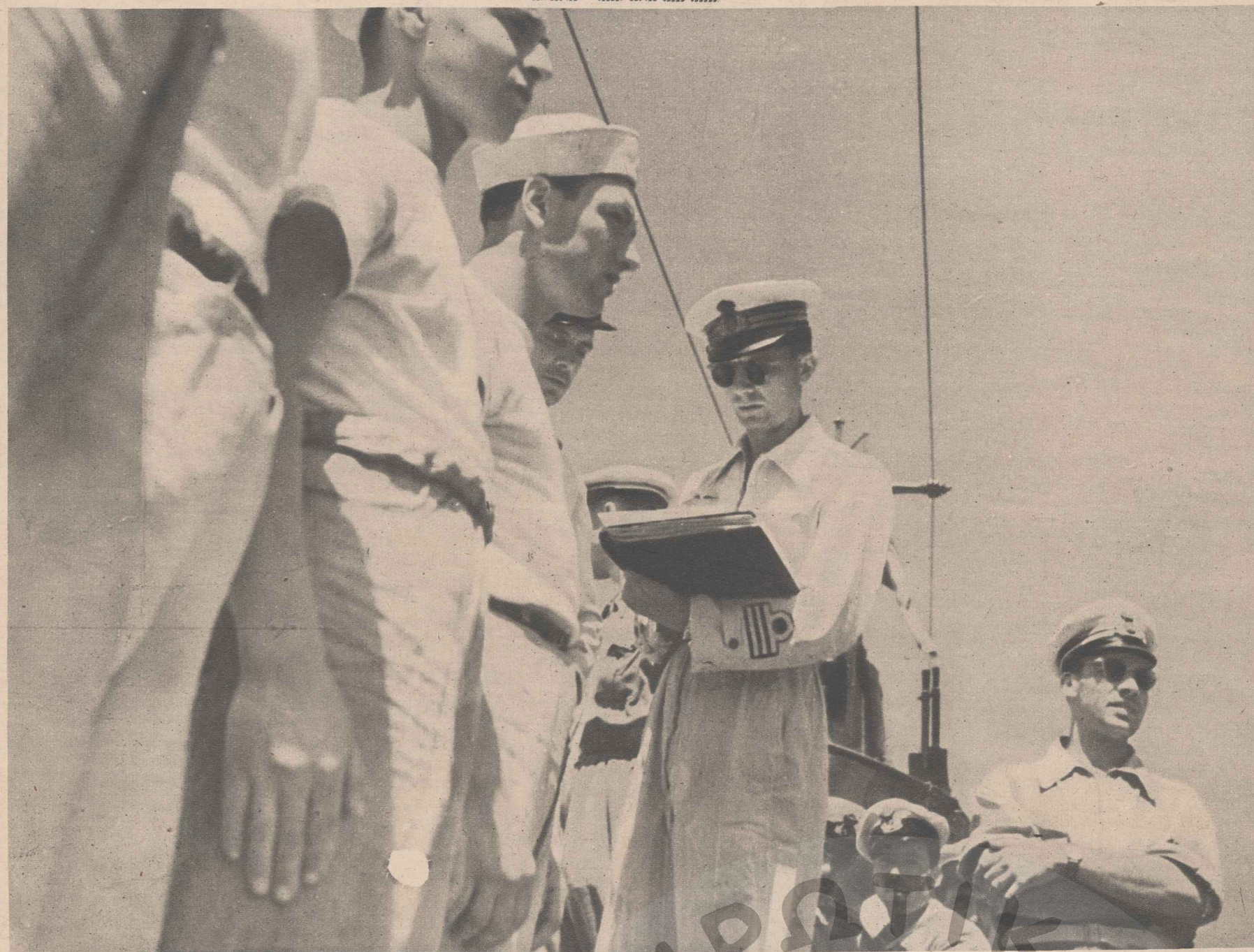
Η Αλβιών και ή Ήπειρος: «Όταν όλόκληρος ή Εύρώπη στραγγίζεται, προς χάριν των άγγλικών μηχανορραφιών, αύτοί, (οι ύπουργοί της Αλβιώνος) δέν άσχοιούνται, εις την σκιά, παρά μόνον διά τό έμπόριον των, διά την κυριαρχίαν των θαλάσσιων και διά την μονοπώλησιν του στόλου... Πώς να έκπληγώμεν έν τό 1814, παρ' όσον ότι ή Άγγλία αυτοανακηρύχθη «ή άληθής έλευθερώτρια της Εύρώπης» ουδέις Άγγλος ήδυνήθη να κάμη εν βήμα επί της Ήπειρου, χωρίς να συναντήση, όπουδήποτε, κατάρας μίσους και άποτοπισμύς; (Κεφάλαιον IV, του ύπομνήματος της Άγίας Έλένης: Συνομίλια της 10ης Ιουνίου 1816).

ΟΜΟΒΟΝΟ

ΕΤΟΣ 1ον Άρ 7

ΧΡΟΝΟΣ

ΡΩΜΗ, 20 Νοεμβρίου - 16 Δεκεμβρίον 1941-XX

ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΩΣ διά την άποστολήν ο ύπαρχος συνεκέντρωσε τό πλήρωμα, διά τό προσκλητήριον και την άναφοράν. Οι άνδρες άκούουν τας οδηγίας διά την προετοιμασίαν του ύποβρυχίου, ένθ επί της όδοις της έξόδου, προς την άνοικτήν θάλασσαν, αι ναυτικά περιπολία ναρχοθηρεντικών, επιβλέπουν και έξασφαλίζουν την έλευθερίαν της διάδου.

ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ ΕΙΣ ΕΝΕΔΡΑΝ

Εις τόν κατά θάλασσαν πόλεμον, είναι προφανές ότι είναι άδύνατον να γίνη και, τοχή των ύδάτων, διά του τρόπου διά του όποϊου καταλαμβάνεται μία περιοχή εις την Ξηράν. Κατ' αναλογίαν όμως, εις ήν η έννοια της κυριότητος των θαλάσσιων, ήτις δύναται να έπιτευχθή πρακτικώς κατόπιν της καταστροφής των εκδοικών δυνάμεων ή του άποκλεισμού αυτών έντός των λιμένων. Δι' αύτού του τρόπου πράγματι, ο κύριος σκοπός του ναυτικού, δηλαδή ή άσφάλεια της συγκοινωνίας έπιτυγχάνεται. Η διακοπή των έμπορικών συναλλαγών του άντιπάλου, λαμβάνει δευτερεύοντα και σποραδικά χαρακτηριστή. Τό κριτήριον αύτό, προερχόμενον από την πείραν πολλών ναυτικών πολέμων, ύπέστη ούσαιστικόν τροποποίησιν κατά τόν παγκόσμιον πόλεμον του 1914-1918, κατά τό διάστημα του όποϊου, τό ύποβρύχιον κατωχυρώθη ως ένεδρευτικόν μέσον πολέμου, δυσκόλως ούδετοροποιούμενον, κ' έπομένως άποτελεσματικόν εις τας έξεχόμενες άποτελεσματικότητας των πόλεμων.

Εκτός από την δράσιν των ύποβρυχίων, ή ευρύτερα χρησιμοποίησις των ναρκών, ή εμφάνισις των αεροπλάνων και ή αύξηθείσα ταχύτης των πλοίων γραμμάτης, άπέδειξε άνεφάρμοστον τόν άποκλεισμόν, πλησίον των λιμένων, όπως έγένετο μέχρι τούδε. Κατ' ανάγκην διεπιστώθη, ότι άσχετως προς τας κυρίας ναυτικές μονάδας, ήτοι άρκετή ή παρουσία εις την θάλασσαν, άντιπάλων ύποβρυχίων μονάδων, διά να καταστή έπισφαλής ή άσφάλεια της ναυσιπλοίας και διά να κρημνίστη την άρχήν της κυριότητος των θαλάσσιων. Έξ άλλου ή καταστροφή των μικρών ένεδρευτικών πλοίων, παρουσιάζετο μεστή δυσκοιμία, ούτε και διεβλέπετο ακόμη ή ριζική λύσις, δύναιται να βεβαιωθή ότι αι ύποθέσεις αύται, εν μέρει επληρώθησαν εις ειδικάς περιπτώσεις, δηλαδή εις τας στενάς θαλάσσας, εις τας ύποχρεωτικές διόδους, εις τας έπιχειρήσεις των ύποβρυχίων έναντίον ταχυπλόων μονάδων με

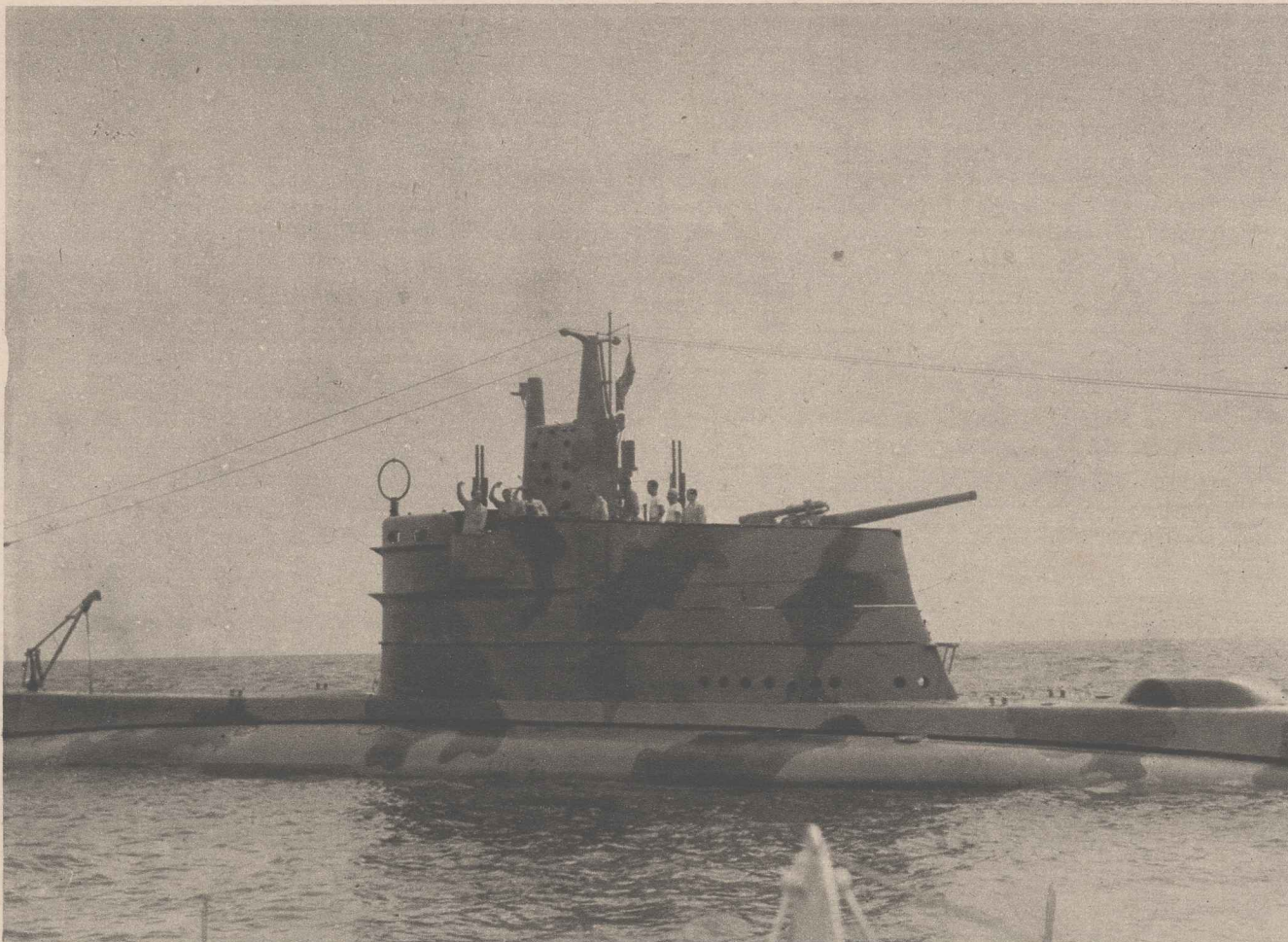
μικρών πλοίων, είτε έναντίον των έμπορικών. Έκτός από την δράσιν των ύποβρυχίων, ή ευρύτερα χρησιμοποίησις των ναρκών, ή εμφάνισις των αεροπλάνων και ή αύξηθείσα ταχύτης των πλοίων γραμμάτης, άπέδειξε άνεφάρμοστον τόν άποκλεισμόν, πλησίον των λιμένων, όπως έγένετο μέχρι τούδε. Κατ' ανάγκην διεπιστώθη, ότι άσχετως προς τας κυρίας ναυτικές μονάδας, ήτοι άρκετή ή παρουσία εις την θάλασσαν, άντιπάλων ύποβρυχίων μονάδων, διά να καταστή έπισφαλής ή άσφάλεια της ναυσιπλοίας και διά να κρημνίστη την άρχήν της κυριότητος των θαλάσσιων. Έξ άλλου ή καταστροφή των μικρών ένεδρευτικών πλοίων, παρουσιάζετο μεστή δυσκοιμία, ούτε και διεβλέπετο ακόμη ή ριζική λύσις, δύναιται να βεβαιωθή ότι αι ύποθέσεις αύται, εν μέρει επληρώθησαν εις ειδικάς περιπτώσεις, δηλαδή εις τας στενάς θαλάσσας, εις τας ύποχρεωτικές διόδους, εις τας έπιχειρήσεις των ύποβρυχίων έναντίον ταχυπλόων μονάδων με

μικρών πλοίων, είτε έναντίον των έμπορικών. Έκτός από την δράσιν των ύποβρυχίων, ή ευρύτερα χρησιμοποίησις των ναρκών, ή εμφάνισις των αεροπλάνων και ή αύξηθείσα ταχύτης των πλοίων γραμμάτης, άπέδειξε άνεφάρμοστον τόν άποκλεισμόν, πλησίον των λιμένων, όπως έγένετο μέχρι τούδε. Κατ' ανάγκην διεπιστώθη, ότι άσχετως προς τας κυρίας ναυτικές μονάδας, ήτοι άρκετή ή παρουσία εις την θάλασσαν, άντιπάλων ύποβρυχίων μονάδων, διά να καταστή έπισφαλής ή άσφάλεια της ναυσιπλοίας και διά να κρημνίστη την άρχήν της κυριότητος των θαλάσσιων. Έξ άλλου ή καταστροφή των μικρών ένεδρευτικών πλοίων, παρουσιάζετο μεστή δυσκοιμία, ούτε και διεβλέπετο ακόμη ή ριζική λύσις, δύναιται να βεβαιωθή ότι αι ύποθέσεις αύται, εν μέρει επληρώθησαν εις ειδικάς περιπτώσεις, δηλαδή εις τας στενάς θαλάσσας, εις τας ύποχρεωτικές διόδους, εις τας έπιχειρήσεις των ύποβρυχίων έναντίον ταχυπλόων μονάδων με

άκολουθεί

ΠΙΝ ΝΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΟΥΝ τήν βάσιν, φορτώνονται νωπά τροφά. "Αν ή αποστολή είναι μακρά θά χρησιμεύουν δια τας πρώτας ήμέρας. Κατόπιν θά καταφύγουν εις τας διατηρημένας τροφάς: χορταρικά, κρέας, γαλέτται, και ζωμός συμπετυκνωμένους.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ διά τήν αποστολήν είναι πάντοτε συγκινητική. "Ο κυβερνήτης και οι άνδρες του υποβρυχίου επί του πυργίσκου, άπαντούν μέ υπερηφάνειαν και μέ συγκίνησιν εις τόν χαιρετισμόν και τας ευχάς των συναδέλφων των παραμενόντων εις τήν βάσιν.

αεροπορίας εις τόν υποβρύχιον λομύπεν και αι νέοι μέθοδοι εις τας επιχειρήσεις των υποβρυχίων. Τά αεροπορικά μέσα, ειχον παρουσιασθεί ήδη κατά θάλασσαν και κατά τήν διάρκειαν του παγκοσμίου πολέμου, περισσότερο όμως ως άνηκευτικά στοιχεία παρά ως επιθετικά, ειδικώς εις τας επιχειρήσεις εναντίον των εμπορικών συγκοινωνιών και όπωδήποτε εντός των ορίων τής μικράς των αυτόνομίας. Κατά τήν περίοδον των έπακολουθησάντων έικοσι έτών ειρήνης, έγιναν παλλαί θεωρίαί επί των αύξηθεισών πιθανότητων χρησιμοποίησεως τής αεροπορίας, επί τή βάσει τής ισχυροποιήσεως των ιδιοτήτων του αεροπλάνου. Έχρειάζετο όμως ή πείρα των δύο πρώτων έτών του νέου πολέμου, διά ν' αλλάξη ούσιωδώς ή εκτίμησις τής συνεισφοράς του νέου όπλου εις τας ναυτικές επιχειρήσεις.

Η βόμβα και ή τορπίλλη, εκσφενδονιζόμεναι σήμερον από τά αεροπλάνα, προκαλούν αποτελέσματα θετικά εις τας επιχειρήσεις εναντίον των πολεμικών πλοίων. Μόνον τά τεθωρακισμένα δύνανται νά άνθέξουν, όχι χωρίς ζημίας εις τήν δράσιν των επιτεθειμένων αεροπορικών σπολισκων. "Όλοι οι άλλοι τύποι πλοίων υπόκεινται εις τήν καταβύθισιν, φυσικά μέ τήν προϋπόθεσιν ότι θά βληθούν.

Δι' αυτόν τόν λόγον ή έννοια τής κυριότητος των θαλασσών, μέ τους περιωρισμούς τους επιβληθέντας έκ τής παρουσίας των υποβρυχίων, πρέπει νά όλοκληρωθή και διά τής κυριότητος του άνέμου επί των υδάτων. σκοπός δυνάμενος μέ δυσκολίαν νά επιτευχθή, λόγω τής μεγάλης ευκινήσιας των αεροπορικών μέσων.

Η χρησιμοποίησις των υποβρυχίων υπέστη άμέσως αξιοσημείωτον" εξέλιξιν. "Ηδη από του παρελθόντος πολέμου έσημειώθησαν τά πρώτα παράδειγματα των νέων κριτηρίων, εφαρμοσθέντων όμως μόνον εναντίον των πολεμικών στόλων. "Έγιναν επιχειρήσεις μέ ισχυρούς πυρήνας υποβρυχίων μονάδων, συνδεομένων μεταξύ των και κατεσπαρμένων εις απόστασις μερικών χιλιομέτρων, του ενός από τό άλλο, εις μίαν ή περισσότεράν γραμμήν φραγμάτων.

Τά φράγματα ήσαν τοποθετημένα καθέτως προς τήν πορείαν του έχθρικού στόλου, όταν αύτη ήτο πολύ άσταθής, εις τρόπον ώστε νά ύπάρχη πιθανότης διακοπής της, ή και επικινδύνως ή κ' επίσης παραλήλως προς αύτήν, όταν κατείχοντο δείγματα περισσότερον άσφαλής, εις τρόπον ώστε νά επετρέπετο εις τας καθυστερημένας, υποβρυχίους μονάδας, βάσει των ειδοποιήσεων των πλέον πωχωρημένων, νά τεθούν εύκόλως εις θέσιν εκσφενδονήσεως των τορπίλλων.

Δι' ευνοήτους λόγους δέν είναι δυνατόν νά περιγραφή ή εφαρμοζόμενη σήμερον μέθοδος και ειδικώς ή μέθοδος εναντίον των άνεφοδιασμών τής 'Αγγλίας διά του 'Ατλαντικού.

Είναι όμως γνωστόν ότι ή όμαδική μέθοδος, εύρίσκεται εις πλήρη εφαρμογήν και έδωσε ικανοποιητικά αποτελέσματα. Είναι πολλάι αι άγγλικαί νηοπομπαί αι όποιαί υπό τας επιθέσεις των υποβρυχίων, άπόλεσαν τά 2/3 των μονάδων των, χωρίς τά συνοδεύοντα πολεμικά νά δυνηθούν νά τας προσάτευσουν αποτελεσματικώς.

Χωρίς άμφιβολίαν, εις τήν εφαρμοζόμενην αυτήν μέθοδον, έχει μεγάλην σημασίαν ή αεροναυτικός, σύνδεσμος έφ' όσον τ' αεροπλάνα, ίπιτάμενα τας εκτεταμένας θα-

λάσσας είναι εις θέσιν νά προσφέρουν εις τά έν πλήρ υποβρύχια, τας χρειαζόμενας πληροφορίας επί τής ζώνης, επί τής όποίας μετατοπίζονται αι νηοπομπαί, δίδοντα εις αυτά τήν δυνατότητα νά εκτελέσουν πλέον ένδεδειγμένον και ταυτόχρονον έλιγμόν διά νά συναντήσουν τους έχθρικούς σχηματισμούς.

Τά άντιθέμενα εις τας υποβρυχίους μονάδας, καθήκοντα, είναι πολύ κοπιστικά, δύσκολα και μεστά κινδύνων. Τά έχθρικά αεροπλάνα άντιπροσωπεύουν, λόγω τής εύκόλίας των νά επιστημάνουν τά υποβρύχια, είτε έν επιφανεία, είτε έν καταδύσει εις μικρόν βάθος και διά τας επιθετικές των δυνατότητας, στοιχεία πολύ φοβερά. Αι μέθοδοι υποβρυχίων άκροάσεων, έφθασαν εις αξιοσημείωτον άπόδοσιν κ' επιτρέπουν τόν προσδιορισμόν τής θέσεως του σκάφους, ακόμη και όταν είναι άόρατον και τήν παράτασιν τής καταδιώξεως, διά των ειδικών μονάδων και εις ώρισμένας περιπτώσεις, μέχρι τής έξαντλήσεως, τής άπαιτούμενης ήλεκτρικής ενεργείας, διά τόν υποβρύχιον πλουν. Αι βόμβαι ριπτόμεναι από των αεροπλάνων και των πλοίων και ή χρησιμοποίησις του τηλεβόλου ακόμη και από τά εμπορικά σκάφη, παρουσιάζουν μεγάλην κίνδυνον, διότι άρκεί και ή παραμικροτέρα ρωγμή διά νά άχρηστευθή τό υποβρύχιον και νά τεθή εις τήν διάθεσιν του αντίπαλου. Αι προφυλάξεις όμως, τας όποίας ή κυβερνήτης ενός υποβρυχίου πρέπει νά λάβη, διά ν' αποφυγή τας δυνατάς επιθέσεις, αποτελούν μόνον έν κεφάλαιον του όγκώδους βιβλίου περιπετειών, τό όποιον δύναται νά γραφή διά κάθε πλουν. Αι αποστολαί, διά νά είναι αποτελεσματικά, πρέπει νά φθάσουν σχεδόν μέχρι του ορίου τής αυτόνομίας των σκαφών, τά όποια έπομένως πρέπει νά παραμείνουν εις άνοκτήν θάλασσαν επί τέσσαρας ή πέντε έβδομάδας, εις τας κεκαυμένας ζώνας του Ισημερινού ή μεταξύ των τρομερών καταιγίδων των ώκεανών. Χρειάζονται επιτελεία και πληρώματα σιδηράς άντοχής διά νά ύφίστανται τήν συνεχή έντασιν, τήν προκαλούμένην έκ των έχθρικών στοιχείων τής φύσεως και ταυτοχρόνως διά νά διατηρήσουν τήν ετοιμότητα πνεύματος διά τόν πλέον ένδεδειγμένον χειρισμόν, παρουσία του έχθρου, και τήν άντοχήν διά νά φέρουν εις πέρας τήν άποστολήν των. Κχι ούτε άρκούν αυτά, είναι απαραίτητος και ή συνεχής ύπομονητική δραστηριότης, διά νά διατηρήσουν εις καλήν κατάστασιν, έφ' ενός σκάφους εκατοντάδων τινών τόνων και εις πολύ μικρόν χώρον, λεπτότατα μηχανήματα και συσκευάς, έκ τής λειτουργίας των όποιων έξαρτάται ή ζωή των άνδρών και ή άσφάλεια του σκάφους, πρέπει δέ νά είναι πάντοτε άπολύτως ρυθμισμένα και τά πολύπλοκα όπλα, εις τά όποια έχουν εμπιστευθεί τήν επιτυχίαν τής άποστολής.

Κατά τας υστάτους στιγμάς, δέν ύπάρχει ούδεμία έλπίς, ούτε βοήθεια, ούτε σωτηρία: πρέπει νά βασισθούν μόνον εις τας δυνάμεις και τήν πρωτοβουλίαν των και νά έχουν εις τήν καρδίαν τήν ευγενή εκείνην και ύψηλήν αυταπάρνησιν ή όποία βοηθεί εις τό νά άντιμετωπισθή μετά σταθερότητος οιαδήποτε θυσία. "Αντά υποβρύχια, έσημείωσαν άναριθμήτους επιτυχίας, δέν είναι όλίγα και αι άπόλειται των: τά διάφορα πολεμικά άντακοινωθέντα άνέφερον τήν εξαφάνισιν των μονάδων, αι όποιαί δέν άπήντησαν εις τό προσκλητήριο τής άποτροφής.

LUIGI CASTAGNA

ΕΙΣ ΤΟ ΑΝΟΙΚΤΟΝ πέλαγος, ή κυβερνήτης προσδιορίζει, μέ τήν βοήθειαν του γωνιομέτρου τήν θέσιν του υποβρυχίου.

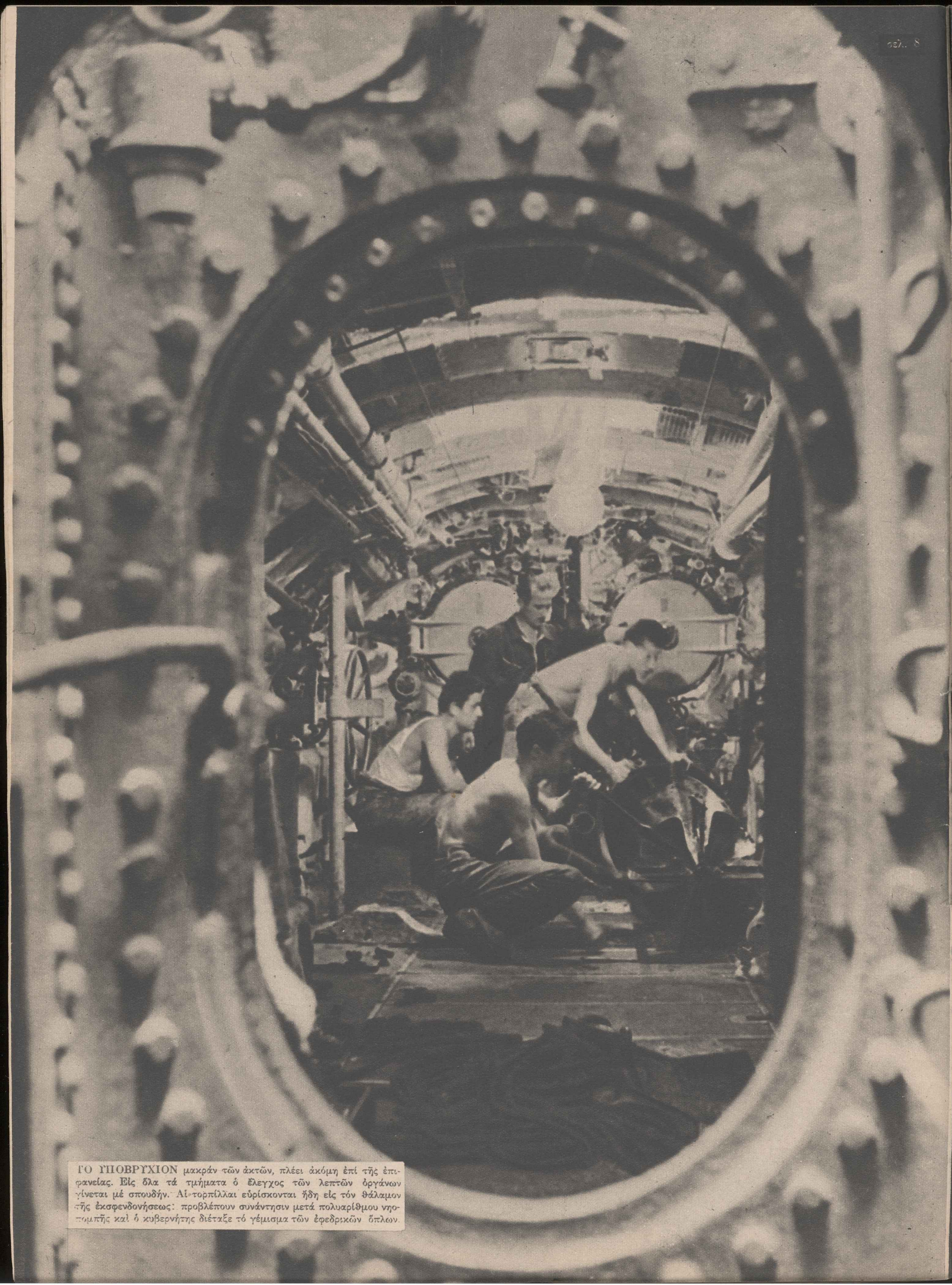

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΠΚΕΙΑΝ του πλου έν επιφανεία όταν ή έχθρός εύρίσκεται ακόμα μακράν, γίνονται αι τελευταία προετοιμασίαι.

ΓΕΜΙΖΟΝΤΑΙ τά όπλα, ούτως ώστε ή βολή νά είναι ταχεία και χωρίς έμπόδια. Πολύ συχνά είναι άνάγκη, μόλις άναδυθούν νά όπλισουν άμέσως τά τηλεβόλα διά νά προλάβουν τό έχθρικών πύρ, καθ' όσον όλα τά εμπορικά σκάφη του αντίπαλου είναι ώπλισμένα.

όκολουδει

ΤΟ ΥΠΟΒΥΤΙΟΝ μακράν των ακτών, πλέει ακόμη επί της επιφανείας. Είς όλα τα τμήματα ο έλεγχος των λεπτόν ὀργάνων γίνεται μέ σπουδήν. Αι-τορπίλλαι εὐρίσκονται ἤδη εἰς τόν θάλαμον τῆς ἐκσφενδονήσεως· προβλέπουν συνάντησιν μετά πολυαρίθμου νηοπομπῆς καὶ ὁ κυβερνήτης διέταξε τό γέμισμα τῶν ἐφεδρικών ὤπλων.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΝΙΚΑΙ

Ὁ Ἰταλικὸς ὑποβρύχιος στόλος ἔδρασε κατὰ τό ἐν καὶ ἡμῖσι ἔτος τοῦ πολέμου εἰς τρεῖς θαλάσσας· τήν Μεσόγειον τήν Ἑρυθράν θάλασσαν καὶ τόν Ἀτλαντικόν.

Εἰς τήν κλειστήν μας θάλασσαν, ὁ ἀγὼν εἶναι σκληρὸς καὶ μεστός παγίδων, αἱ ὁδοὶ δύνανται εὐκόλως νά ὑπερασπισθῶν, ἐναντίον τῆς ὑποβρυχίου ἀπειλῆς, διότι ὁ ἀπὸ ἀέρος ἐλεγχος εἶναι εὐχερὴς, λόγῳ τῆς στενότητος τῆς λεκάνης καὶ τῆς κανονικῆς διανυγείας τῶν ὁδῶν καὶ καθίσταται εὐκόλος ἡ συγκέντρωσις τῶν ἀνθυποβρυχίων ὀπλων. Πρέπει νά τηρεῖται πολὺ προνοητικὴ καὶ ἐξαιρετικῶς ἀποφασιστικὴ στάσις, ἐκ μέρους τῶν μονάδων μας, κατὰ τὰς περιόδους τῆς ἀναμονῆς καὶ κατὰ τὴν πρέπουσαν, διὰ τὴν ἐπίθεσιν στιγμὴν, οἱ στόχοι ἐξ ἄλλου εἶναι περιορισμένου

ἀριθμοῦ, λόγῳ τῆς ἀναστολῆς οἰασθήποτε ἀγγλικῆς μεταφορᾶς, μὴ ἀπαρατήτου εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ αἱ νηοπομπαὶ ἢ τὰ ναυτικὰ τμήματα, τὰ ριψοκινδυνεύοντα διὰ θαλάσσης, τό πράττουν μέ μεγάλην ἀνάπτυξιν ἀμυντικῶν μέσων. Παρ' ὅλον τοῦτο, εἰς τό ἐνεργητικόν τῶν ὑποβρυχίων μας, μέχρι τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1941, ὑπάρχουν 125.000 τόνοι καταβυθισθέντων σκαφῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τουλάχιστον 45.000 ἦσαν πολεμικά.

Εἰς τήν Ἑρυθράν θάλασσαν, ἡ δράσις ἐδέησε νά ἀνασταλῇ, ἀφ' οὗτου περιτλήθον εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ αἱ βάσεις τῆς Μασάουα καὶ τοῦ Ἀσάμπ. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δέν ἔλειψαν αἱ ἐπιτυχίαι, ἐβυθίσθησαν δέ περίπου 12.000 τόνοι πλοίων. Θαυμάσιον παράδειγμα τοῦ ἐμφυλοῦντος

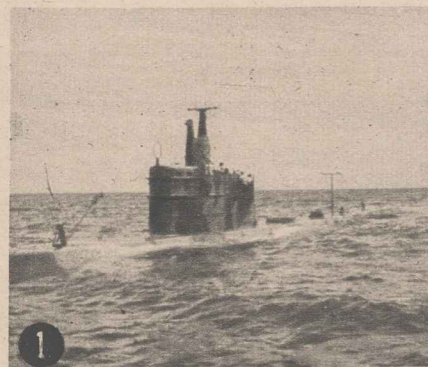
τά πληρώματα σθένους, καὶ τῆς καλῆς ποιότητος τῶν ὀπλῶν ἦτο ἡ ἐπιστροφή τῶν μονάδων μας εἰς τὰ μητροπολιτικὰ ὕδατα. Τὰ σοβαρότερα ἐμπόδια, ἡ διέλευσις τῶν στενῶν τοῦ Περλὶ καὶ τοῦ Γιβραλτάρ, ἰσχυρῶς φυλαττομένων ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους, ὑπερπηδήθησαν μετὰ μεγάλης δεξιότητος, εἰς τρόπον ὥστε τὰ πλοῖα παρουσιάσθησαν εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Μεσογείου, ἀφοῦ διήνησαν 10.000 περίπου μίλια ἄνευ σταθμοῦ, διασχίσαντα τὸν Ἰνδικόν καὶ Ἀτλαντικόν ὠκεανόν, παρακάμψαντα τό ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, περιώνυμον διὰ τὰς μαρινώδεις θυέλλας του. Παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας τοῦ μακροῦ αὐτοῦ πλοῦ, τὰ πλοῖα ἡγγυροβόλησαν σῶα εἰς τοὺς ἐθνικοὺς λιμένας.

Ἀλλὰ ἰταλικά ὑποβρύχια ἀπεστάλησαν εἰς τὸν Ἀτλαντικόν ὠκεανόν διὰ νά δράσων ἐν συνδιασμῷ μετὰ τῶν γερμανικῶν. Τό θέατρον αὐτό τῶν ἐπιχειρήσεων παρουσιάζει χαρακτηριστικὰ περιβάλλοντος καὶ

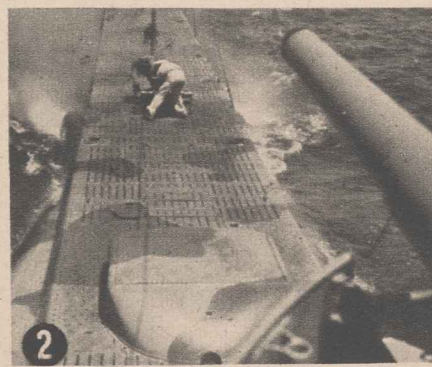
τρόπον ἐνεργείας, τελείως, διάφορα τῆς Μεσογείου.

Οἱ κηβερνήται καὶ τὰ πληρώματα τῶν μικρῶν σκαφῶν, προσηνατολίσθησαν καὶ συνείθησαν ἀμέσως εἰς τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ, εἰς τὰς ἄνευ τέλους θυέλλας, εἰς τὴν οὐμίχλην, εἰς τὰς ἀπεράντους, ἐκτάσεις ὁδῶν, εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῶν ἀπομονωμένων πλοίων καὶ τῶν νηοπομπῶν, εἰς τὴν μακράν, κοπιαστικὴν καὶ ἐπικίνδυνον κατάδιωξιν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὴν νυκτερινὴν ἐπίθεσιν. Εἶλον ἤδη δώσει πρώτη τάξεως ἀπόδειξιν, ἀντιμετωπίσαντα τὰ κινητὰ φράγματα τοῦ Γιβραλτάρ, ὅπου ἐχθρικαὶ μονάδες προσεβλήθησαν μετὰ ἀποφασιστικότητος καὶ κατεβυθίσθησαν, παρ' ὅλην τὴν ἀγρυπνον φρουρήσιν.

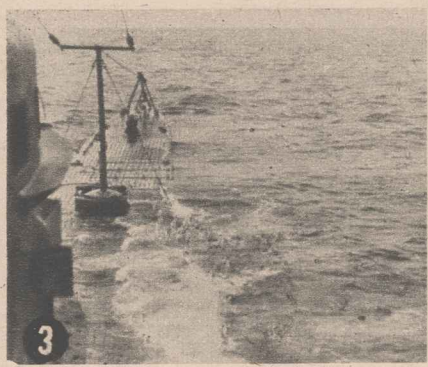
Ἐντὺς ὀλίγων μηνῶν ἐβυθίσθησαν εἰς τὸν Ἀτλαντικόν ὠκεανόν 510.000 τόνοι πλοίων μεταξὺ τῶν ὁποίων, πέντε πολεμικά ἐκ τῶν συνωδευόντων τὰς νηοπομπάς. **L. G.**

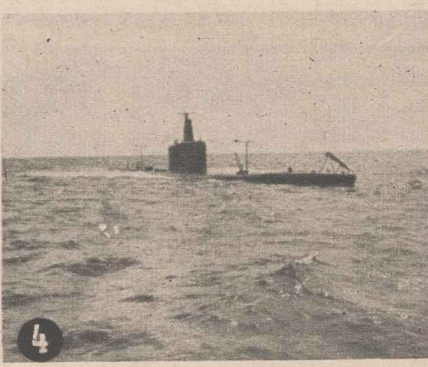
1

2

3

4

5

(1) ΤΟ ΥΠΟΒΥΤΙΟΝ πλέει μέ τάζιν, διὰ τὴν ἀνάδυσιν (2) ἐλέγχεται τό κλείσιμον τῶν θυρίδων εἰσόδου (3), μέ τὴν διαταγὴν τῆς πληρώσεως καὶ τῶν τελευταίων θαλάμων ἔρματος, τό κατάστρωμα τοῦ ὑποβρυχίου κατακλύζεται ἀπὸ τὰ ὕδατα (4) ἡ πρὶμνη ἐξηφανίσθη ἤδη (5). Φαίνεται μόνον ὁ πυργίσκος καὶ τό περισκόπιον.

Ο ΑΜΟΥΝΤΣΕΝ ΖΕΙ;

Αι άποκαλύψεις του 'Αμερικανού ταξιδιώτου, κατά τας όποιας ό διάσημος Νορβηγός εξερευνητής, ό τόσοσ τραγικά εξαφανισθείς τήν 18 'Ιουνίου 1928, κατά τήν προσπάθειαν του νά βοηθήσῃ τήν Ούμβέρτον Νόμπιλε, εύρίσκειται έν τή ζωή, εις Γροιλανδία, φιλοξενούμενος από μίαν φυλήν έσκιμώων, άφισαν σκεπτικούς τούς περισσότερους και ειλικρινούς και ήμᾶς. Δέν είναι ή πρώτη φορά πού, τήν εξαφάνισιν διασημων εξερευνητών — περιώνυμων είναι τό παράδειγμα του 'Αντρέ — και ειδικώς του 'Αμούντ-σεν, ακολουθοῦν φαντασιώδεις και έντυπωσιακά άνακαλύψεις θαυματουργών διασώσεων, χειρογράφων μέσα σέ φυάλες, έμπιστευμένες στά παιχνίδια τών ρευμάτων, μυστηριωδών άναστάσεων... θά ήτο στ' άλληθρια δυνατόν νά γραφῇ ένα βιβλίον, πάρα πολύ ένδιαφέρον, γύρω άπ' όλα αυτά, τά περιπετειώδη πού έποικιλαν, έγράφησαν κι άπεκαλύφθησαν μετά τήν εξαφάνισιν πολλών, πού συνετέλεσαν στήν γνωριμίαν, τών πλέον άφιλοξένων και μακρινών μερών τής ύδρογείου μας. Βεβαίως όταν σκεφθώμεν, τόν άνεμοστρόβιλον τών περιπετειών πού ύπήρξε ή ζωή του 'Αμούντσεν, δέν παραξενεύομεθα, λαμβάνοντες μάλιστα ύπ' όφιν τās συνθήκας τής εξαφανίσεως του, πώς έυκυκλοφόρησαν και έπιστεύθησαν τά πλέον έλυστικά και συχνά άπίστευτα γεγονότα.

Ο Ρόαλντ 'Ενγκεμπερτ 'Αμούντσεν, έγεννήθη τό 1869, εις τό Μπόρτζε τής Νορβηγίας και προωρίσθη από τήν χήρα μητέρα του, διά τό λατρικόν στάδιον, αλλά τό 1894 ένθουσιασμένος από τά ταξίδια του Νάνσεν, πού έπεστρέψε εις τήν Νορβηγίαν τό 1889, άφού διέσχισε 440 χιλ. τής νοτίου Γροιλανδίας, διέκοψε τά μαθήματα του κ' έπεβίβάσθη εις ένα φαλαινοθηρικόν ως άπλους ναύτης. Τό 1897 ώ άξιωματικός πηδολιούχος, επί του « Μπέλτζικα » έλαβε μέρος εις τήν άποστολήν του Ντέ Τζεράλκε εις τόν 'Ανταρκτικόν. 'Επιστρέψας εις τήν πατρίδα, τό 99 άνεχώρησε εκ νέου τό 1901 επί του « Γκζόα » δι' ένα ταξίδιον, κατά μήκος τών άνατολικών άκτών τής Γροιλανδίας και τών Σβάλμπαρντ.

Τό πραγματικόν του όμως, και ιδικόν του στάδιον ως εξερευνητού του πόλου, ήρχισε τό 1903 όταν, πάντοτε επί του μικροσκοπικού « Γκζόα » (είχε χωρητικότητα μόνον 47 τόνων), άνεχώρησε τήν 16 'Ιουνίου, από τό 'Όσλο, προς τόν σκοπόν νά εξακριβώσῃ τās περιπλανώμενας θέσεις του μαγνητικού βορείου πόλου, τās όποιας

δέν είχε πλησιάσει πλέον κανείς άλλος μετά τόν Ρός τό 1831. Και έντός τριών έτών κατόρθωσε νά διασχίσῃ όλον τό βορειοδυτικόν πέραςμα, πρᾶγμα δυσκολότατον και θεωρούμενον έως τότε άδύνατον — από τόν όρμον του Μπάφου μέχρι του Είρηνικου, διά μέσου του Βεργιγείου πορθμού — όπου έφθασε τό τέλος Αυγούστου του 1906, άφού διήλθε τρεις χειμώνας επί τών πάγων. Κατόρθωσε νά ώρσίῃ τήν θέσιν του μαγνητικού πόλου εις τό 70° 30' Β και 95° 30' Α. Σύντροφοι του εις τήν άξιωματημόνευσιν αὐτήν επιχείρησιν ήσαν οί Βύκ, Νάνσεν, Ρίστβελτε, Λίντστορν επί τέσσαρα δέ περίπου έτη άπηρχολήθη ό 'Αμούντσεν διά τήν τακτοποίησιν τών έγγραφών του, τών έπιστημονικών του εκθέσεων εις διαλέξεις, και διά τήν σύνταξιν του περιφήμου βιβλίου του « Βορειο- 'Ανατολικόν πέραςμα: ή άποστολή μου μέ τήν « Γκζόα ».

Αί έπιτυχίαι του όμως ώοῦν τόν 'Αμούντσεν εις νέας μεγαλειώδεις επιχειρήσεις, 'Αγοράζει τό « Φράμ » (τό πλοιον μέ τό όποιον ό Νάνσεν ήδυνήθη νά έχῃ τήν βεβαίωσιν τής παρεκλίσεως τών πολικών παγοβούνων) διά ν' άφειῇ μέ αυτό, εις τό έλευς τής πορείας τών παγοβούνων και νά μελετήσῃ δι' αὐτοῦ του τρόπου τόν μυστηριώδη νόμον των. 'Επέτυχε τήν συνεργασίαν του Σβέρντρουπ, του πλοιάρχου μετά του όποιου ό Νάνσεν είχε κάμει τό περίφημον ταξίδι του, και έτοιμάζεται προς άναχώρησιν.

Έν τῷ μεταξύ, τό 1909 ό Πήρη εἰχ ενάνακαλύψει τόν βορειον Πόλον και τό γεγονός αὐτό παρεκίνησε τόν 'Αμούντσεν νά προχωρήσῃ πρό παντός άλλου, προς τόν 'Ανταρκτικόν. Τοιουτοτρόπως τό « Φράμ » έφθασε κατά τό τέλος του έτους του 1911, εις τόν όρμον τών Φαλαινών, εις τό Φράγμα του Ρώς, όπου ό 'Αμούντσεν εγκατέλειψε τό πλοιον του και τήν 20ην 'Οκτωμβρίου άνεχώρησε διά τόν Νότιον, Πόλον μέ πέντε συντρόφους, 4 έλυθρα και 52 κύνας. Είχε προμηθείας μόλις διά τέσσαρας μήνας.

Τήν 14 Δεκεμβρίου 1911 ή μικρά άποστολή, προηγουμένη μόλις όλίγων ήμερών, του 'Αγγλου Σκότ, διευθυνόμενου και αὐτοῦ προς τόν Νότιον Πόλον, άλλ' έξ άλλης διευθύνσεως (ό Σκότ απέθανεν εκ ψύξεως κατά τό ταξίδιον τής επιστροφής) έφθασε εις τόν Νότιον Πόλον, όπου έστησε τήν Νορβηγικήν Σημαία. Κατά τήν άνοιξιν του 1912, τό « Φράμ » απέβίβαζε εις τήν πατρίδα του τόν εξερευνητήν πού ειχεν άνακαλύψει τόν Νότιον Πόλον.

ΟΙ ΑΜΟΥΝΤΣΕΝ, Ίκουτς, Έλσφορθ, Χοργκεν, Λαρσεν, Ντήτριχσεν, Όρνταλ, μελετοῦν τήν πτῆσιν προς τόν Β. Πόλον, διακοπεΐσαν λόγω τών ατμοσφαιρικῶν συνθηκῶν.

ΤΟ « ΦΡΑΜ », τό πλοιον διά του όποιου ό 'Αμούντσεν μετέβη εις τόν όρμον του Βασιλέως διά νά επιχειρήσῃ πτῆσιν ύπέρ τόν Πόλον, κατά μίαν στάθμευσιν του εις τά Σβάλνταρκ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1911. Τό « Φράμ » άγγυροβόλει εις τόν όρμον τών φαλαινών εις τό έρημον φράγμα του Ρώς. 'Απ' εδῶ ό 'Αμούντσεν ξεκίνησε διά τόν Νότιον Πόλον.

GIORGIO MONICELLI

ΌΤΑΝ Ο ΑΜΟΥΝΤΣΕΝ άπεφάσισε νά μεταβῇ εις τόν Βόρειον Πόλον, δέν άνεκίνωσε τās προθέσεις του εις τούς συντρόφους του. Μόνον όταν τό « Φράμ » εύρίσκετο έξω τών 'Αζώρων επρότεινε εις τούς συντρόφους τής άποστολής του νά κάμουν ένα περίπατον έως τόν 'Ανταρκτικόν. 'Η πρότασις του αὐτῇ έγινε άμέσως δεκτή μ' ένθουσιασμόν. Τόν Δεκέμβριον του ίδιου έτους ό Νότιος Πόλος ειχεν άνακαλυφθῇ. 'Ο 'Αμούντσεν επί του καταστρώματος του « Φραμ », συζητῶν μέ τόν δεύτερον πλοίαρχον περί του 'Ανταρκτικού ταξιδιου.

ΤΗΝ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ του 1911 ή άποστολή έφθασεν εις τόν Πόλον. 'Ο Ούστιγκ ένας εκ τών συντρόφων του 'Αμούντσεν, μέ τούς κύνας και μέ τό έλυθρον εις τό σημειον όπου ό Νορβηγός εξερευνητής έστησε τήν σημαίαν του Βασιλέως Χάκωνος.

Ο ΑΜΟΥΝΤΣΕΝ τό 1921, επείστρεψε από τήν άποστολήν του, εις τās άρκτικές περιόχας κατάπαν τής άποτυχούς προσπάθειάς του νά πετάξῃ άνωθεν του Β. Πόλου. Κατά τό ταξίδιον τής επιστροφής ή « Μωδη » περισυνέλεξε τήν μικράν αὐτήν 'Εσκιμώαν.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ διάδρομος διέτρεχε τὰ τείχη καθ' όλον τὸ μήκος των, ἀπὸ πύργου εἰς πύργον. Ἐκεῖ περιεβάρδιζαν καὶ ἐφύλατταν οἱ φρουροὶ τῆς Ρώμης. Σήμερον ἀπὸ τὰ κοι- λώματα, παρατηροῦν ἀνάπηρα ἀγάλματα ἐφῆβαι καὶ ἐστιάδων, τελευταῖα ὑπόλοιπα μακρινῶν χρόνων. Μία σχολὴ κεραμικῆς ἐπαναφέρει ἐπὶ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν τειχῶν, τὴν κίνησαν καὶ τὴν ζωήν. Εἶναι ἡ σχολὴ τὴν ὅποیان ἱδρυσέ ὁ Φαντόνε, ὅταν ὁ καλλιτέχνης αὐτός, κατόπιν κοπιαστικῶν ἐρευνῶν κατόρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ τὸ μυστικὸν τῶν ἀγγείων τῆς Ἑτρούριας. Τώρα ἡ σχολὴ αὐτὴ ἔχει ἤδη βίον πενήτην καὶ τὰ παιδιὰ διδάσκονται τὴν τέχνην τοῦ πυρός καὶ τῆς κλωστικῆς τὴν ὀμνηθεῖσαν ἀπὸ τοὺς Ἑτρούσκους.

ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Τὰ πρῶτα τείχη τῆς Ρώμης εἶναι τὰ «**Sulcus Primigenius**» τὰ ὅποια ὁ ἴδιος ὁ Ρωμύλος ἐσχάρει μὲ τὴν ὕννην τοῦ ἀρό- τρου του. Τὴν καταγωγὴν αὐτὴν τῆς Ρώμης οἱ ἱστορικοὶ τὴν ὀνομάζουν μυθικήν, ἀλλὰ διὰ τὴν γέννησιν τῆς Ρώμης ὁ μῦθος μᾶς προσφέρει μίαν εἰκόνα πλαστικὴν καὶ πι- θανήν, τὴν ὅποیان ἡ ἱστορία δὲν κατορ- θώνει νὰ μᾶς δώσῃ καὶ δι' ἡμᾶς μόνον δ, τι εἶναι πλαστικὸν καὶ πιθανόν ἔχει ἀξίαν. Τείχη καὶ τάφος περιέκλειαν τὴν τετραγωνὴν πόλιν, ἡ ὅποια δὲν ὀνομάζετο ἀκόμη Ρώμη ἀλλὰ Παλατίνου, ἀπὸ τὴν Πάλης θεᾶν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ποιμνίων.

Πάλης προέρχεται ἀπὸ τὸ σαυνσκριτικὸν Πά τὸ ὅποιον σημαίνει «ποιμνὴν περιτοι- χισμένην» καὶ τὰ Παλατίνου, Παλατίνον, Παλάτι, προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴν αὐτὴν παναρχαίαν λέξιν. Παραδόξως λάμ- ψεις ρίπτει ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἡ ἀνακά-

λυσις τῆς καταγωγῆς των. Ἐπειτα, ἀπὸ τὸ «**rumon**» τὸ ὅποιον σημαίνει τὸν ροῦν τοῦ ποταμοῦ, δηλαδὴ ἀπ' αὐτὸ πού ὑπῆρξε ἐπὶ τὸσον καιρὸν τὸ αἷμα τῆς πόλεως τὸ Πα- λατίνου ὀνομάσθη Ρώμη. Τὴν 24ην Ἀπρι- λίου 1924 κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου τῆς κτίσεως τῆς Ρώμης, παρεστάθη, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Παλατίνου, ἓνα δραμα- τικὸν ποίημα ὑπὸ τὸν τίτλον «**Rumon**» πού παρ' ὅλον ὅτι ἐξυμνήθη ἀπὸ τὸν Σόφισται, παρῆλθε χωρὶς ν' ἀφίσῃ ἴχνυ. Τὰ τείχη τοῦ Ρωμύλου ἤρχιζαν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τῶν βοῶν, διήρχοντο ἀπὸ τὸν βομὸν τοῦ Κόνσου, ἀπὸ τὰς παλαιὰς κυρίας, ἀπὸ τὸ ναῖδριον τῶν Λάρι κ' ἐτελείωναν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν ἀγορὰν.

Κάποτε, ὅταν ὁ Ταρκύνιος Πρίσκο, ἔδωκε ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου τὰ θεμέλια τοῦ Ναοῦ τοῦ Διὸς, ἐπὶ κεφαλῆς ἑνὸς κοιμω- μένου παιδιοῦ ἤναψε μίαν μεγάλην φλόγα καὶ ἤρχισε νὰ γυρίζῃ. Τὸ παιδί αὐτὸ ὀνο- μάζετο Σέρβιος Τούλιος καὶ ἦτο προσωι- σμένον διὰ μεγάλα πράγματα. Γενόμενος βασιλεὺς ὁ Σέρβιος, ἀνήγειρε τὰ ἐτρου- σικὰ τείχη, τὴν νέαν ζώνην τῆς Ρώμης, ἐπὶ περιμέτρου ἐπτά χιλιομέτρων. Ὁ Σέρ- βιος Τούλιος ἀφῆκε τὸσον καλὴν ἀνά- μνησιν, ὅστε μετὰ δύο αἰῶνας τὰ νέα τείχη τ' ἀναγορεύοντα ἐπὶ εὐρύτερας ζώνης, ὀνο- μάσθησαν ἐπίσης «**Σερβιανὰ**».

Ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ Σερβίου Τούλιου εὐ- ρέθησαν ἴχνυ ἐπὶ τοῦ Παλατίνου, ἐπὶ τοῦ

Ἑσκουιλίνου, ἐπὶ τμήματος τῶν τειχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος κτισθέντων μὲ λίθους πο- ρώδεις, κοκκώδεις, λεγομένους ἐπίσης λί- θους πτερινιστήρας.

Αὐτάς τὰ ὀνομασίαις δὲν τὰς ἀναφέρου- μεν διὰ τεχνικούς λόγους, ἀλλὰ διὰ τὴν ὀρα- τήτητα των καὶ διὰ τὰς περιέργους ἐντυπώ- σεις πού προκαλοῦν: λίθος πτερινιστήρ!

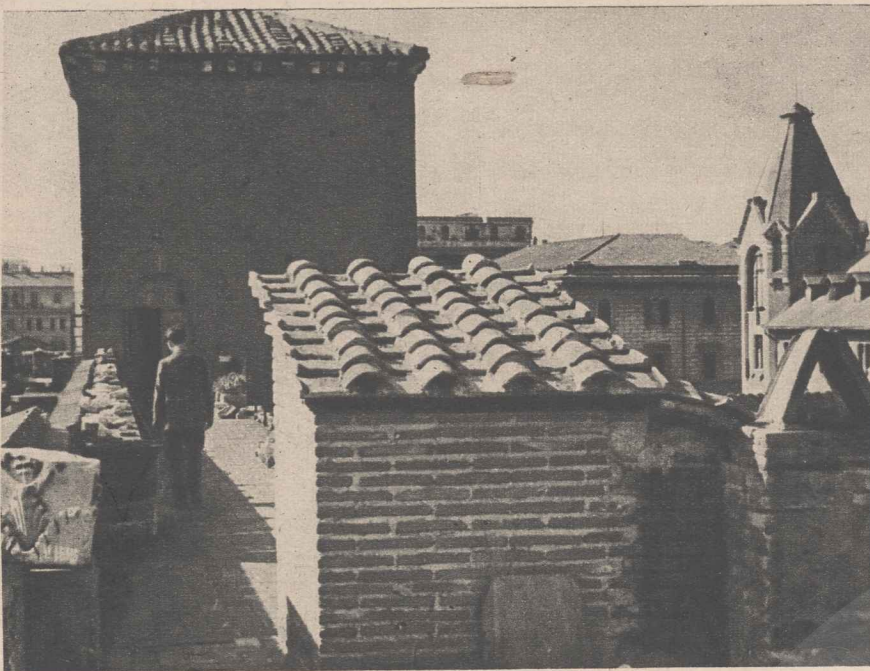
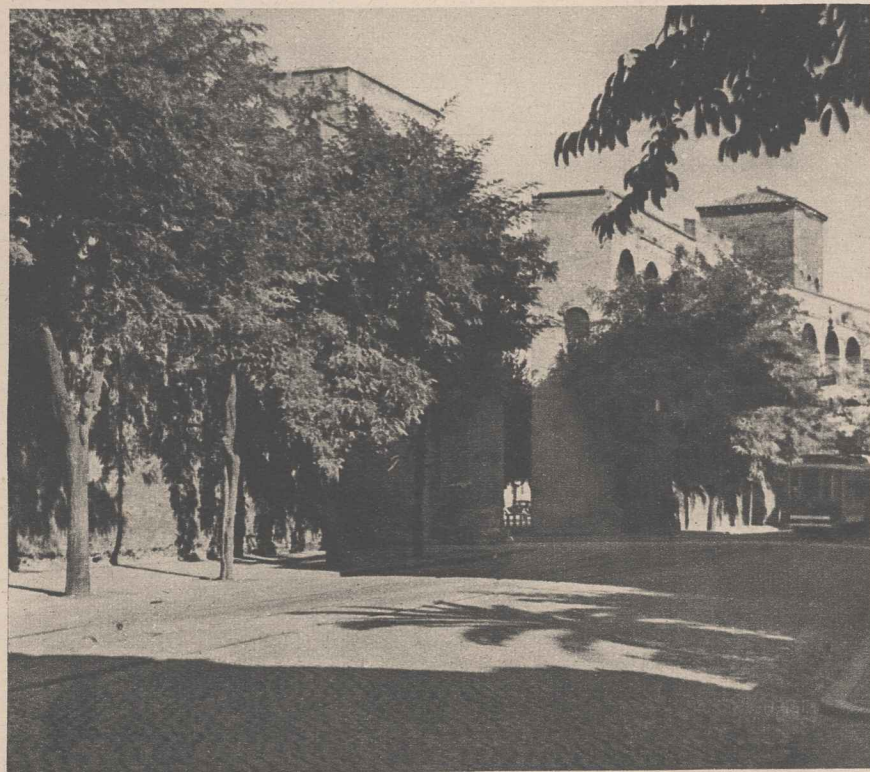
Ἐφ' ὅσον ἐμεγάλωνε ἡ Ρώμη, καὶ τὰ τείχη τῆς δὲν ἐμεγάλωναν, ὅπως τὰ ρουα- λῆκια τῶν βρεφῶν, ἡ πόλις ἐδέχθη νὰ τὰ διαπεράσῃ καὶ νὰ ἐπεκαθῇ ἐλευθέρᾳ καὶ ἀνυπερασπίστῃ, εἰς τοὺς ἀγρούς. Διὰ τοὺς ρωμαίους ἦτο πάντοτε μεγάλη ἀπόλαυσις τὸ νὰ μεταβαίνουν ἐκτός τῶν τειχῶν.

Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τὴν εὐρον οἱ Γαλάται τῷ 390 Π. Χ. ὅτε καὶ τὴν κατέ- λαβον ἄνευ κόπου καὶ τὴν ἐπυρπόλησαν ἄνευ οἴκτου. **Ille tempestas horribilis gallici adventus!** (ὅποια τρομερὰ καταιγὶς ἐκ τῶν Γαλατῶν μᾶς προῆλθε) ἀναφωνεῖ ὁ Κικέρων εἰς τὰ περὶ Δημοκρατίας. Διὰ νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν τοιοῦτου εἰδους κατα- στροφαί, ἡ Ρώμη ἤρχισε, τὸ 378, νὰ κτίζῃ περὶ τῆς, τὰ τείχη τὰ ὀνομαζόμενα Σερ- βιανὰ, ἐνισχύουσα βαθμυδὸν τὴν παλαιὰν ζώνην καὶ περικλείουσα τὴν πεδιάδα με- ταξὺ τοῦ Κυρηναλίου, τοῦ Βιμινάλε καὶ τοῦ Ἑσκουιλίνου μὲ τὸ περιώνυμον «**agger**» τὸ μέγα προπύργιον, μὲ τριπλοῦν ἀμυντικὸν σύστημα, τείχος, ἀνάχωμα καὶ τάφος, μήκους 1350 μέτρων, ἀπὸ τὴν θύραν Κολ-

λινα μέχρι τῆς θύρας Ἑσκουιλίνα. Ἡ ἀπόστασις αὐτὴ εἶναι ἐκείνη ἡ ὅποια σή- μερον ἀρχίζει ἀπὸ τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ 20ης Σεπτεμβρίου καὶ τῆς ὁδοῦ Γκρότο μέχρι τῆς ἀσπίδος Γκαλιένο, παρὰ τὸν Ἄγ. Βίτον.

Διὰ τὰ Σερβιανὰ τείχη, ἐχρησιμο- ποιήθη ἓνα εἶδος πέτρας πλέον συμπαγοῦς, τὴν ὅποیان ἐξήγαγον ἀπὸ τὰ λατομεῖα τοῦ Ἑσκουτεῖνου σπηλαίου. Αὐτῶν τῶν τειχῶν γνωρίζομεν ὀλόκληρον τὴν περίμετρον καὶ διατηροῦνται εἰσέτι μερικὰ τμήματα τὸσον τῶν τειχῶν (ὅπως τὸ ἀνακαλυφθὲν τὸ 1931 κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς καταδείξεως τοῦ παλαιοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου, καὶ διατηρούμενον εἰς τὸ κηπάριον τῆς ὁδοῦ 24 Μαΐου, ὅπως ἓνας ἱπποπόταμος ἐντός τοῦ κλωβοῦ του, ὡς καὶ τὸ τμήμα τοῦ ἀνηφόρου τοῦ Κυρη- ναλίου) ὅσον καὶ τῶν θυρῶν, (ὅπως τῆς θύρας Ἑσκουιλίνας, τῶν θεμελίων τῆς θύρας Βιμινάλε, τῆς ἀψίδος τῆς θύρας Σανκουάλε, χρησιμοποιοῦσθαις διὰ στό- λισμα εἰς τὸ μέγαρον Ἀντωνέλη).

Ἐπὶ βασιλείας τοῦ Γκαλιένο (2ος αἰὼν μ. Χ.) ὀρδαὶ ἀλαμανῶν διέβησαν τὰς Ἀλπεῖς καὶ διήλθον τὴν λίμνην Γκάρντα φρονεύνοντες, καταστρέφοντες καὶ ἐνοπεί- ροντες τὸν πανικὸν εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἱταλίαν. Τὴν Ρώμην δὲν τὴν ἐδίξαν, ἡ ἀπειλὴ ὅμως ὑπῆρξε σωτήριος. Κατὰ τὸ 278 ὁ Αὐρήλιος, ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ ζώσῃ διὰ νέων τειχῶν τὸ ἔδαφος τῆς πό-

ΤΑ ΤΕΙΧΗ, τὰ κύψαντα ὑπὸ τὴν ὀρμὴν τῶν Γότθων, διασχίζουν μεταξὺ τῆς θύρας τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς θύρας Σαλάρια τὰς πλέον κομψὰς συνοικίας τῆς Ρώμης. (Κάτω) Ἡ πόλις ἐναγκαλίζεται καὶ πνίγει τὰ παλαιὰ τείχη. Οἱ πύργοι διατηροῦνται. Εἰς τὴν συνοικίαν Λουντοβίτζι, ἑκάστος ἐξ αὐτῶν φιλοξενεῖ καὶ ἓνα ἐργαστήριον καλλιτέχνου.

λεως, ἡ ὅποια κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, εἶχεν ἀκτῖνα περίπου δέκα ἐννέα χιλιο- μέτρων. Μὲ πύργους καὶ μὲ ἐπάλξεις, τὰ τείχη τοῦ Αὐρηλίου, διασχίζουν καὶ σή- μερον ἀκόμη τὴν πόλιν ὡς πελώριοι σκώ- ληκες, μὲ τοῦβλα μὲ μετώπια λίθινα, ἐδῶ ἐξαφανιζόμενα τελείως, ἐκεῖ προβάλ- λοντα εἰς μακρὰ τμήματα ἢ καταποντιζό- μενα εἰς τὴν θάλασσαν τῶν οἰκίων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς Σουλμὸν ἓνα ἐξαι- ρετικὸν ὀδραγωγεῖον διασχίζει ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν πόλιν, τώρα εἰς τὸ ὑπαίθριον σπηριζόμενον ἐπὶ τῶν τόξων, ὡς χιλιο- πόδαρον ἐπὶ τῶν κνημῶν του, κατόπιν εἰσερχόμενον ἐντός τῶν οἰκιῶν, μεταξὺ τῶν κατοίκων πού τρώγουν ἢ πού κοιμούνται. Εἰς τὴν πραγματικότητά πολλοὶ ὀλίγον Αὐ- ρηλιανὸν ἔμειναν εἰς τὰ Αὐρηλιανὰ τείχη, κατόπιν τῶν τόσων ἐπισκευῶν, ἐπιδιορ- θώσεων, ἐνισχύσεων καὶ προσθηκῶν τῶν γενομένων, ἐπὶ αἰῶνας καὶ αἰῶνας, πρῶτον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν αυτοκρατόρων, κατόπιν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν παπῶν καὶ ἔως ὅτου διήρκεσεν ἡ ἀξία τῶν τειχῶν διὰ τὴν ἀμυναν τῆς πόλεως καὶ ἀκριβῶς μέχρι τῆς 20ης Σεπτεμβρίου 1870, ὅπταν οἱ βερσαλλέριοι τοῦ Λαμάρμορα, ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν σαλπύγγων καὶ μὲ τὰ πτερὰ εἰς τὸν ἀνεμον, εἰσῆλθον εἰς τὴν Ρώμην διὰ τοῦ ρήγματος πού ἠνοιχθῇ, διὰ τῶν τηλεβόλων, εἰς τὴν Πόρταν Πία.

Παρ' ὅλον ὅτι εὐρίσκειτο εἰς τὴν πα- ρακμὴν τῆς, ἡ Ρώμη ἐξῆσκε ἐπὶ τῶν βαρ- βάρων μίαν ἀκατάσχετον γοητείαν. Ὁ Ἀλάρικος, ὁ νέος καὶ ἱσχυρὸς ἀρχηγὸς τῶν Γότθων, ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἤλπισε, καὶ μὲ μεγάλην ἐπιμονὴν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ὕψηλὴν τιμὴν νὰ γίνῃ ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς Ρώμης, ἕνας ἄλλος Σηληρίων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου, ἡ αυτοκρατορικὴ πορφύρα ἐκάλυψε τοὺς ὤμους τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀνωρίου, ἑνὸς πτωχοῦ ἀνισορροποῦ πού δὲν ἐνδιαφέρετο παρὰ διὰ τὸν πρότυπον ὀρνιθῶνα του, ἐντός τοῦ ὁποίου ἀνέτρεπε ὀρνίθας καλῆς ράτσας, εἰς τὴν Ραβέναν δὲ ὅπου εἶχε καταφύγει, ὅταν ἦλθαν νὰ τοῦ ἀναγγεῖλουν ὅτι ἡ Ρώμη κατέληφθη ἀπὸ τοὺς Γότθους, ἀνήσυχος ἠγόρησε «**Μά πως εἶναι δυνατόν, ἀφοῦ πρὸ ὀλίγου τῆς ἔδωσα νὰ φάγῃ μὲς στὴν παλάμη μου!**» Ρώμη, γιὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ἦτο τ' ὄνομα τῆς προτιμωμένης του ὀρνιθός.

Ὁ Ἀλάρικος ἐπολιόρκει στενῶς τὴν Πόλιν. Τὸ ἑσπέρας τῆς 24ης Αὐγούστου τοῦ 410, μαῦρα νέφη ἐκάλυψαν τὸν οὐρανὸν καὶ μὲ μεγάλειώδης καταιγὶς εὐφραδῆς καὶ θεαματικῆς, μίᾳ ἐκ τῶν σαιεσσηρικῶν ἐκεί- νων καταιγίδων, τῶν ὁποίων τὴν ἀποκλει- στικότητα ἔχει ἡ Ρώμη, ἐνέσκηψε ἐπὶ τῆς πρωτευούσης τοῦ κόσμου. Ὁ προληπτικὸς Ἀλάρικος διεῖδε, εἰς τὸ ἄνοιγμα αὐτῶν οὐρανῶν, εὐνοϊκὸν οἰωνὸν καὶ ἐν τῷ μέσῳ

ΠΡΟ ΠΕΝΗΝΤΑ ἐτῶν ἓνας περίεργος καλλιτέχνης, ὁ Φαντόνε, ἔλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀνοίξῃ μίαν σχολὴν ἐντός τῶν τειχῶν τὰ ὅποια κοινῶς λέγονται τείχη τοῦ Βελισσαρίου, πλησίον τῆς θύρας Πιντσιάνα. Εἰς τὰ παιδιὰ τὰ ὅποια ἐρχονται νὰ διαδραχθοῦν τὴν κερα- μικήν, τὰ τείχη, τὰ ἀγάλματα ἡ ἐρότης τοῦ τύπου, ὀμιλοῦν περὶ τῆς ἀρχαίας Ρώμης.

τῶν βροντῶν καὶ τῶν βελῶν οἱ πολεμισταὶ τοῦ, μὲ τὴν τρομερὰν ὕβριν, στολισμένοι μὲ μεγάλα πτερὰ καὶ ὀψήλα κέρατα, ἀνερι- χθήσαν ἐπὶ τῶν τειχῶν, καὶ κατέρριψαν μὲ κτυπήματα κορυμῶν δένδρων τὴν πόρταν Σαλάριαν.

Τώρα τὰ τείχη αὐτὰ, τὰ ὅποια ὑπεχώ- ρησαν εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν Γότθων, δια- σχίζουν μεταξὺ τῆς θύρας τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς θύρας Σαλάρια, τὰς πλέον κομψὰς συνοικίας τῆς Ρώμης, ἀγγίζουν τοὺς πρα- σίνοος ὄγκους τῆς Βίλλα Μποργκέζε, διέρχονται πρὸ τῆς περιωνύμου ὁδοῦ Βέ- νετα, καὶ ρίπτουν μιά ματιά, ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν χροσταρισμένων πύργων των, εἰς τὰ μυστικὰ τῶν δωματίων τῶν μεγάλων ξενο- δοχείων.

Ἰδοὺ τί κάμνει ἡ ἡθικὴ ἰσχύς. Ὅταν οἱ Γότθοι, ἀπεσώθησαν ἐκ τῆς Ρώμης, τὸ ἐπαῖξαν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἰδιοῦ τοῦ Ἀλάρικου, μεταμεληθέντος διὰ τὴν τολ- μράν προῆλθῃ, τοῦ νὰ πολεμήσῃ καὶ νὰ παραβιάσῃ τὴν πόλιν τῶν Καيسάρων τὴν μεγάλην Κυρίαν τοῦ κόσμου.

Ἀλλὰς μεγάλας λεηλασίας ὑπέστη ἡ Ρώμη τὸ 455, ἐκ μέρους τῶν Βανδάλων καὶ τὸ 537 ἐκ μέρους τῶν Γότθων.

Μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν πολιορκίαν, κατὰ τὴν ὅποیان ὑπερῆσπίζετο τὴν πόλιν ὁ ἄξιος Βελισσάριος, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ρώμη, δὲν ἀνέκυψε πλέον καὶ ἔκτοτε ἀρ-

χίζει ἡ ἱστορία τῆς χριστιανικῆς Ρώμης. Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι ὁ Βελισσάριος, πτωχὸς καὶ τυφλός, ἐπαίτουσε ἐμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου Φλώρα, εἰς τοὺς πόδας τῶν τειχῶν ἐκείνων, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος εἶχεν ἐνισχύσει μὲ τὴν στήν προνίδα καὶ ὑπερησπίσθη μὲ τὸσον θάρρος.

Ἐξώσται, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὑπάρχουν σήμερον ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς Ρώμης, με- ταξὺ τῆς Πόρτας Πιντσιάνα καὶ τῆς Πόρ- τας Σαλάρια, παράθυρα λάμπουν τὴν νύκτα εἰς τοὺς σκοτεινοὺς ὄγκους τῶν πλίνθων. Ὅπως τὰ πτηνὰ, πού κρίζουν τὰς φωνεῖς των ἐπὶ τοῦ ἀπαθὸς σώματος τοῦ ρινο- κέρου, μιά ζωὴ ἀπόκρυφη καὶ εὐτυχῆς τῶν χροσταρισμένων πύργων των, εἰς τὰ μυστικὰ τῶν δωματίων τῶν μεγάλων ξενο- δοχείων.

Πλησίον τῆς ἐξαφανισθείσης πόρτας Σα- λάρια, τὰ τείχη τοῦ Βελισσαρίου, φιλοξε- νοῦν ἐπίσης μίαν σχολὴν Μορφωτικῆς Τέχ- νης, ὅπου ἐργατικά παιδιὰ ἐξασκοῦνται εἰς τὴν τέχνην τῆς κεραμικῆς, μεταξὺ ἀγαλ- μάτων ἐφῆβαι καὶ ἐστιάδων παρθένων, προσωπίδων τοῦ θανάτου, ὀδρῶν, ἀμφο- ρέων καὶ κοιμημένων κεφαλῶν ἀμαζώνων.

ALBERTO SAVINIO

ΕΚ ΤΩΝΑΝΩ ακούμεν νά σημαίνῃ ἕνας κώδων. Βλέπομεν πρὸς τὸν δρόμον. Μερικά παιδιὰ ἀνεβαίνουν τρεῖς βαθμίδας καὶ κατόπιν ἐξαφανίζονται ὡς ἀπορροφηθέντα ἀπὸ τὰ τείχη. Πηγαίνουν εἰς τὴν σχολὴν ποὺ ἱδρύσεν ἡ κοκκινোসκουφίτσα (ὠνόμαζαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν Φαντόνε διότι εἶχον συνειθίσει νά τὸν βλέπουν μὲ ἐρυθρὸν σκουφὸν ἐκ βελούδου).

ΟΤΑΝ Ο ΦΑΝΤΟΝΕ εἰσῆλθε εἰς τὰ τείχη, αὐτὰ δὲν ἦσαν παρὰ ἕνας σωρὸς ἀπὸ ἐτοιμό-
ροπα κρηπιδώματα, ἀπὸ ἀψίδες καὶ ἀπὸ ἀρχαῖες πέτρες ὅλα καλυμμένα ἀπὸ ἀγριόχορτα.

Αἱ ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, ὡς πλέον ὑπομονητικαὶ ἐπιδίδονται εἰς τὸν χρωματισμὸν. Τὰ ἀντι-
κείμενα πωλοῦνται καὶ τὸ προϊόν θά χρησιμεύσῃ διὰ τὴν συντήρησιν τῆς σχολῆς.

ΙΔΟΥ ΔΥΟ παιδιὰ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας των. Μανθάνουν νά γνωρίζουν τὴν ἀξίαν
τῶν διαφόρων εἰδῶν γῆς. Θὰ κάμουν διάφορα ἀντικείμενα, φυτίζαντα ἀλατιέρες κλπ.

ΥΠΟΜΟΝΗΤΙΚΗ ἐργασία εἴφερον εἰς φῶς τὰς κλίμακας, τὰ στόας, κ. λ. π. Ὁ καλλιτέχνης
ἐπεδόθη μὲ ζῆλον, ἴσον μὲ τὸν καταβληθέντα διὰ ν' ἀνακαλύψῃ τὰ μυστικὰ τῶν κεραμοποιῶν.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ διατηρεῖται τώρα, ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ καλλιτέχνου οἱ ὅποιοι ἐξακο-
λουθοῦν τὴν μορφωτικὴν ἀποστολὴν τῆς σχολῆς, τῆς ἱδρυθείσης ὑπὸ τοῦ πατρὸς των.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΞΩ, μετριάσμενος ἀπὸ τὸ πάχος τῶν τοίχων φθάνει ὁ θόρυβος τῶν
διερχομένων τροχοφόρων. Εἶναι ὁ μόνος ἤχος ὁ φανερόνως τὴν γειτονίαν τῆς πόλεως.
ΤΕΛΟΣ

ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1941)

ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΠΛΟΥΝ ΚΑΙ ΘΑ
ΦΕΡΗ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ 8-9

ΘΑ ΕΧΗ. 64 ΣΕΛΙΔΑΣ 24 ΕΚ
ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ
ΕΓΧΡΩΜΟΙ ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΤΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΝ ΑΥΤΟ
ΔΙΠΛΟΥΝ ΤΕΥΧΟΣ ΘΑ
ΕΙΝΑΙ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΟΝ
ΕΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ,
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑ-
ΦΟΡΟΥΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ.

ΘΑ ΤΕΘΗ ΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ ΤΗΝ
17.^{ΗΝ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1941 ΚΑΙ
ΘΑ ΤΙΜΑΤΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ:
ΛΙΡΕΣ 3-ΔΡΑΧΜΑΣ 15-KURUS 18

ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ

Η ΣΥΛΒΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΛΗΣΗ

Μιά Σύλβια μου έγραψε, παραπονούμενη ότι αφού εξέτασε ώρισμένες πράξεις του περασμένου βίου της, ανέκαλυψε μέσα της, μία δυσάρεστη έλλειψη θέλησης. Τόση είναι ή αγανάκτηση της γι' αυτή την ανακάλυψη, ώστε έβγαλε τό συμπέρασμα ότι ή θέληση δέν υπάρχει, κ' εκείνο πού εμείς ονομάζουμε μία πράξη της θέλησης, είναι απ' εναντίας «μόνο μία πράξη υπακοής στην ίδια μας τή φύση». Και προσθέτει: «Κ' ύστερα ή θέληση, αν παραδεχθούμε ότι υπάρχει, θά έπρεπε νά καθοδηγείται από μία εύφυα και νά συναρμόζεται προς τό πνέυμα. Και ποίος, σ' αυτόν τόν κόσμο, είναι κύριος της εύφυας του, ποίος μπορεί νά διαλέγη τίς σκέψεις του; Κανείς». 'Η Σύλβια θά ήθελε νά της αποδείκναι εγώ τό αντίθετο. 'Εγώ σκέπτομαι άκριβώς τό αντίθετο, άλλα τί έννοεί μέ απόδειξη; Οι πραγματικές και άληθινές αποδείξεις δέν υπάρχουν, παρά μόνο στά μαθηματικά, διότι απ' την άρχή έμειναν σύμφωνοι γιά ώρισμένα αξιώματα κι όλόκληρος ό Εύκλειδης δέν είναι παρά μία προδευτική ταυτολογία πού αναπτύχθηκε πάνω σ' αυτά. Είς τήν ύλη, γιά τήν όποία ή Σύλβια μου ζήτησε απόδειξη, δέν υπάρχουν τά χρειαζόμενα αξιώματα και οι άναπτύξεις. Σ' αυτές τίς υποθέσεις, πρέπει ν' άρκεσθούμε στό νά εκθέτουμε, ό καθένας τή δική του άλήθεια, δηλαδή τίς υποθέσεις πού κάνει. Και καμμία φορά ή υπόθεση, έχει τό χάρισμα νά μάς γοητεύει μόνη της, και νά έλκύει, ακόμα κ' εκείνον, πού πριν νά τήν γνωρίσει σκέπτονταν τό αντίθετο. 'Εγώ αντίθετα απ' ό, τι υποστηρίζει ή Σύλβια, είμαι βέβαιος ότι ό άνθρωπος δέν είναι καμωμένος παρά από ζυγνάδα και θέληση. 'Εξυπνη θέληση, δηλαδή έλευθερία, είναι ή προίκα τήν όποία ό καθένας έλαβε ως δώρο απ' τόν θεό, τό κομμάτιά θεότητας, εκείνο πού θά τόν βοηθήσει ύστερα από μία, λίγο πολύ μακρυνά και βασανισμένη πείρα, νά ένωθι μέ τόν Θεό. Κι αυτό όχι μόνο απ' τή γέννηση άλλα πριν από τήν γέννηση του καθενός. 'Η παρουσία μας στόν κόσμο, εγώ σκέπτομαι μέ σταθερότητα, ήταν μία πράξη της θέλησης μας, ή πρώτη πράξη, ή πιο επίσημη γιά τώρα (δηλαδή έως ότου είμαστε σ' αυτή τή ζωή). Άλλο τόσο και πιο επίσημη ακόμα, θά είναι ή άλλη στιγμή, όταν από μία ίδια πράξη θά πεθάνουμε.

Μ' άλλα λόγια (όπως κάποτε έβεβαίωσα παρεμπιπτόντως σέ μία άλλη συνομιλία) «ό άνθρωπος γεννιέται και πεθαίνει από τή θέληση του». Μία τρίτη, από τίς ανθρώπινες βασικές πράξεις, είναι όταν θά έρωτηθι κι αυτή επίσης είναι πράξη βαθειά δεληματική: ό άνθρωπος έρωτεύεται από επιθυμία νά γίνη αιώνιος (όπως λέγει ένας ποιητής, «έτσι τρέχουν οι σκιές, σκοντάφτουν πάνω σ' άστέρια, και στή χλόη πέφτουν άγκυριασμένες, απ' τήν επιθυμία τους νά γίνουν αιώνιες»). Πρέπει νά πω κ' ένα άλλο πράγμα, ίσως σκληρό. Μερικοί, σ' εκείνη τή πρώτη προσπάθεια της θέλησης τους γιά νά γεννηθούν, εξάντλησαν όλη τήν ικανότητα της θέλησης τους. Αυτοί είναι οι άνθρωποι πού στά ζητήματα της ζωής, τούς βλέπετε αδυνάτους, πάντα άναποφάσιστους και άβέβαιους, πού υπόκεινται στή κοινή κρίση (τί θά πη ό κόσμος; 'Ιδού, ό κόσμος, είναι μία λέξη πού ανέκαλυσαν αυτοί) άνίκανοι γιά ισχυρή συνείδηση και γιά άποφασιστική κρίση γύρω απ' τίς υποθέσεις τους. Τέλος οι σκλάβοι, προσοχή όμως διότι άνάμεσα σ' αυτούς, πού στήν ουσία είναι σκλάβοι, υπάρχουν πολλοί πού στή πράξη της καθημερινής ζωής φαίνονται σάν κύριοι. Μόνο μία τρίτη κατηγορία πού είναι έσωτερικά

ελεύθεροι (πού κάποτε ό έξωτερικός τους βίος μάς κάνει νά τούς νομίζουμε στή κατηγορία τών σκλάβων, είναι όμως λάθος), ήταν πάντα κύριοι της θέλησης τους και βέβαιοι γι' αυτήν. Αυτοί μπόρεσαν νά διαλέξουν τή στιγμή, τό σημείο του χρόνου, πού ήταν πιο εύνοικό γι' αυτούς γιά νά γεννηθούν. Γιά άλλους, ή στιγμή ήταν άργοπορημένη ή ήταν άνυπόμονοι. 'Απ' αυτού προέχονται, οι τόσο συχνές άνισορροπίες τόσοσ ανθρώπινων υπάρξεων, πού στήν επιφάνεια είναι άνεξήγητες. Λοιπόν μόνον αυτοί οι ελεύθεροι (πρέπει όμως πάντα νά εξηγούμεθα, τό είπα τόσες φορές, έλευθερία σάν πράξη και κατάσταση έσωτερική) πού μπόρεσαν νά γεννηθούν τήν κατάλληλη στιγμή, μόνον αυτοί θά μπόρουν μέ τόν ίδιο τρόπο νά διαλέξουν μέ βεβαιότητα, τήν κατάλληλη στιγμή γιά νά βγούν μέ ήσυχία από τή ζωή και νά εξαμπτούν πιο άγριοι και κάποτε τέλειοι στήν αιώνιότητα, απ' τήν όποία είχαν άποσπασθεί όταν γεννήθηκαν.

ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Είς τόν δεκαεναετή 'Ανδρέαν Α. πού μ' έρωτά τί πρέπει νά κάνει (θέλει νά έπιδοθι στή φιλολογία) γιά νά έχη σύντομα «μεγάλη επιτυχία», άπαντώ μόνο συνιστώντας του νά εργασθι σκληρά, χωρίς νά σκέπτεται τή «μεγάλη επιτυχία», απ' εναντίας μάλιστα προσπαθώντας νά μνη τήν επιθυμή.

Οι «μεγάλες επιτυχίες», δηλαδή οι άμεις και θορυβώδεις επιτυχίες, πρό παντός τών άγνώστων ακόμη συγγραφέων, είναι γενικά, γιά ένα μέρος τουλάχιστον, επιτυχίες σκανδαλώδεις και δύσκολα εξακολουθούν στό στάδιο του συγγραφέα αυτού.

Δέν είναι άνάγκη νά επιθυμούμε τή «μεγάλη επιτυχία» δηλαδή μεγάλη και άπρόοπτη, τήν επιτυχία έκκληξη πού ξεσπά μέ σέ μία ώρα και σέ μία μέρα, χωρίς νά συναντήσει έμπόδια, κατακλύζει τόν κόσμο. 'Η άληθινή επιτυχία είναι σιγανή, είναι μία κοπιαστική καθημερινή κατκτηση, είναι ή εξακολουθητική πίεση δύο χεριών πάνω σέ μία πέτρα, έως ότου αυτή υποχωρήσει και ραγίσει, είναι ένας δρόμος μέ κατάρριψη έμποδίων κι όταν τά καταρρίπτουμε πέρνουμε λίγη δύναμη, γιά νά κάνομε μερικά βήματα, κλεινουμε τό δρόμο της επιστροφής και ξαναρχίζουμε.

Αυτή είναι ή πραγματική επιτυχία και ή κατανόηση αυτή πρέπει νά δώσει θάρρος στους δημιουργούς, σάν βλέπουν «τήν μεγάλη επιτυχία», είτε ώρισμένη, στίς πιο χαμηλές εκφράσεις, είτε μολυσμένη μέ χονδροειδή διαφορούμενα. 'Ελπίζω ότι ό 'Ανδρέας θά άρκεσθι σ' αυτά πού του είπα και θά τά φυλάξι σάν θησαυρό.

ΚΑΤΑΠΤΩΧΗ

Δέν υπάρχει πλέον, σχεδόν κανένας, πού νά γνωρίζει τή τέχνη της συνομιλίας, δηλαδή της συζήτησης. Συνομιλία είναι διάλογος, απ' εναντίας σήμερα δέν υπάρχουν παρά μερικοί μονολογηταί. Διάλογος θά πη νά εισέλθι ό ένας στό αλάκι εκείνου πού είπε ό άλλος κι απ' εκεί νά εξακολουθήσει ένα τμήμα, ή νά τελειοποιήσει αυτό τό αλάκι. Τέλος, διάλογος θά πη συνεργασία. 'Απ' εναντίας οι σημερινοί συζητητές, μόλις τούς κάμετε καμμία παρατήρηση (ή μακάρι μία διασάφηση ή έπιβεβαίωση), σ' αυτό πού είπαν, σάς κυτάζουν μία στιγμή μ' έκπληξη, σάν νά μιλούσατε μία άγνωστη γλώσσα. 'Επειτα άτάραχοι ξαναρχίζουν τόν μονόλογο, στό σημείο και στό κόμμα πού τόν είχαν άφίσει.

MASSIMO BONTEMPELLI

σελ. 17

ΕΙΣ ΤΟ ΚΟΛΧΟΖ ή σταθεροποίησις της παραγωγής δέν είχε τύχη. Είς τήν υπαίθρον ό χωρικός έμεινε προσηλωμένος σ' αρχικά μέσα και εις τόν παλιόν τρόπον καλλιέργειας.

ΑΘΛΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΙΝΑ ΕΙΣ ΤΟ ΚΟΛΧΟΖ

Κόλχοζ, είναι μία λέξις σύνθετος άνήκουσα εις τήν κομμουνιστικήν διάλεκτον, ή σημασία της (Κόλ-χοζ) είναι: συλλογικών άγρόκτημα. 'Εκ παραλλήλου προς τό Κόλχοζ υπάρχει και τό Σόβχοζ (Σόβ-χοζ) λέξις πού σημαίνει απ' εναντίας Σοβιετικών άγρόκτημα ή κρατικών άγρόκτημα.

'Ενώ υπό τόν Λένιν, τά Κόλχοζ ήσαν επιχειρήσεις οικειοθελείς και όχι υποχρεωτικά, μάλλον δοκιμαί ή άλλο τι, υπό τόν Στάλιν, ή ρωσική γή, διηρέθη εις Κόλχοζ και Σόβχοζ και καμμία άλλη μορφή άγροτικής επιχείρησης είναι επιτετραμένη. Αί καλλίτεροι γαίαι άνευρηχθησαν Σόβχοζ, και τήν διαχείρησιν των τήν ανέλαβε απ' ευθείας τό κράτος. Είς αυτές φυσικά συγκεντρώνονται αι περισσότεραι φροντίδες, παρέχονται τρακτέρ, άγροτικά μηχαναί, ηλεκτρική ενέργεια και ούτω καθεξής. Είς τά Σόβχοζ οι χωρικοί, πού κάποτε εκαλλιεργούσαν τήν γήν διά

λογαριασμόν των, έγιναν δεκτοί, μόνον ως χειρώναντες, πληρωνόμενοι εις χρήμα κατά τάς ημέρας της εργασίας των, και χωρίς καμμίαν συμμετοχήν εις τά προϊόντα. Αυτά τά άπαιτεί καθ' ολοκληρίαν τό κράτος. Τά καταβαλλόμενα ήμερομίσθια είναι αρκετά άθλια. Τό 1932, έτος κατά τό όποιον ό γράφων έπεσκέφθη τήν Ρωσίαν, τό ήμερομίσθιον ήτο περίπου τέσσαρα ρούβλια εκ των όποιων έπρεπε ν' άφαιρεθούν αι κρατήσεις διά τάς συλλογικάς ασφαλείας, οι φόροι (όλοι οι εργαζόμενοι πληρώνουν φόρους) και ή υποχρεωτική συνεισφορά εις τά κρατικά δάνεια. 'Επί πλέον, διά τούς άρχηγούς οικογενειών, ή συνεισφορά διά τά σχολικά συστήματα και άλλα βάρη. Αυτό καθιστά πολύ δύσκολον τήν ζωήν των χωρικών, διότι ό αριθμός των εργασίμων ήμερών είναι, εις τό ρωσικόν κλίμα, αρκετά περιορισμένες και δέν μπου ρει νά υπολογισθι εις πλέον των εκατόν πενήντα ήμερών κατ' έτος. 'Εν ούδεμι

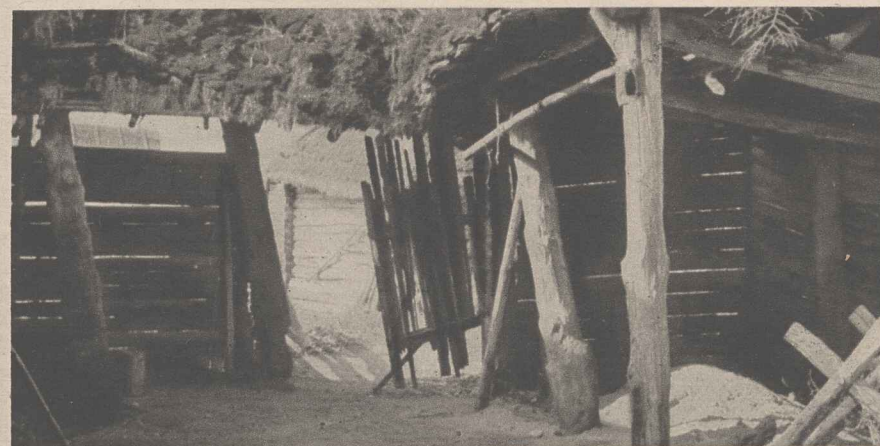

Ο ΤΥΠΩΜΕΝΟΣ ΧΑΡΤΗΣ δέν λείπει από τά Σοβιέτ. Οι χωρικοί εις τάς βρωμέρας καλύβας από ασθημα πολιτισμού, τόν μεταχειρίζονται διά νά σκεπάσουν τούς τοίχους.

άκολουθεί

Η ΕΙΣ ΤΑ ΚΟΛΧΟΖ διαγομένη ζωή είναι με όλην τήν σημασίαν τῆς λέξεως ἀνάλη. Εἰς τὰ συλλογικά αὐτὰ ἀγροκτήματα οἱ χωρικοὶ εἶναι ἀπλοὶ χειρώνακτες, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ υφίστανται ὅλον τὸ φορολογικὸν βάρος, χωρὶς νὰ προσπορίζονται οὐδὲν πλεονέκτημα ἐκ τῆς διαχειριστικῆς αὐτονομίας διὰ τῆς ὁποίας δῆθεν ἔχουν εὐεργετηθῶν.

ΑΥΛΟΓΓΡΟΣ ἑνὸς Κόλχοζ κατασκευασμένος με πρόχειρα μέσα. Τὰ διαμερίσματα τοῦ συλλογικοῦ ἀγροκτήματος, κατοικία, σταῦλος, ἀποθήκη ἐργαλείων κλπ. βλέπουν ὅλα πρὸς τὴν αὐλήν αὐτήν, πού δὲν παρουσιάζει εἰς τὸν χωρικὸν καμμίαν προστασίαν.

περιπτώσει δίδεται ἐπίδωμα, διὰ τὰς μὴ ἐργασθεῖσας ἡμέρας.

Τὸ Κόλχοζ ἀπ' ἐναντίας εἶναι μιά διαφορετικὴ ὁργάνωσις. Θεωρητικῶς τὸ Κόλχοζ εἶναι αὐτόνομον, κυβερνᾶται μόνον του καὶ ἡ πώλησις τῶν προϊόντων του θὰ ἔπρεπε νὰ διαιρῆται μεταξὺ τῶν χωρικῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ Κόλχοζ. Εἰς τὴν πραγματικότητά ὅμως τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά. Τὸ Κόλχοζ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὸ προϊόν, τὸ ὁποῖον ἀγοράζεται ἀπὸ τὸ κράτος. Ἐκ τοῦ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, πραγματοποιημένου εισοδήματος, οἱ χωρικοὶ πληρώνονται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, διὰ τὰς ἐργασθεῖσας ἡμέρας, ἀκριβῶς ὅπως εἰς τὰ Σόβχοζ. Τὸ προκύπτον πλεόνημα θὰ ἔπρεπε νὰ διανέμεται μεταξὺ τῶν χωρικῶν, τὸ Κράτος ὅμως διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν τιμῶν τοῦ προϊόντος, κανο-

νίζει εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει πλεόνημα.

Ἡ σοβιετικὴ πολιτικὴ πράγματι, δὲν ἐπιτρέπει ἰδιωτικὰς ἀποταμίευνσεις. Οἱ χωρικοὶ τοῦ Κόλχοζ εἶναι ἐπομένως καθαροὶ χειρώνακτες. Ἐπὶ πλέον ἔχουν εἰς τὴν διάθεσιν των ἓνα μικρὸν τεμάχιον γῆς, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ καλλιεργήσουν προσωπικῶς καὶ τὰ προϊόντα τοῦ ὁποῖου ἀνήκουν ἐπίσης προσωπικῶς εἰς αὐτοὺς. Καὶ ἡ παραχώρησις ὅμως αὐτῇ, μετὰ τὴν σειρὰν τῆς, μαστίζεται ἀπὸ τὴν σοβιετικὴν πολιτικὴν, ἡ ὁποία φοβούμενη τὴν ἀτομικὴν ἀποταμίευσιν, ὅπως ἐπίσης καὶ τὸν μεγαλύτερον ζῆλον μετὰ τὸν ὁποῖον οἱ χωρικοὶ ἀσφαλῶς θὰ ἐκαλλιέργουν τὴν ἰδικήν των γῆν, θεωρεῖ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ὡς «ἀτομιστικὴν» καὶ τὴν φορολογεῖ τόσο βαρύνον, ὥστε νὰ τὴν καταντήσῃ εἰς τὴν πραγ-

ματικότητά ἀντικοινομικὴν. Ἄλλως τε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μεταχειρίζεται ὁ μπολσεβικισμὸς καὶ τὴν ἐργασίαν.

Μετὰ τὸ σύστημα αὐτὸ ὅλη ἡ καλλιεργησιμος ρωσικὴ γῆ (περίπου 150 ἐκ. ἐκτάρι) κατέστη ἰδιωκτησία τοῦ Κράτους, καλλιεργουμένη ἀπὸ χειρώνακτας. Εἰς αὐτοὺς δέ, δὲν παρεσχέθησαν οὔτε τὰ σχετικά πλεονεκτήματα τὰ παραχωρηθέντα εἰς τοὺς ἐργάτας, (εἰδικαὶ τιμαὶ, ὀνομαζόμεναι τιμαὶ ὁργανώσεως, διὰ τὴν ἀγοράν των ἀναγκαζούντων εἰς αὐτοὺς προϊόντων).

Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἡ θέσις τῶν ρώσων χωρικῶν εἶναι ἀθλιωτάτη, τὸ ἀποδεικνύουν δὲ χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον ἄλλο σχόλιον, αἱ δημοσιεύμεναι φωτογραφίαι μας. Ἡ αὐτονομία τοῦ Κόλχοζ εἶναι μᾶλλον μία βλάβη παρὰ ἓνα πλεονέκτημα, διότι ἐνῶ εἰς τὰ Σόβχοζ τὸ Κράτος

προμηθεύει τουλάχιστον τὰς μηχανάς, τὴν σποράν κλπ. εἰς τὸ Κόλχοζ δι' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ μεριμνήσουν οἱ χωρικοὶ, κατ' ἡν στιγμὴν ἡ ἀξία τοῦ προϊόντος τῆς ἐπιχειρήσεως των, ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κράτος, εἰς ὅρια τὰ ὁποῖα αὐτοὶ δὲν δύναται ν' αὐξήσουν.

Εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀξονος καταληφθεῖσας γαίας, ἐλήφθη φροντίς διὰ τὴν θεραπείαν τῆς τάξεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων, διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Κόλχοζ εἰς τὸ παλαιὸν Ὀμπστοίνα, (ἀγροτικὴ κοινότης) ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ χωρικός διαθέτει τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας του. Καὶ αὐτὸ ὅμως ἀκόμη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναγκαῖα διάβασις, πρὸς τὸν ὑπὸ τῶν ρώσων χωρικῶν ἐπιθυμούμενον σκοπὸν, δηλαδὴ τὴν ἀπ' εὐθείας διανομὴν τῆς γῆς εἰς ὅσους εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐργασθῶν.

CARLO SCARFOGLIO

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ἑνὸς μικροῦ ἀγροτικοῦ χωρίου. Ὁ χωρικός περιμένουν ἐπὶ ὥρας, πρὶν ὁ φαρμακοποιὸς ἀνοίξῃ τὸ κατάστημα καὶ ἀποφασίσῃ τὴν πώλησιν τῶν ἱατρικῶν.

ΤΑ ΑΡΡΩΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ἐν τῶν μεταξὺ τὰ ζαλίζουν μετὰ συνέχῃ κινήματά τῆς κοῦνιαις καὶ μετὰ ἀτελείωτα ἐκνευριστικὰ καὶ μελαγχολικὰ νανουρίσματα, διὰ νὰ κατευνάσουν τὰ ἀγωνιώδη κλάμματα των ὥς ὅτου φθάσουν τὰ ἱατρικά πού ἴσως δὲν ἔλθουν ποτέ.

ΤΕΛΟΣ

ΓΕΝΝΗΣΙΣ

Ἀνάμεσα στίς συνοδείες καβαλλάρηδων πού πηγαίνουν στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, ἀνάμεσα στούς μάγους τῆς παλιᾶς τέχνης προτιμοῦμε αὐτοὺς πού ζωγράφισε ὁ Σασέτο, τοὺς μάγους πού καβαλλικεύουν τὰ πιά ἀγγελικά ἄλογα τοῦ κόσμου, ἄλογα βρέφη, μέ γκέμια στολισμένα ἀπὸ κοράλλι. Εἶναι γαλανὰ, -εἶναι ἄσπρα, εἶναι κόκκινα. Νεαρός πῶλος, μέ μάτια σχεδὸν ἀνθρώπινα, κατεβαίνει ἀπὸ τὸ μονοπάτι τοῦ λόφου, ἀνάμεσα σέ προσκυνητὲς πού ἔχουν τὸ ἴδιο χρῶμα μέ τίς χλαμύδες τους. Συχνά τὸ κόκκινο ξεχωρίζει, ἕνα κόκκινο σέ σκάλα ἀρμονική, ἕνα κόκκινο πού ἔχει τόσες διαβαθμίσεις καὶ μελωδίες. Καὶ τὰ παλάτια ἐπίσης, πού φαίνονται ἀπὸ μακριά, εἶναι κόκκινα, μὲ ἕνα κόκκινο πὺ εὐγενικό, πὺ διαφανές. Φαίνονται οἱ μάγοι πού προχωροῦν χωρὶς βία, σ' ἕνα τοπίο πού φανερώνει τὴν λεπτότητα ἑνὸς ἡσυχίου οὐρανοῦ. Ἐνα ἄσπερι ἔπεσε κ' αἰμάτωσε. Εἶναι μόλις σούρουπο κ' ἔχει ἕνα μόνον ἄστρο στὸν οὐρανό, ἐκεῖνο τὸ πληγωμένο. Μὰ αὐτὸ εἶναι ἕνα θαυμάσιο ταξίδι. Στὸν οὐρανὸ οἱ πελαργοὶ πετοῦν στὴν ἴδια γραμμή. Τὰ χειμωνιάτικα λουλούδια ἔχουν λιγοστά φύλλα καὶ ὅλα εἶναι ζωγραφισμένα ἀπὸ τὸ πλάγι. Ὑπάρχουν καὶ πουλιὰ διχρώμα καὶ δένδρα πού ἀνεβοκατεβαίνουν. Δέν γνωρίζουμε ἄλλο πρᾶγμα πὺ γλυκό. Ἀναπνέουμε τὸ τοπίο τῆς Βηθλεέμ. Δέν φαίνεται μὰ τὸ αἰσθανόμαστε στὸν ἀέρα σάν ἕνα προαίσθημα. Οἱ ἄγγελοι τοῦ Ντοῦτσιο κατέβηκαν σέ στίχους καὶ τριγυρίζουν τὴν καλύβη. Ὑπάρχουν ἀρνιά κ' ἐρίφια καὶ ὁ Ἰησοῦς βρέφος, φασκωμένος κατὰ τὸν βυζαντινὸ τρόπο. Κ' ἡ Παναγία πιάνει σχεδὸν ὀλόκληρη τὴν καλύβη μέ τὸ μακρὺ τῆς σῶμα. Ἡ ζωγραφικὴ τῆς Σιέννας τῶν σταυρώσεων καὶ τῶν παρουσιάσεων, ἔφθασε μέ τὴ γέννηση τὸ ἀνώτατο ὄριο τῆς μελωδίας τῆς. Κάθε γραμμὴ κάθε τόνος κάθε σύνθεση μοιάζει ν' ἀγγίστηκε ἀπὸ κάποιο ἀγγελικὸ χέρι. Ἀπὸ τὸν Ντοῦτσιο στὸν Λορεντζέτι, ἀπὸ τὸν Νάντο Κοναρέλλι στὸν Σασέττον, ὅλα εἶναι θεῖος πρόλογος, μὲ καθαρή οὐράνια μουσική. Ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἔγινε ἐπικεικός. Ὅπου δὴποτε καὶ ἂν γυρίσης τὸ βλέμμα σου ὑπάρχουν ἄγγελοι, ἄστρα, φωτιστέφανα, ἄστέρια πού στέλνουν αἶμα, σάν νά ἦσαν ἀπὸ τρυφερὴ ἀνθρώπινη ὕλη. Κι αὐτὸ τὸ τοπίο μέ τοὺς λαφίσκους του, τίς πυραμίδες καὶ τὰ στρογγυλά δένδρακα του, ἔχει πνοή καὶ ἀνθρώπινη τρυφερότητα. Κάθε μιά ἀπ' αὐτὲς τίς πέτρες, θά μπορούσε νά μετατραπῇ σέ κούνα. Στὸ σχέδιο τοῦ λόφου πού ἀναγγελαίμε, τὸ μέγεθος τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει κατὰ τὸ στενό, μιά ἀρχιτεκτονικὴ συναρμολογημένη ἀπὸ τὸν ξυλουργὸ Ἰωσήφ. Δέν ὑπάρχει ἰταλὸς ζωγράφος πού νά μὴ ζωγράφισε μιά γέννηση. Ἀπὸ τὸν Τζιόττο στὸν Μποτιτσέλλι ἀπ' τὸν Μελότσο στὸν Λουίνι στὸν Ραφαῆλο ὡς τοὺς τελευταίους ἐπιγόνους τοῦ ἑξακόσια καὶ ἑπτακόσια. Ἡ σπηλιά στολίστηκε μέ πολυτίμες πέτρες καὶ φοδραρίστηκε μέ μάρμαρα, οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων χόρευαν τριγύρω, οἱ μάγοι ντύθηκαν μέ χρυσοῦφανα κ' ἡ χορωδία ἀγγέλων συγχέεται μέ τὴν ὑψηλὴ χορωδία τῶν ἄστρων. Ἀπὸ τὸ 300 ἕως τὸ 700 ἡ θρησκευτικὴ ἰταλικὴ ζωγραφικὴ συνετέλεσε πολλὰ θαύματα, ἀλλὰ ἡ σπηλιά μας κ' οἱ Μάγοι βασιλιάδες μας εἶν' ἐκεῖνοι τῶν παλιῶν ζωγράφων τῆς Σιέννας.

RAFFAELE CARRIERI

ΣΑΝΤΡΟ ΜΠΟΤΙΤΣΕΛΛΙ: Τὸ προσκύνημα τῶν Μάγων (Φλωρεντία, Οὐφίτσι)

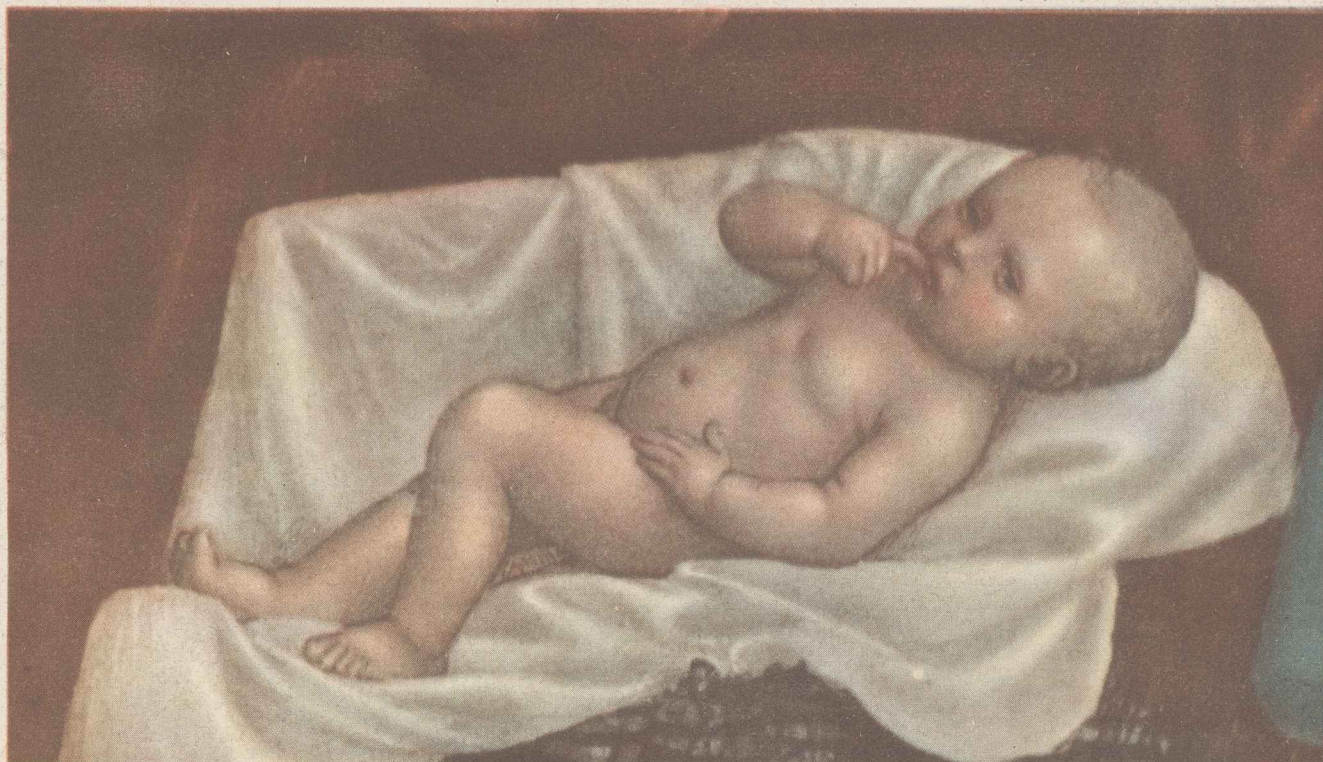

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΕΛΛΙΝΙ: Ἡ Παναγία μετὰ τὸν Ἅγιον Λεωτερίνην καὶ τὴν Μαγδαληνήν (Βενετία, Ἀκαδημία)

ΠΙΝΤΟΥΡΙΚΙΟ: Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ (Ρώμη, Βασιλικὴ Ἁγίας Μαρτίας τοῦ Λαοῦ).

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΟΡΕΤΖΙΟ: Ἡ Γέννησις (Δρέσδη, Κρατική Πινακοθήκη)

ΒΕΡΝΑΠΑΙΝΟΥ ΛΟΤΙΝΗ: Ὁ Ἰησοῦς Βρέφος (Ἰερὸν τοῦ Σαρόννο)

ΔΟΜΕΝΙΚΟΥ ΓΚΙΡΑΛΑΝΤΑΪΟ: Τὸ προσκύνημα τῶν βοσκῶν (Φλωρεντία, Ὀφίτσι)

ΡΑΦΑΗΛΟΥ: Ἡ Παρθένος με τὸ πῆλον (Παρίσιος, Λούβρον)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟΥ CESARE ZAVATTINI

Ἦταν μιά φορά μιά γριά μου θεία, μέ μάτια ανοικτά σάν τὰ δικά μου, λίγο πιό κρύα. Μέ πήρε κοντά της ἀπὸ μωρὸ καὶ μ' ἀνάδραψε, ἀνάμεσα στὶς ἱερὲς εἰκόνες κ' ἔκαμα, γιατί ἔτσι τό-θέλησε, καὶ τὸ νερόφυτο, ἔως ὅτου ἔγινε δέκα χρονῶν. Σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία λευθερώθηκα ἀπ' τὴν ἐπιτροπὴ τῆς Κάθε φορά πού τὴν συναντοῦσα, ὕστερα ἀπὸ μιά μακριὰ περίοδο χωρισμοῦ, ἔπρεπε νά ὑποστῶ ἕνα ἀστεῖο της: μέ φώναζε κ' ἐγὼ γυρίζοντας ξαφνικά, ἔβρισκα κάτω ἀπ' τὴ μύτη μου τὸ σαλιωμένο δακτύλο της. Ἐπειτα γελούσε ἕνα λεπτό μέ τό λαιμό, καὶ ξαφνικά ἔπαυε καὶ μ' ἀγριοκύνταζε, ἂν δὲν δεχόμουν μ' εὐχαρίστηση τ' ἀστεῖο της. Τὰ σάλια τῶν ἄλλων, μοῦ προξενούσαν πάντα μεγάλη φρίκη, προτιμῶ νά γυρίσω στοὺς δρόμους θεόγυμνος, μὰ νά μὴν ἔχω καμμιά ἐπαφὴ μέ κανένα τρόπο, μέ τό σάλιο τοῦ πλησίου μου. Ἔτσι σιγὰ σιγὰ, οἱ σχέσεις μου μέ τὴν θεία ἔγιναν σχεδὸν κρύες.

Στὸ τέλος τοῦ 1920, συνέβηκε ἡ καταστροφή τῆς οἰκογενείας μου, μείναμε χωρὶς πεντάρα σ' ἕνα χωριὸ ὅπου κ' οἱ πέτρες λέν: «ἔμεινες χωρὶς πεντάρα». Στὴν πόλη εἶναι ἄλλο πρῶμα, μπορεῖς νά πᾶς περίπατο, μέ τὴν εἰδοποίησιν τῆς συναλλαγματοῦχης πού ἔλῃζε, μιά ὥρα πρωτύτερα, στὴ τσέπη σου καὶ κανένας δὲν τό πέρνει εἰδηση. Στὸ χωριό, ὅχι μὴ μέ κάνετε νά νά ἐξακολουθήσω, βλέπω ἀκόμα τίς στραβοματιές τῶν ἀνθρώπων πού ἀναπνέουν τὸν ἀέρα μου, καὶ πού μιά μέρα, θά ξεκουρασθῶ κ' ἐγὼ κοντά τους, σκεπασμένοι μέ λουλούδια.

Τιναχθήκαμε κυριολεκτικά, μέ τὰ πόδια στὸν ἀέρα καὶ νά πού παρουσιάσθηκαμε ὅλοι μας, στὸ σπῆτι τῆς θείας, ἡ μητέρα μου, οἱ ἀδελφοί μου κ' ἐγὼ.

Ἦταν σχεδὸν μεσημέρι καὶ τὴν βρήκαμε στὴν κουζίνα καὶ ἄρχισε νά πηγαίνετο, μουμουρίζοντας κάθε τόσο φράσεις ὅχι πολὺ καθαρές: κ' ἐκεῖνη, ἔλεγε, δὲν μπορούσε νά καταλάβῃ πού πῆγαν τόσα χρήματα καὶ πῶς βρεθήκαμε βουτηγμένοι σέ τόσα χρέη. Μέ κύνταζε, μέ τὴν ἄκρη τοῦ μαντιοῦ καὶ πάνω στὸ μέτωπο της μοῦ φάνηκε πῶς διάβαζε: «σὺ ἐκρυψες τὸ χρυσάφι».

Οἱ δικοὶ μου βαλθήκαμε στὴ δουλειά, τὰ χέρια τῆς μητέρας μου ἔτρεμαν, ἐμοιάζε σάν κοπελίτσα πού τακτοποιεῖ τὸ σπῆτι τῆς κούκλας της, πηδούσε ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ. Δὲν τολμοῦσε νά κυττάξῃ τὰ παιδιὰ της πού ἔχιναν καλοσυνειθίσει. Τό πιό μικρὸ ἔπαιζε μέ τὸν Τσοῦλην τὸ σκυλάκι μας, τ' ἄσπρο καὶ μαῦρο. Φάγαμε λίγο, μόνο στὸ τέλος τοῦ φαγητοῦ ἡ μητέρα μου ἄνοιξε τὸ στόμα της, καὶ κατακόκκινη εἶπε: φάε Παῦλο, φάε Ἀντώνη. Σηκώθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι πρὶν ἀπ' τοὺς ἄλλους καὶ σήκωσε τὸ πιάτο τῆς ἀδελφῆς της. αὐτὴ ὅμως, μέ τὰ μεγάλα της χέρια, τό πήρε πίσω καὶ τό ξανάβαλε μπροστά της, κτυπώντας το πάνω στὸ σάνδι.

Φθάσαμε στὴ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Ὑστερα ἀπὸ τέσσαρες μῆνες ἡ θεία εἶχε γίνῃ πολὺ λιγώλογη, περπατούσαμε στὸ σπῆτι στὶς μύτες τῶν ποδιῶν.

«Τί σᾶς χρειάζεται ὁ σκύλλος;» εἶπε μιά μέρα ἡ θεία. Πράγματι, ἔπρεπε νά πληρώσουμε τὸ φόρο του, ἐκεῖνο τὸ μῆνα, ὕστερα ὁ σκύλλος εἶναι

πολυτέλεια, σ' ἀλήθεια, γι' ἀνθρώπους χρεωμένους, ὅπως ἤμασταν ἡμεῖς.

Ὁ Τσοῦλης ἦταν μικρὸς καὶ καλὸς, τὸν εἶχαμε τρία χρόνια καὶ γιὰ τὴν ἀφοσίωση του, στὴν οἰκογένεια μας, ὑπῆρχανε ἕνα σωρὸ ἱστορίες. Ἐνα βράδυ ὁ πατέρας μου τό βρῆκε στὸ Ρ. πέρα ἀπὸ σαράντα χιλιόμετρα, μέ τὴ γλώσσα κρεμασμένη καὶ κανένας δὲν ἔμαθε ποτέ ἀπὸ πού ξετρύπωσε. Ἐγὼ φροντίζω νά μὴ ἐνδιαφερόμαι πολὺ γιὰ τὰ ζῶα, γιατί φοβοῦμαι νά μὴ τ' ἀγαπήσω πολὺ. Τέλος ἐγὼ δὲν ἔχανα τὸν καιρὸ μου γιὰ τὸν Τσοῦλην.

«Τί σᾶς χρειάζεται ὁ σκύλλος;» Μιά μέρα ἡ θεία ἐπανελάβε τὴ φράση, γούρλωσε τὰ γκρίζα της τὰ μάτια καὶ εἶδα μιά φλέβα στὸ λαιμό της, στρογγυλὴ σάν τὸ σχοινί.

Ἐγὼ πῆρα ἕνα μπασιόνη κ' ἄρχισα νά κυνηγῶ τὸν Τσοῦλην. Ἐνα πρωὶ τοῦδωσα, ἀκόμα καὶ μιά κλωτσιά, μιά νύχτα τὸν ἔκλεισα ἔξω καὶ τὸν περιέλουσα, ἀπ' τὸ μπαλιόνη μ' ἕνα κουβά μέ νερό. Στὸ τέλος, τὸν ἔβαλα μέσα σ' ἕνα καλάδι, καὶ μέ τό ποδήλατο μου, τὸν πῆγα σέ κάτ' γνωστούς μας χωρικούς. Πλησίαζε παραμονὴ Χριστουγέννων, κ' ἐγὼ ἤθελα νά τὰ περάσω χωρὶς καινούργιες σκοτούρες, ἤθελα τουλάχιστον κεῖνὴ τὴ μέρα, νά τὰ εἶχα καλὰ μέ τὴ θεία, εἶχα ἀνάγκη ἀπ' ἕνα κασκὸ καὶ ἀπ' ἕνα ζευγάρι παπούτσια.

Ὁ Τσοῦλης ξαναπαρουσιάσθηκε συχνά, ἄλλα τόστριβε μπρὸς στὴ θεία καὶ σέ μένα κατ' αὐτὸν ἤμουνα σάν τὴ θεία, καὶ αὐτὸ μ' ἔκανε ἔξω φρενῶν καὶ θά τὸν ἔπιανα εὐχαρίστως μέ τίς πέτρες.

Ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων στὸ μέρος μου, δὲν εἶναι σάν τὴ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου. Συνήθως μιά μαύρη ομίχλη σκεπάζει τὸ χωριό, στίς ὁκτώ ὡρὲς τὰ μαγαζιά εἶναι κλειστά. Ἀπὸ τίς ὁκτὼ ὡρὲς ἐννέα, δὲν ἀκούεται πιά θόρυβος. Ἀπὸ μικρὸς, ἔβγαζα γιὰ νά δῶ τί ὑπῆρχε ἔξω κεῖνὴ τὴν ὥρα καὶ ξαναμπνενα γρήγορα στὸ σπῆτι, καταφοβισμένοι χωρὶς νά πῶ τίποτε σέ κανένα, γιατί ἔβλεπα κάτ' μεγάλες σκιές νά διασχίζουν τοὺς δρόμους. Οἱ ἄνθρωποι κλείωναν τὰ σπῆτια τους καὶ τρώγουν μέ λαμαργία, οἱ γυναῖκες δούλεψαν δύο μέρες γιὰ τὰ φαγητά κ' οἱ ἄνδρες δύνανε μωρὰ, ὡραία, τρώνε σιωπηλοὶ καὶ πίνουν μέ σέ μεγάλα ποτήρια. Ὅλοι. Ἐχουν σχεδὸν ρευματικούς πόνους κ' ὑποφέρουν καὶ ἀπ' τὸ σηκῶτι τους, καὶ στὸ κόκκινο πρόσωπο τους ἔχουν γαλανὰς φλεβίτσες. Ἐπειτα ἀπ' τὸ φαγοπότι σηκώνονται ἀπ' τὸ τραπέζι τυλιγμένοι στὸ παλτό τους καὶ ἀποκοιμούνται πάνω στὴν καρέκλα.

Τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς, ὅροι μποροῦν ἔρχονται ἀπ' τίς κοντινὲς πόλεις, καὶ γύρω ἀπ' τὸ τραπέζι, ἀπὸ καταβροχθιστὸν καὶ λυρόπλητες, μιλοῦν γιὰ διαθήκες, ξαναγεννητοῦνται οἱ δυσάρεστες καὶ τὸ πρωί, μέ τὸ πρῶτο τραῖνο ξαναφεύγουν, χαϊρετώντας μόνο τὴ μητέρα.

Τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς καθήσαμε κ' ἐμεῖς στὸ τραπέζι. Ὁ ἀδελφός μου ἀπῆγγελε τὸ ποίημα κ' ἡ φωτιά ἄναβε στὸ τζάκι. Τὸ χωριὸ ἦταν σκεπασμένο ἀπ' τὸ χιόνι κ' ἐγὼ σκεπτόμουν τὰ βήματα τοῦ κύριου Κωστή, τοῦ πιστωτῆ μας, πού τὰ εἶχα δῇ, λίγο πρωτύτερα πάνω στὸ χιόνι τοῦ πεζοδρομίου κ' εἶχα σταθεῖ γοητευμένος νά τὰ πού-

τρεχαν πούτρεχαν κοντὰ στὸν τοῖχο καὶ σχημάτιζαν μιά μακριὰ γραμμὴ. Μπῆκα στὸ σπῆτι κ' αἰσθάνθηκα τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ζεστασιᾶς. Ὅταν ἡ θεία ξετύλιξε τὸ χρυσό, ποῦταν τυλιγμένο τὸ νούγκα, μισόκλεισα τὰ μάτια μου, σ' ἐκεῖνο τὸ θόρυβο.

Κύνταζε τὴ θεία: εἶχα τὸ ἴδιο αἷμα μέ τό δικό της, καὶ ἂν ἐγὼ πέθαινα, ἡ μητέρα μου θά ρίχνονταν μέ κλάμματα στὴν ἀγκαλιά της. Τί σημαίνει νά εἶναι κανεὶς συγγενής;

Ξάπλωσα τὰ πόδια μου κοντὰ στὴ φωτιά. Ὁ ἀδελφός μου εἶχε ἀφιερῶσει τὸ ποίημα στὴ θεία κ' ὅχι στὴ μητέρα μου. Εἶχαμε μείνει σύμφωνα ἀπὸ πρὶν καὶ ὅμως αὐτὸ μέ πείραζε. Κατὰ βάθος σέ τέσσαρες μῆνες ἡ θεία εἶχε ξεδιψῇ γιὰ μᾶς 3-4 χιλιᾶδες φράγκα, ἡ ζωὴ στὸ χωριὸ κοστίζει λίγο. Καθόνταν πάνω σέ μιά παλιά καρέκλα κ' ἕνα φόρεμα ριγὲ καὶ μᾶς κύνταζε: Μᾶς εἶπε «Τὸν Τσοῦλην τὸν ἔστειλα στὴ Βερῶνα».

Κανένας δὲν ἀπάντησε. Ἐγὼ κατάλαβα πολὺ καλὰ, ἀπὸ πολλὰς ὥρες δὲν εἶχα πιά δὴ τὸν σκύλλο, ἀπ' ἐναντίας ἡ θεία μίλησε πολὺ ὥρα μέ τὸν ἄνθρωπο μέ τό τσουβάλι. Ἐγὼ τοὺς εἶδα, κ' ἀπομακρύνθηκα σφυρίζοντας. Ὁ Γιώργης, ἔβριζε στὸ σακκὶ του, σκύλλους, γάτους, ποντικούς καὶ τοὺς πετοῦσε στὸ ποτάμι. Τὸ ποτάμι κυλοῦσε κοντὰ μας, τὸ Δεκέμβριον εἶναι μολυβί, μόνο οἱ ὄχθες τοῦ ἔχουν μιά ἀνοιχτή κ' ἐλαφριά ομίχλη καὶ σούρχειται ἐπιθυμία νά κυλιστῇς μέσ σ' αὐτὴ τὴν ἀσφαρὶα ομίχλη.

Ἡ μητέρα μου ἄρχισε, ὁ Ἀντώνης ἄρχισε νά κλαίει, χωρὶς νά κάνει θόρυβο ἡ ἀδελφὴ μου σηκώθηκε, φορτωμένη μέ πιάτα καὶ πήγε καὶ αὐτὴ νά κλάψῃ στὴν κουζίνα.

Ἐγὼ ἤπια δύο ποτήρια κρασί, κάτω ἀπ' τὰ μάτια τῆς θείας. Ὁ Τσοῦλης εἶναι τώρα στὸ Μπονφόρτε, εἶνα ἐγὼ, μέ ἀδιάφορο ὕψος. Στὸ Μπονφόρτε εἶναι τὸ γεφύρι ἀπὸ βάρκες, εἴκοσι χιλιόμετρα πρὸς μακριὰ μας, καὶ σταματοῦν συχνά τὰ πνιγμένα πού φέρνει τὸ ρεῦμα ἔως ἐκεῖ.

«Ἐγὼ δὲν θέλω νά σκεφθῶ τὸν Τσοῦλην» εἶπα μέσα μου μέ δύναμη. Κύνταζε τὴν θεία κατὰμάτα. «Θεία» εἶπα χωρὶς κανένα λόγο. Ἐκεῖνη κούνησε τὸ κεφάλι της κ' ἐγὼ δὲν πρόσθεσα τίποτε ἄλλο.

Ἦταν καὶ ἄλλο ἕνα ποτήρι κρασί, ἔπειτα ἡσυχα πλησίασα στὶς φλόγες ἕνα ἀπ' τὰ πυροτεχνήματα τοῦ ἀδελφοῦ μου, κοστίζουν λίγο καὶ κάνουν τόσα ἀστεράκια. Ἀναψῇ, καὶ φώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀντώνη, πού ἦταν ξαπλωμένος στὰ πόδια μου. Σηκώθηκε τότε καὶ ἄρχισε νά τρέχῃ γύρω γύρω στὴ κάμαρα καὶ νά κάνῃ «Γάβ Γάβ» ὁ Ἀντώνης δὲν ἔκλειε πιά κ' ἄρχισε νά τρέχῃ ἀπὸ πίσω μου γελώντας «Γάβ, γάβ, γάβ».

«Φθάνει» φώναζε ἡ θεία. Ἐβουσα τὸ πυροτεχνήμα καὶ ἄρχισα ν' ἀρκουδίζω, γύρω ἀπ' τὰ φουστάνια τῆς θείας. Κι ὁ Ἀντώνης γαύγιζε μαζί μου.

«Φθάνει» ξεφάνισε πάλι ἡ θεία, ὀρθή στὴ μέση τῆς κάμαρας, μέ τὰ μάτια γουρλωμένα.

Ἐβλεπα ἀπ' τὴν μεσόγυρτη πόρτα τὴν μητέρα μου καὶ τὴν ἀδελφὴν μου πούχαν καταφύγει στὸ πλυσταριὸ γιὰ νά πλύνουν τὰ πανιά. Σήκωσα τὸν ἀδελφὸ μου στὰ χέρια μου καὶ τὸν πῆγα στὴν κάμαρα του.

ΤΕΛΟΣ

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Κ' έφ'ετος θά μ'ας έλθουν μ' ακρίβεια. Είναι οι τελευταίοι βασιληάδες που ταξιδεύουν ακόμα με τ' έλλογο και νύκτα και που μπροστά τους περπατούν μαύροι σελλωμένοι, κ' ακολουθούν με χρυσά καλάθια και χαλινάρια μαργαριταρένια. Ντυμένοι με δαμασκηνά, με ψηλά σαρίκια και με γυμνά πόδια, έμοιαζαν σαν να κατέβαιναν καλπάζοντας χωρίς θόρυβο. Στή φάτνη των χαλινάρων των τρύπωνσε κάποιο άστρο, σαν μυγαράκι. Προχωρούν, ό ένας πίσω απ' τόν άλλον, με άγγελιοφόρους καμηλέρηδες κ' είναι φορτωμένοι με δώρα, ίσως πολύ πλούσια για τόν γιού του ξυλουργού Ίωσήφ. Ο Ίησους γεννήθηκε σέ μιá φάτνη, άνάμεσα σ' ένα βόδι και σ' ένα γαϊδουράκι. Στήν είσοδο τής σπηλιάς, είναι μιá σειρά άγγέλων, τών πιό όμορφων του παραδείσου και τών πιό κομψών. Οι βοσκοί περπάτησαν τρεις νύκτες και τρεις μέρες, ακολουθώντας τόν κομήτη. Κουβάλησαν μαζί τους τά σκεύη τους, πεπόνια, πανέρια με φράουλες, τσαμπιά σταφύλια, τυρί, τά όραιότερα φρούτα, σαν για ένα τραπέζι του επτακόσια κάτω απ' τήν σελήνη. Νύκτα και μέρα, δούλευαν οι εργάτριες για νά έτοιμάσουν τήν προίκα του Ίησού. Είναι σαν ναπολιτάνικα γιορτή, όλα γίνονται στό ύπαιτρο, μουσικές, χοροί, ντέφια, ταραντέλλες, υπάρχουν φωτισμένες λιμνούλες, μικρές και μεγάλες σπηλιές, όπου έτοιμάζονται λιχουδιές, καλύβες του καιρού του Μαζανιέλο, βιλίτισες, τσαντήρια με άμφορες κι άρώματα, δασάκια με άγέλες, ένα λούσο δώμανικό και ναπολιτάνικο, άνακατώνεται μαζί. Οι βοσκοπούλες είναι ντυμένες με δαμασκηνά και τά χέρια τους είναι φορτωμένα δακτυλίδια, οι πωλήτριες καρπουζιών και λαγάνων δείχνουν τά πολυτελή τους κοσμήματα. Δέν υπάρχουν πιά πτωχοί στόν κόσμο. Ο Ίησους για μιá νύκτα, ευεργέτησε τούς άπόρους: κλίματα, λαχανικά, σιτάρι, όλα γεννιούνται μ' άφθονία. Αυτός ό θαυμάσιος τόπος τής Βεδλεέμ είναι σαν τή γή τής έπαγγελίας. Βλέπουμε άρχαγγέλους στή μέση τ' ούρανοú νά περπατούν πάνω στά σύννεφα χωρίς νά πέφτουν. Τά μούλάρια έχουν στή ράχη τους δύο βαρέλια, τά γαϊδούρια, δεμάτια για τόν χειμώνα, τά μαύρα τ' έλλογα και τ' έλλογα βασιληά με τήν κορωνα. Η συνουσία με τούς αϊλούς ήρχισε. Ακούμε νά βελάζουν τά ποιμνια και βλέπουμε τόν κομήτη ν' άπαστράφει και ν' άνοίγει, σαν τά φτερά του παγωνιού. Οι Μάγοι έφθασαν και φέτος στήν ώρα τους για νά εύχηθούν τή φάτνη.

R. C.

Ο ΒΟΣΚΟΣ περπάτησε τρεις μέρες και τρεις νύκτες με γυμνά πόδια πίσω απ' τό κοπάδι του. Μάζεψε στό δάσος μανιτάρια, ταρτούφους, γέμισε τό καλάθι του από πρώιμα και σέ λίγο θά γονατίσει και θά τά προσφέρει στό Βρέφος.

Ο ΠΗΣΟΥΣ στήν άγκαλιά τής μητέρας του, τριγυρισμένος από μουσικές και χερουβείμ. Ο άγιος Ίωσήφ τόν βλέπει μαγεμένος, ενώ στόν ούρανό του μεσονυκτιού λάμπει ό κομήτης. Οι αϊλότες συνοδεύουν με τόν γλυκό ήχο των όργάνων των τό νανούρισμα.

Η ΣΥΝΑΤΑΙΑ ήρχισε. Μαντολίνα, καθάρες, λύρες βιολιά έγχορδα και πνευστά όργανα τραγουδούν δόξαν πρós τόν Κύριον που μόλις γεννήθηκε. Ίσως κάνουν πολύ θόρυβο. Ο Ίησους βρέφος όμως διασκεδάσει και χαμογελά.

ΟΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ντυμένοι με δαμασκηνά, με μαργαριτάρια γύρω απ' τό λαιμό, με βραχιόλια, με σκουλαρίκια. Χωρικές απ' τό Άμάλφι, ό Μουσταφάς με τό σαρίκι, άνθρωποι κάθε λογής, προχωρούν πρós τή σπηλιά για νά γονατίσουν μπρός στήν ιερή κούνια.

ΟΙ ΑΓΩΓΙΑΤΕΣ σέρνουν πίσω τους μούλάρια και γαϊδούρια φορτωμένα τά έλέη του Θεού. Δασάκια και κοφίνα γεμάτα, άρνάκια που βελάζουν με τό κεφάλι έξω. Τό ταξίδι τελείωσε, σέ λίγο θά φθάσουν στήν θεία σπηλιά.

ΔΟΥΛΕΥΟΥΝ στά κατώφλια τών σπιτιών, ύφάντριες και κλωστρες, ρυρίζουν τήν άνέμη κ' έτοιμάζουν τήν προίκα, για τό βρέφος: πολλές μάλλινες φανέλες, φάσκες μ' άστράκια, τή μιá διαφορετική από τήν άλλη σαν τ' ούράνιο τόξο.

ΤΕΛΟΣ

ΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ τής φάτνης, εξέθεσαν κ' έφ'ετος τά όραιότερα τους έμπορεύματα. Τυριά, λουκάνικα, θαλασσινά, φρούτα, φρέσκα αυγά. Έπάρχει μεγάλη άφθονία φρούτων και έξωτικών λουλουδιών που έρχονται απ' τούς μακρινούς τόπους, πολύντιμα μυρωδικά, κνήμη και σπάνια πράματα, κοσμήματα, περιδέρια, παιχνίδια, πορσελάνες, πολύτιμες πέτρες, συσσωρεύονται τούς πάγκους και στά μεγάλα κοφίνα. Μé μιá πεντάρα μπορής ν' αγοράσεις μιá κατσίκια ή ένα κόσμημα.

ΟΠΩΣ ΟΙ ΒΟΣΚΟΙ ΠΟΥ ΦΕΡΑΝ ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΤΟΝ ΊΗΣΟΥΝ ΒΡΕΦΟΣ, Ο ΛΑΟΣ ΦΕΡΕ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΤΗΤΑΣ ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ: Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΦΕΡΝΕΙ ΚΑΙ ΚΑΤΙ.

ΔΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Σε πολλά μέρη του κόσμου επεκράτησε η συνήθεια να κάνουν δώρα την παραμονή των φώτων, από την ελληνική δε λέξη. Επιφάνεια παρήχθη στην Ιταλική η λέξη Μπεφάνια και τα δώρα της παραμονής των φώτων λέγονται Μπεφάνια.

Η μπεφάνια είναι μία γρηούλα ευγενική, που την παριστάνει μία μητερούλα απ' την επαρχία του Βαλτελλίνου που φέρ-

νει στο γραφείο της κοινότητας δώδεκα λουκάνικα κ' ένα κεφάλι τυρί, για να τα στείλουν στους στρατιώτες, ή κάποιος τροχοδρομικός που λέγει στη γυναίκα του: «Για κύττα στο συρτάρι, να βρής κανένα μάλλινο να στείλεις στους στρατιώτες, βάλει και καμιά δύο μπουτίλες ρακί». Στο δέμα, μαζί μ' άλλα πράγματα είναι και μία μάλλινη φανέλλα κι ο στρατιώτης δέν

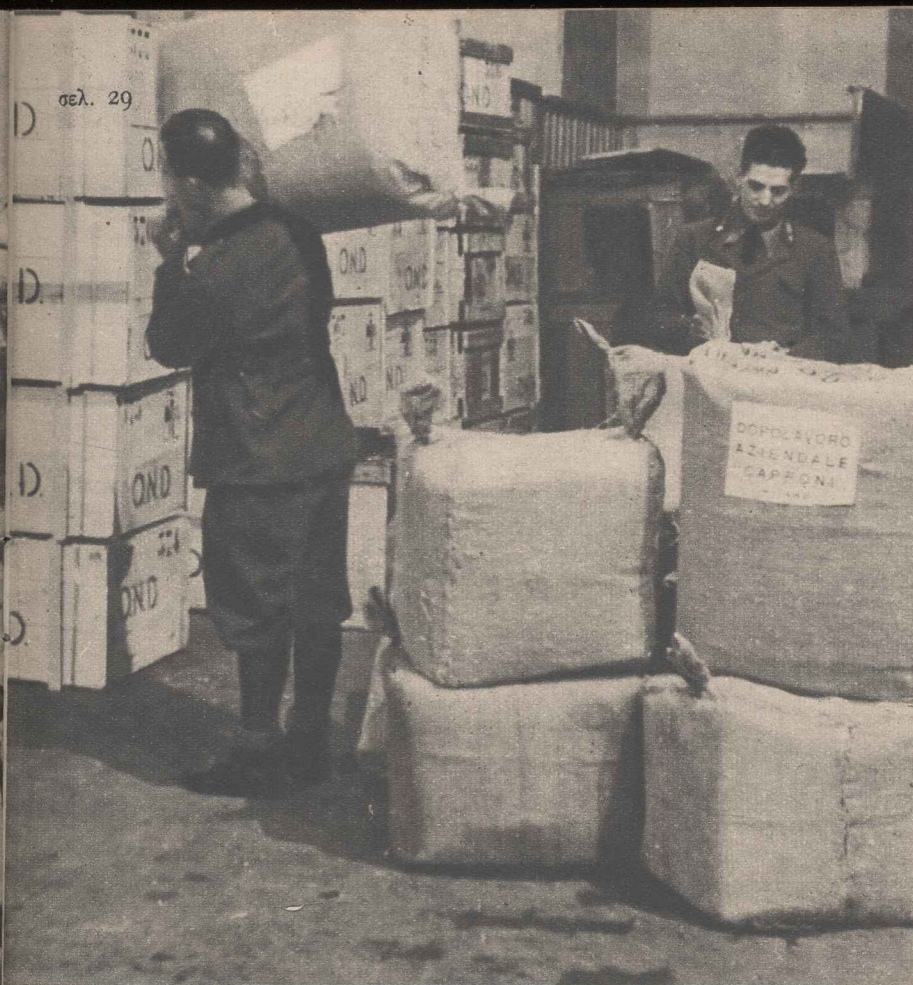
ΤΑ ΔΕΜΑΤΑ χωρίζονται: όσα προορίζονται για τους στρατιώτες που πολεμούν στα ψυχρά κλίματα, στο ένα μέρος και στ' άλλο όσα είναι για τους στρατιώτες της Αφρικής.

ξέρει αν την έπλεξε καμιά ευγενής κυρία της Βενετίας ή αν την αγόρασαν με τ' εκατό φράγκα, που τ' άφαιρε ο υπάλληλος της Δημαρχίας της Άλμπιόλα. Γι' αυτόν ή ζεστή αυτή φανέλλα, που τον αγκαλιάζει, είναι η αγάπη του λαού και στην κρύα φωλιά του μυθραλλιοβόλου, πάνω στη κορφή του βουνού των συνόρων, σφίγγεται κοντά του κ' η πατρίδα.

Τά παιχνίδια είναι μία εφεύρεση των παιδιών. Τά αντικείμενα αυτά, που αποτελούν την οικονομική ευημερία, τόσων βιομηχανιών, γεννήθηκαν στην ολοκάθαρη φαντασία των παιδιών, οι βιομηχανοί δεν έκαμαν άλλο παρά να κατασκευάσουν με την μηχανή, εκείνο που τα παιδιά κάνουν με τα χέρια τους. Για τ' αυτά παιχνίδια, έχει πολύ λίγη σημασία αν εκείνο τ' αντικείμενο παρουσιάζει με ακρίβεια, ή

πούμε-τό άλλο. Τό σκουπόξυλο και μία καλή φαντασία (πρώτη ύλη της παιδικής ηλικίας) γίνεται άμέσως ένα άλλο ανύπομολο να καλπάσει κι όταν δεν χρειαστεί πιά ως άλλο, γίνεται ντουφέκι, σπαθί, κούνια. Τό μπασιτόνι πράγματι, άσχετο αν είναι τό μανίκι της σκούπας, ή ένα ραβδί του δένδρου, είναι ένα απ' τ' αλφα αιώνα παιχνίδια, σαν την παιδική φαντασία, που τό έμψυχώνει κατά βούληση. Ένα άλλο αιώνα παιχνίδι είναι ή μπάλλα, αυτό τό τέλειο γεωμετρικό σχήμα έχει πολλά προσόντα, που συντελούν στο να την κρατούν πάντα στη πρώτη γραμμή: είναι πάντα έτοιμη, αδύνατο να άναποδογυρισθ' και γι' αυτό είναι πάντα εν τάξει, κυλά σ' όλες τις διευθύνσεις, σαν να είχε χίλιους τροχούς, πιάνεται εύκολα στο χέρι, μπορεί να στολισθ' με τ' α πιο όμορφα

ΑΠΟ ΤΟ ΧΕΡΙ φαίνεται ο άνθρωπος. Ένας άνθρωπος που διασκεδάζει, κάμνοντας πώς παίζει με τ' αυτά παιχνίδια [και σεις, παίζετε συχνά με τ' αυτά παιχνίδια του παππού;]

ΤΑ ΒΑΖΟΥΝ σε κάσες και τ' α στέλλουν σ' όλες τις ζώνες των επιχειρήσεων. Τ' α δέματα για τ' αποικίες περιτυλιγνόνται σε αδιάβροχο χαρτί για να μή υποστούν βλάβη.

χρώματα, είναι ελαστικά και ηηδ' αν να ήταν κατενθουσιασμένη, είναι σχεδόν μία στρογγυλή ανθρώπινη ύπαρξη σαν τό μάγουλο του παιδιού, την πιάνουν κάθε βδομάδα στις κλωτσιές είκοσι δύο πρόσωπα κι' άλλες δέκα χιλιάδες παρακολουθούν να δούν ποιος θ' α δώση την καλύτερη κλωτσιά και ξεφωνίζουν και χτυπούν τ' α χέρια τους.

Οι άνθρωποι θ' αδειαν να ξαναγίνουν παιδιά, μόνο και μόνο για να παίζουν. Έφεύρανε τό ποδόσφαιρο, και με χίλιες δικαιολογίες προσπαθούν, μπροστά στο σοβαρό βλέμμα του παιδιού, να τό περάσουν σαν σπουδαίο ζήτημα, κάμνοντας ένα είδος τάξιμο ν' αγγίζουν την μπάλλα μόνο με τό πόδι. Άλλοι πάλι κάμνονται πώς είναι βιομηχανοί, και φαίνεται καθαρά πώς διασκεδάζουν παρά πολύ κατασκευάζοντας

στά εργόστασια τους, γεμάτα από εργάτες, (όλα δικαιολογίες) μεγαλοπρεπή τράινα με όλα τ' α κομφορ, μικρές ατμομηχανές που λειτουργούν στ' αλήθεια, τράινα που τρέχουν πάνω σε μακριές σιδηρογραμμές με σήματα, με κλειδιά, με σταθμούς, που γι' α να κάμης όλα αυτά να λειτουργήσουν, χρειάζεται πράγματι άνδρας κι όχι παιδί. Κατά βάθος είναι ζήτημα αναλογιών, τό ίδιο τράινο σε μία κλίμακα πιο μεγάλη θ' α μπορούσε να μετάφερη κ' επιβάτες. Αλλά είναι δώρα των εκατομμυριούχων, και δέν είναι μόνο αυτά. Οι εκατομμυριούχοι δωρίζουν στα παιχνίδια τους, όλκληρους ζωολογικούς κήπους, μ' όλα τ' α ζώα που υπάρχουν και πού με διάφορους μηχανισμούς κινούνται και φωνάζουν. Μικρά πιανάκια χρυσά κι άσπρα, μεγάλες κούκλες που κλείουν τ' α μάτια τους και φωνάζουν «γ' α», μαγεμένα πα-

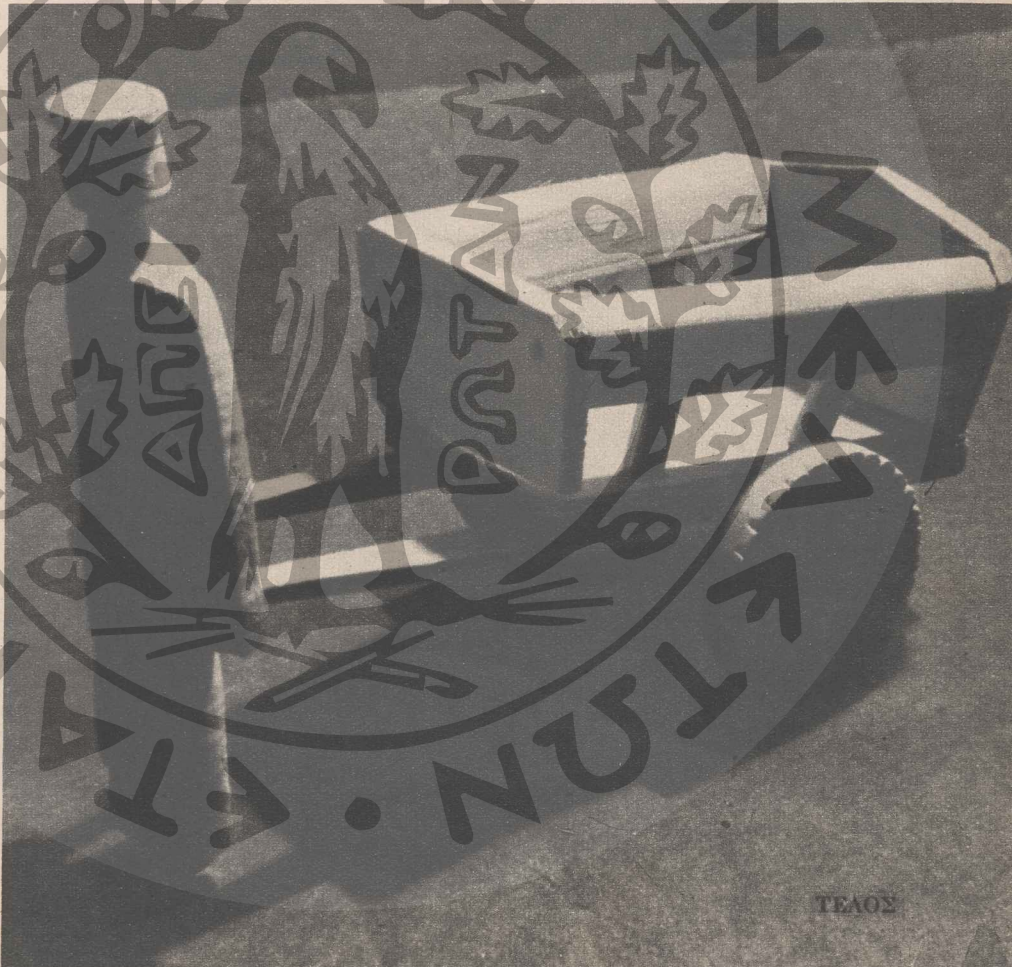
ΣΕ ΚΑΘΕ ΔΕΜΑ έχει μέσα κ' ένα γραμματάκι. Κείνος που τό έγραψε δέν ξέρει ποιος θ' α λάβη και τό αντίθετο. Είναι ή πατρίδα που γράφει στους στρατιώτες της.

λάτια και θεατράκια με νευρόσπαστα κ' έπειτα, όταν π' ανε απ' την κλειδαρό-τρυπα να δούν τί κάνουν τ' αγγελούδια τους, τ' α βλέπουν να παίζουν με τ' αποκόμματα της χθεσινής εφημερίδας που κατόρθωσαν, ύστερα από γερό πάλεμα, να μοιράσουν μεταξύ τους.

Τό πάλεμα είναι ένστικτο στα παιδιά, δέν θ' α δ' ατε ποτέ δύο παιδιά μαζί να συμφωνήσουν, με λογικά επιχειρήματα για την κατοχή ενός παιχνιδιού. Και με τό πάλεμα, τ' α βλέπουν να παίζουν με τ' αποκόμματα της χθεσινής εφημερίδας που κατόρθωσαν, ύστερα από γερό πάλεμα, να μοιράσουν μεταξύ τους.

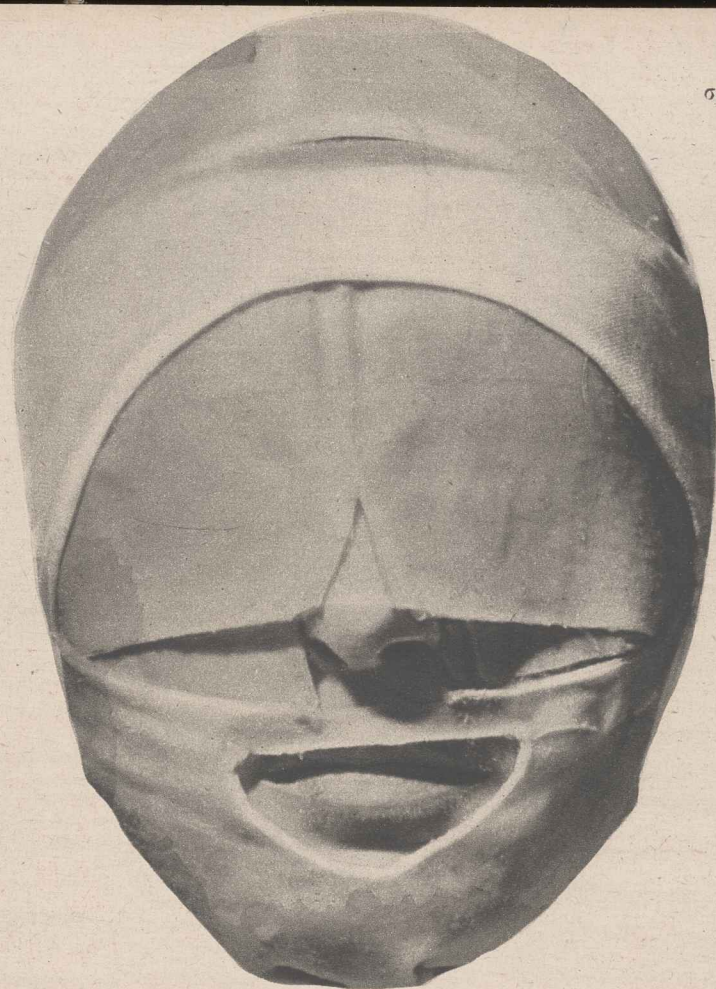
Ο καθένας μας θυμάται μ' ευχαρίστηση, τις πιο όμορφες στιγμές της παιδικής του ηλικίας. Τ' α ζεστασιά της πέτρας τό καλοκαίρι στον ήλιο, που την αισθανόμασταν με τ' α γυμνά μας γόνατα. Μιά βέργα κομμένη απ' τό δένδρο κ' ίσως, με βγαλμένα όλα τ' α κλωνάκια, τ' α χελιδόνια που πετούσαν πάνω απ' τό ποτάμι, τ' α μελαγχολία του βραδυνοῦ. τ' α κουκουβάγια που με τ' α στρουγγιλιά της μ' ας θυμίζε πώς έπρεπε να γυρίσουμε σπίτι και σήμερα πόσο μικρή μ' ας φαίνεται ή καταστραμμένη πλατεία στην οποία παίζαμε. BRUNO MUNARI

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ο άνθρωπος που θ' α φέρη τ' α παιχνίδια στο σπίτι, δέν είναι άχθοφόρος της αγοράς, ούτε του σταθμού. Μα τί θέλετε να είναι; Είναι ένα παιχνίδι σαν τόσα άλλα.

Η ΜΑΣΚΑ της συγχρόνου εποχής: λίγο καλάνι, βάτα, γάζα, απομονωτικές κορδέλλες, μπομπίνες κ' ηλεκτρικά φερμουάρ. Τό μαρτύριο είναι σιγανό κ'ι διαρκεί επί ώρες και ώρες (Κάτω) Μάσκα αρ. 2. Και αυτή ή τρομερή μάσκα μ'ας φοβίζει, ό γύφος σκάνει σάν τό σοβά από τούς παλιούς τοίχους. Σέ λίγο θά σκάσει όλόκληρος.

ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Βλέπουμε μέ μεγαλύτερη ευχαρίστηση τά πρόσωπα τών μαύρων. Είναι ή τρελλή εὐθυμία τών θυγατέρων τής φωτιάς, πού γεμίζουν τό πρόσωπο τους μ' άχυρα και μέ κοράλλια και χωρεύουν υπό τόν ήχο μεγάλων τυμπάνων. Μιά τρέλλα κοριτσιών, πού ξεύρουν και χρεμετίζουν, κουνώντας μπαστούνια γεμάτα κουμπιά, πού έκτελούν τούς ιερούς και άσεβείς χορούς τών παρθένων δαμών, μέ κτένια και κολιέ από δόντια ζώων, μέ τό πρόσωπο σκεπασμένο μέ κόκκινο μόσχο, μέ κορφές από κέρατα και μεγάλα στόματα μέσ άπ' τά όποια βγαίνουν κελαιδίσματα και ναουρίσματα σάν λαρυγγισμοί. "Ολα αυτά είναι πύ άνθρώπινα, πύ ύποφερτά και διασκεδαστικά άπ' αυτές τίς άμερικανικές μάσκες. "Η γιόμα, τό αδιάβροχο ύφασμα, ό θώρακας από μπαμπάκι, ή άποστειρωμένη μπάντα, μ'ας φοβίζουν πύ πολύ. Μιά φρίκη Ιατρού κλινικής, άκούμε τριγύρω άπ' αυτά τά μούτρα, τό θόρυβο πού κάνουν οι πένες, τά ψαλιδάκια πού βγάδουν τίς τρίχες, σιδερένια σύρματα, ήλεκτρικά ρολά. Είναι τό όρθοπεδικό καρναβάλι τών Ιστιτούτων καλλονής. Βλέπουμε κορίτσια μέ φακίδες, μ' ένα μικρό ήφαιστειο πάνω στή μύτη, γυναικες μεσόκοπες πού υποβάλλουν τό δέρμα τους σέ καλλιέργεια, σάν πειραματικό άγρό και ύφίστανται τά πύ φανταστικά βυρσοδεψήματα και διάφορες αλλαγές. Γύφος, άμμος, αλοιφές μέ πίσσα, μέ θειάφι και διάφορα όρυκτά, μέσ σέ βαζάκια δέκα δολλαρίων. Οι δράστες αυ-

τών έχουν δίπλωμα ευεργεσίας, είναι άναγνωρισμένοι γιατροί κ' επιστήμονες.

Μπορούν, άμα τό ζητήσει ή πελάτισσα, ν' αλλάξουν ή γραμμή τής μύτης, νά κοντύνουν τό σαγώνι ή τό μέτωπο, νά κάνουν τίς βλεφαρίδες πύ πυκνές, νά έργασθούν ένα αυτί σάν ένα όστρακο, νά βγάλουν τρίχες και ρίζες, ν' άναστήσουν, νά ξανανειώσουν και ό, τι άλλο θέλετε.

Ανάμεσα στους καθηγητές τού Ιστιτούτου δέν λείπουν οι ειδικοί, για ή πλαστική, οι γλύπτες πού δουλεύουν τό κρέας, σάν τήν κιμωλία. Κάθε κυρία μπορεί νά διαλέξη τό πρόσωπο της, όπως διαλέγει τό καπέλλο της ή τά παπούτσια της. Κάθε σαιζόν, τά άμερικανικά Ιστιτούτα πουλούν τούς καταλόγους των, έκτελούνται πρόσωπα κατά παραγγελία. Τό δειγματό-λογο συχνά, έχει ως βάση κινηματογραφικούς άστéρας, βάρος, ύψος, χρώμα πάχος, κάθε απόχρωση μπορεί ν' αποδοθή. Ένας όφθαλμολόγος μπορεί σέ κάθε στιγμή, μέ λίγα έξοδα ν' αλλάξη τό χρώμα τών ματιών μέ μία σειρά από ένεσεις. Έκτός έννοείται άν ύστερα από τρείς μήνες τυφλωθήτε. Αυτές οι έγχειρήσεις γίνονται κάθε μέρα στίς άρμόδιες κλινικές, φθάνει νά πληρώσετε τήν άξία, πού, είναι πάντα άλμυρή. Οι κυρίες συχνά δέν βλέπουν τά έξοδα κι άνανεύουν τό πρόσωπο τους σάν τήν γκαρνταρόμπα τους. Για κάθε σαιζόν ένα χρώμα, ένα κόψιμο, ένα μπά-λωμα, καινούργια μάτια και καινούργιο στόμα, νέα τρομερή μάσκα. S. V.

ΕΝΑ ΕΛΑΦΡΟ ΣΤΡΩΜΑ ΓΥΨΟΥ ΚΑΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ

ΛΕΦΛΑΩΣ αυτή είναι ή πύ νέα μάσκα. "Αν δέν είχε βάλει κνήτη ή στενή κάλτσα σέ τό πρόσωπο της ίσως θά μ'ας φύβιζε λιγώτερο. Τί δέν ύπομένουν οι γυναικες για τήν καλλονή!

ΟΤΙ ΤΟ ΣΠΟΡΤ του τένις, άπαιτεί από τους παίκτες μεγάλο φυσικό κάπo και νευρική ένταση αξιοσημείωτη το αποδεικνύει η παρούσα φωτογραφία. Βλέπουμε τη περίφημη κούβανη πρωταθλήτρια Άνιτα Λουτζάνα, λιπόθυμη, στο τέλος συνάντησής εξαιρετικά αληθινής. Αυτό συνέβη κατά τη συνάντησή της Κούβας γιά τό Ήπειρωτικό πρωτάθλημα.

ΟΙ ΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΤΕΝΝΙΣ

Όποιος μιλεί γιά τό τένις και τό χαρακτηρίζει ως εύκολο παιχνίδι, μέ λίγους κινδύνους κι όπωσδήποτε, ως κάτι πού δέν χρειάζεται αληθινή και μεγάλη προσπάθεια, αποδεικνύει έπi πρώτης όψεως, ότι δέν ξεύρει τίποτε άπ' αυτό τό σπόρ.

Είμεθα σύμφωνα ότι είναι μεγαλύτερη ή κούραση κ' ή νευρική ένταση πού χρειάζεται ένας αυτοκινητιστής, ότι μπορεί νά είναι μεγαλύτερη ή δύναμη πού πρέπει νά έχη ό πυγμάχος ή ένας μαραθωνοδρόμος, γιά ένα δρόμο σαράντα χιλιομέτρων. Μιά συνάντηση όμως τένις μπορεί νά είναι, παραδείγματός χάριν, πού βαρειά από μία ποδοσφαιρική συνάντηση. Οι παρακολούθοντες τό τένις μπορεί νά θυμούνται τη συνάντηση, μεταξύ του Ιταλού Κανεπέλε και του γιουγκοσλαβού Πούντσετς πού έγινε στό Μιλάνο τό 1939. Ή συνάντηση αυτή κράτησε περίπου τρείς ώρες κ' ένα τέταρτο, δηλαδή 195 λεπτά, και σ' όλο αυτό τό διάστημα οι παίκτες διέκοψαν τό παιχνίδι, μόνο γιά ν' αλλάξουν θέση, εξακολουθώντας νά παίζουν, μετατοπιζόμενοι άπ' την μία άκρη του γηπέδου στην άλλη, μέ τεταμένη τη προσοχή τους, όλο τό διάστημα, στό παιχνίδι του αντιπάλου.

Ότε αυτό αποτελεί ρεκόρ, έρ' όσον έχουμε τη συνάντηση του 1937 μεταξύ των γνωστών Μπούτζ και Ούινες, στη Νέα Υόρκη. Ό Ούινες δέν κατόρθωσε νά νικήση τόν Μπούτζ παρά μόνο ύστερά από έξη ώρες και μισή, από τίς 10 έως τίς 13 το πρωί και από τίς 6 έως τάς 9 και μισή τό απόγευμα.

Μπορούμε ν' άνεπαύουμε ακόμη τη περίπτωση της περίφημης αμερικάνικης Έλένης Ούιλς, όταν ήταν ακόμη στην άρχή του σταδίου της. Γιά νά νικήση την Κυρία Κάρολαν Μπ. πρώτης τάξεως αθλήτριά

τότε, έφθασε σέ 37 παιχνίδια έναντι φυσικά 35 της αντιπάλου της. Τίς άλλες δύο συναντήσεις τίς νίκησε μέ μεγάλη εύκολία, 11 έναντι 9 και έξη έναντι 4. Άκριβώς μ' αυτήν την εύκαιρία ή Ούιλς προσέδινε τη προσοχή, γιά πρώτη φορά, του αθλητικού τύπου, πού έπαιτα επί χρόνια και χρόνια της αφιέρωσε τόσο χώρο.

Πολλοί από σάς θά είδαν τόν Πούντσετς, έστω και σέ φωτογραφία, και θά παρατηρήσαν την στίβαρή αθλητική κατασκευή του παίκτη του Ζάγκρετς, πού κάνει την έντύπωση, περισσότερο πυγμάχου παρά παίκτη τένις. Και θά έχη μεγάλη σημασία τό γεγονός, ότι ακριβώς αυτός ό Πούντσετς, έχρησιμοποίησε τόσο πολύ την δύναμη του κατά την συνάντησή του μέ τόν γερμανόν φόν Κράιμ, ώστε έπεσε άναίσθητος, άφου μέ μία επιτήδεια μπαλιά έξησφάλισε την νίκη, σάν συμπέρασμα της εξαντλητικής προσπάθειας.

Άλλη περιώνυμη λιποθυμία πάνω στό γήπεδο του τένις, είναι της Άνιτας Λουτζάνα, της ώραιας κούβανης, πού κατόρθωσε νά κατακτήση τό ήπειρωτικό πρωτάθλημα.

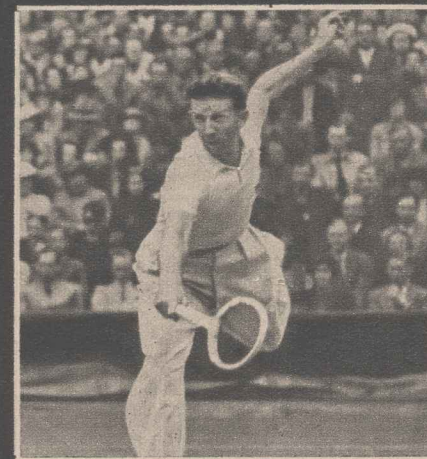
Στήν αποφασιστική αυτή συνάντηση έξάντλησε όλες της τίς δυνάμεις, τόσο πού στό τέλος έπεσε άναίσθητη. Και δέν χρειάστηκαν λίγες περιποιήσεις γιά νά την επαναφέρουν στίς αισθήσεις της. "Αν τό τένις είναι ένα παιχνίδι, πού χωρίς αμφιβολία ταιριάζει και σέ δεσποινίδες πρέπει νά προσθέσουμε ότι γιά νά επιδοθούν, πρέπει νά είναι αρκετά δυνατές. Ένθυμείσθε την μακαρίτισσαν Σουσάνα Λέγκλεν; Αυτή κατέστρεψε τό νευρικό της σύστημα ακριβώς έξ' ατίας του τένις γιά τίς μακριές συνεχείς προσπάθειες πού κατέβαλλε και γιά τίς συναντήσεις πού έδεχτο χωρίς διακοπή και σέ κοινή απόσταση τί μία άπ' την άλλη.

Ένας διάσημος Ιατρός των αθλητών, συνέκρινε την προσπάθεια πού καταβάλλει ένας παίκτης κατά τη διάρκεια μιάς συνάντησης τένις, μέ την προσπάθεια ενός ποδηλάτη, κατά την διάρκεια μιάς σκληρής διαδρομής. Και τό ποδήλατο θεωρείται πού κουραστικό κι άπ' τό ποδόσφαιρο ακόμη. Έχουμε έξ άλλου τη περίπτωση του Ιταλού Ρομανόνι, πού μία ώραία πρσία έλαβε έντολή άπ' τό σώματίο του, νά μή λαμβάνη μέρος σέ καμμία συνάντηση τένις, επειδή δέν ήτο πολύ καλής υγείας. Άν πράγματι τό τένις ήτο σπόρ μικρής προσπάθειας, θά όφελούσε μάλλον, παρά θά έβλαπτε έναν αδύνατο δαγκισμίο. Στήν περίπτωση του Ρομανόνι οι Ιταλοί αθλητές δέν μπορούν παρά νά είναι εύχαρισμένοι, διότι ό άξιος πρωταθλητής, άφου πέρασε ή κρίση της υγείας του, επέστρεψε γεμάτος δυνάμεις στίς ώραιες συναντήσεις του.

Θά μπορούσαμε νά εξακολουθήσουμε και ν' άνεπαύουμε τόν περιώνυμο εκείνο γάλλο γιατρό, πού μέ αποδείξεις στά χέρια, είχε τό θάρρος νά δηλώση ότι τό τένις άσχημίζει αισθητά τίς γυναίκες πού επιδίδονται σ' αυτό.

Αληθινή ή όχι ή δήλωση, ό γιατρός έφερνε ως κύριο ύποστηρικτή της θεωρίας του, την εξαιρετική προσπάθεια πού κατέβαλλαν όλες επιδίδονται σ' αυτό τό σπόρ, τόσο πού νά γίνονται ένεργητικά τά χαρακτηριστικά τους, και αποφασιστικά άνδρικές οι γραμμές του προσώπου τους. Έκείνο πού όπωσδήποτε είναι βέβαιο είναι αυτό: τό τένις είναι μία αθλητική άσκηση πού γιά νά εκτελεσθή καλά πρέπει ό οργανισμός νά είναι δυνατός. Κι αυτός πού παίζει τένις είναι κατά συνέπεια αθλητής, μέ τη πύ ολόκληρη σημασία της λέξης.

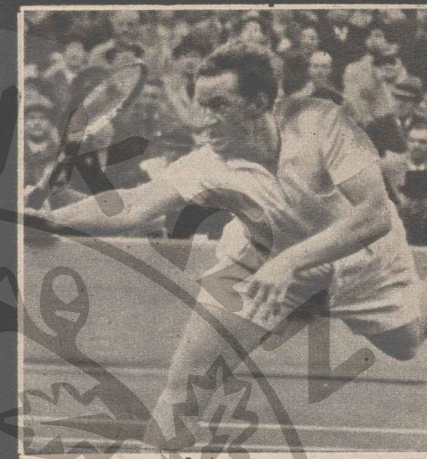
VINCENZO BAGGIOLI

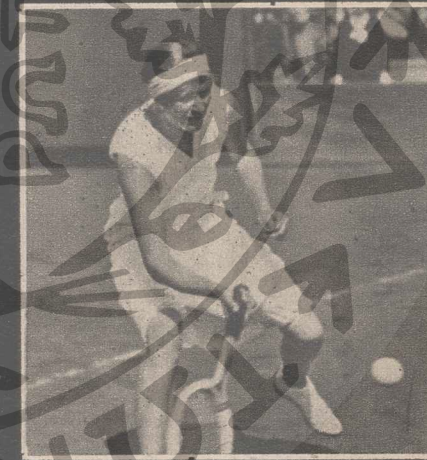
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗ σωματική κατάρτιση, ό αθλητής του τένις έμπιστεύεται και στη ξυπνάδα του, γιά νά κατалаύη τίς προθέσεις του αντιπάλου του, γιά κάθε κτύπημα.

ΜΕΓΑΛΗ προσοχή καθ' όλη τη διάρκεια της συνάντησης. Νεύρα τεντωμένα αποφασιστικότητα στις κινήσεις. Ό νεαρός Μαρινόνι είναι ένας νέος πολυσυνήτορας αθλητής.

Ο ΗΛΙΚΤΗΣ του τένις πρέπει νά είναι τέλειος αθλητής. Μακά έπi μάλιστα, εδωκηναι είναι προσοχή άπαραίτητη γιά νά φάνη τίς σχέσεις σ' όλες τίς διεκδικήσεις.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ τό τένις όφείλει υπό τον θεο όμως ή προσπάθεια νά μήν είναι πολύ υπερβολική.

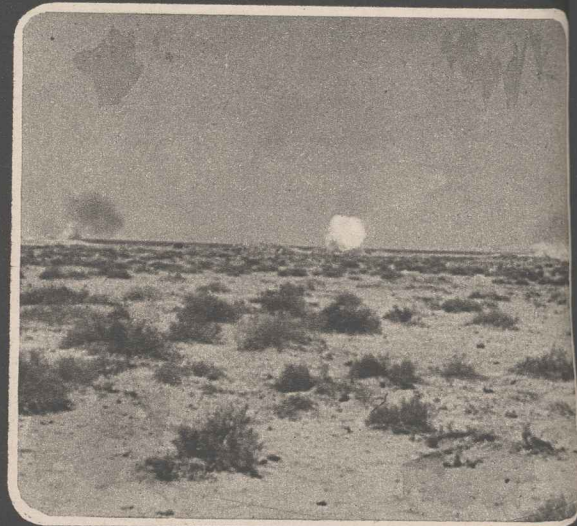
ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΤΑ όπως και τά θανάσιμα άμαρτήματα, φοβερές μάσκες, πού αποτελούν τόν θυρεό ενός Ιστούτου καλλονής, ενός όποιουδήποτε μέρους του κόσμου.

ΤΕΛΟΣ

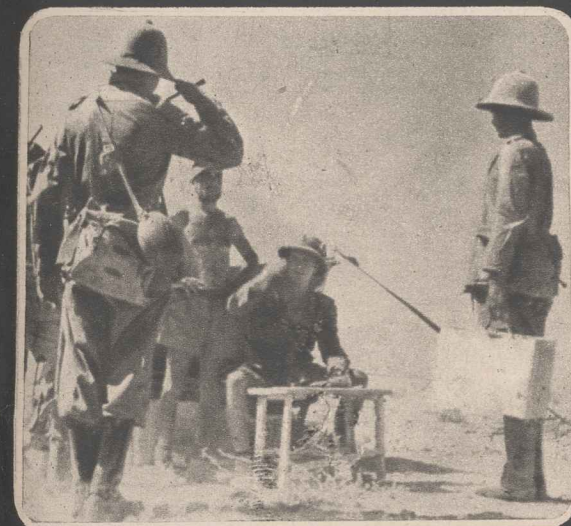
ΤΕΛΟΣ

ΣΙΤΑΡΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΜΑΧΕΣ

Τη ταινία αυτή τη γύρισε ο Ρώμος Μαρσελίν, ο άρμόγιος πρώτης γραμμής σκηνοθέτης, διά τον Έθνικόν Όργανισμό «Λούτσε». Είναι η ιστορία ενός στρατιώτη, που πολέμησε στο μέτωπο του Σόλμου και που έπαιξε την αγροτική άδεια για να θερσίσει τον άγρο του, σ' ένα χωριό της Κυρηναικής. Ένδο, ενταντική και γρήγορη, γίνεται η δουλειά στον άγρο, που αποίκισαν οι Ίταλοι, οι στρατιώτες κ' οι οικείοι του, αναπαύουν σε γρήγορες σκηνές, τις στιγμές της σκληρής αγροτικής εισβολής, που έπεσε πάνω στους εργατικούς αυτούς ανθρώπους και που αναπαύρισε μ' εγχληματική μανία, την εργασία χιλιάδων και χιλιάδων αποίκων. Το σιτάρι εξακολουθεί να μεγαλώνει, οι Ίταλοι γύρισαν, ξανακατέλαβαν την Βεγκάζ, τη Μπάρσα, την Ντόνα, την Μπροντί, το Σόλμου, το μέτωπο μετατοπίστηκε άκουα προς ανατολάς κι ο θερσίσιμος γίνεται, ενώ το κανόνι βροντά μακριά. "Όταν το σιτάρι είναι μέσα στα σικά, τελειώνει κ' η αναπύληση, ο στρατιώτης ξαναρχίζει τη ζωή του μες στο φρουριό, για να υπερασπισθῇ τή γῆ που άρισε πίσω του. "Ο άγρονας εξακολουθεί: στις ψυχές όλων υπάρχει η βεβαιότητα για τή νίκη.

ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ κάθε κανόνι είναι και σάν ένα νησί.

ΔΥΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ πᾶν σε άδεια, δυό άποικοι.

ΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ που θα τους μεταφέρει στο σπίτι.

ΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ μες στη γραμμή του πυρός.

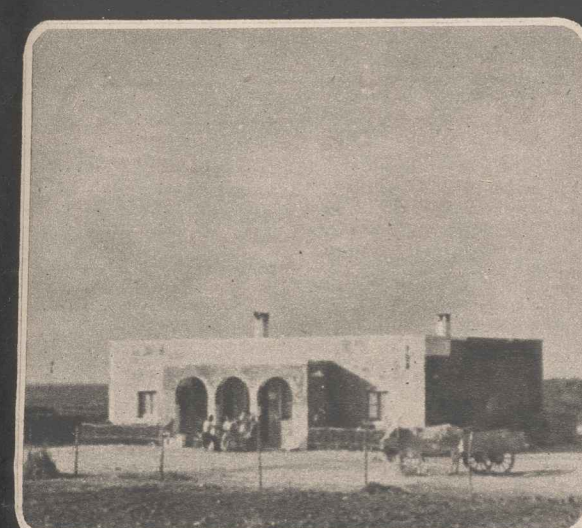
ΣΕ ΜΙΚΡΗ απόσταση απ' το πολιορκούμενο φρούριο.

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ φθάνει στο χωριό για να θερσίσει.

ΠΡΩΤΕΣ ευτυχισμένες στιγμές του γυρισμού.

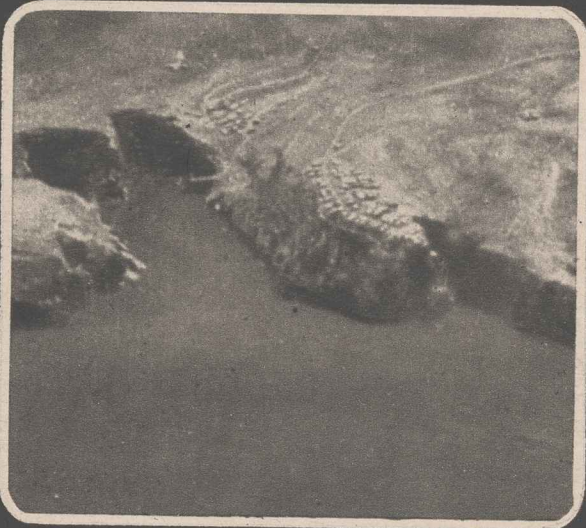
Η ΔΟΥΛΕΙΑ άρχισε μες στην αγροτική κατοικία.

ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ κύκλος φίλων. 'Αναμνήσεις.

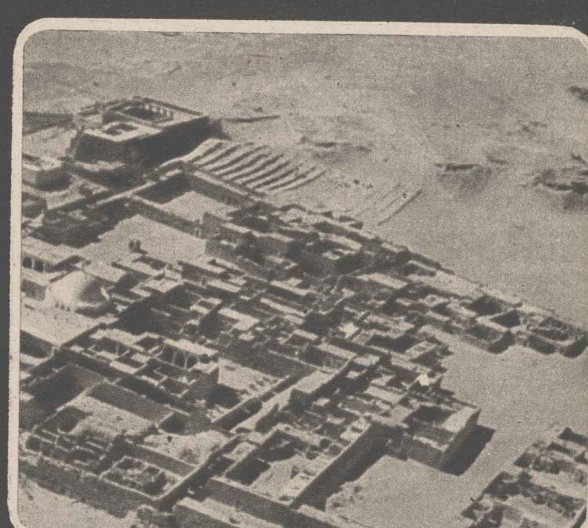
ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ οι αεροπόροι πᾶνε να δοξασθούν.

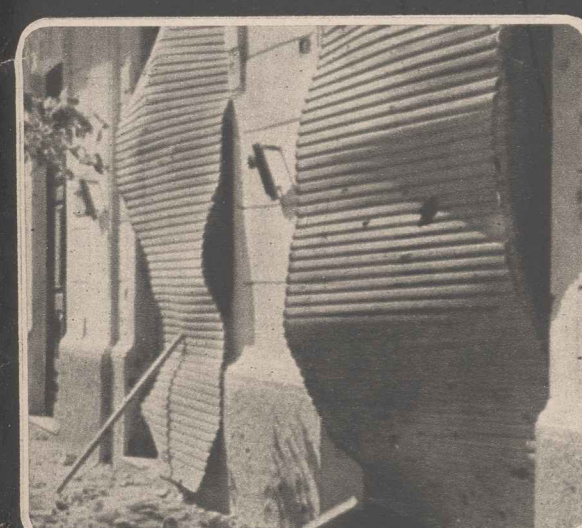
ΕΝΑΝΤΙΟΝ της Μπροντί, βομβαρδισμοί στόλου.

ΜΙΑ ΟΜΟΒΡΟΝΤΙΑ του πολεμικού Άγ. Γεώργιος.

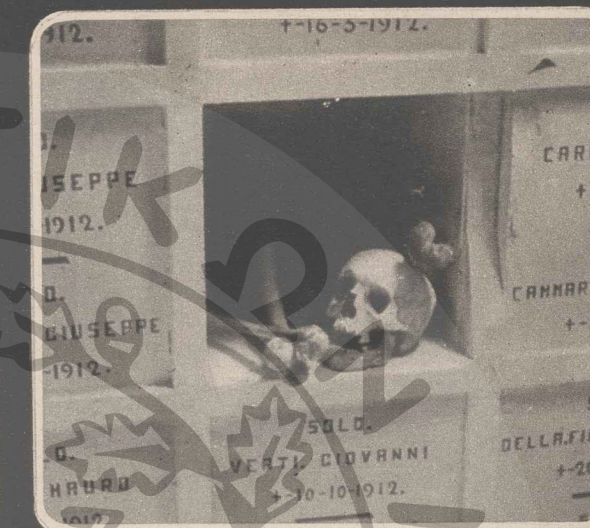
ΤΖΙΑΡΑΜΠΟΥΜΗ νησί δόξης και τιμής τ'ων Ιταλών.

ΙΧΝΗ ΤΗΣ άγγλικής επιδρομής στη Κυρηναική.

Η ΕΠΙΔΡΟΜΗ πηλώνεται παντού με φρίκη.

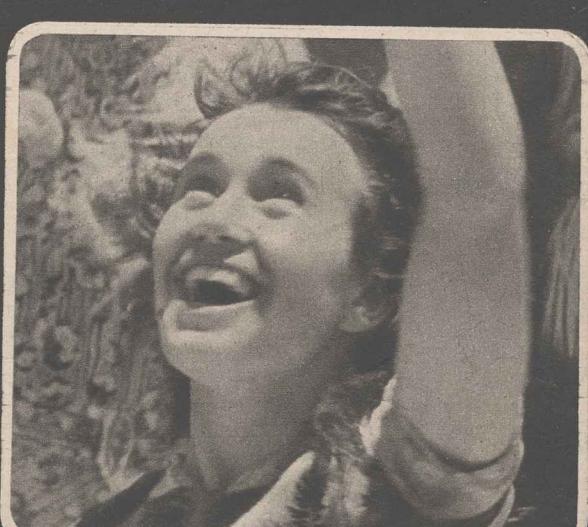
ΑΚΟΜΑ κ' οι τάφοι έσπλήθησαν από τόν έχθρό.

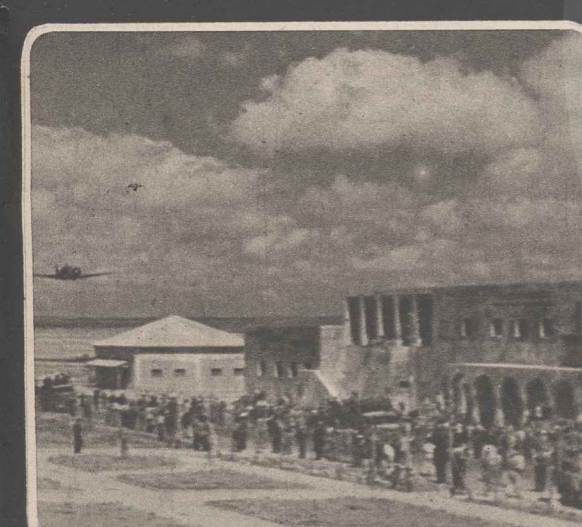
Μ' ΕΝΑ ΣΚΟΥΝΤΗΜΑ ρίχθηκε έξω ο έχθρός.

ΕΓΓΛΕΖΟΣ σκοτωμένος. Τρία ώρωλόγια, λάφυρα.

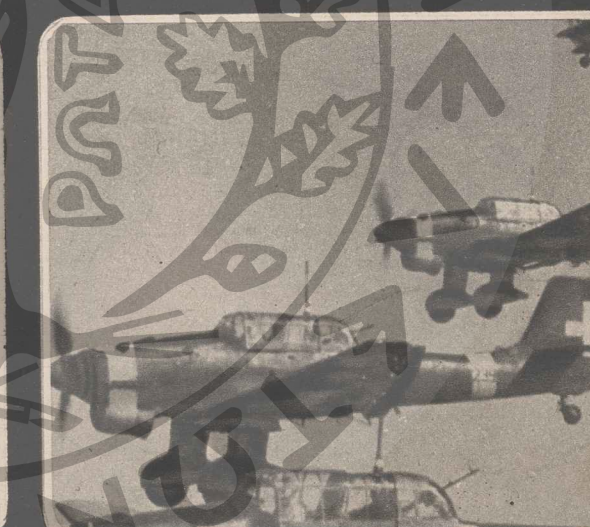
ΜΕΡΕΣ ΧΑΡΑΣ και λευθεριάς άπεζημίωσαν όλους.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ και χωρικοί άδελφωμένοι σ'ά χωριά.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ εξακολουθεί τόν, κάνουν τ' αεροπλάνα.

ΑΠΗΝΗ τὰ βομβαρδιστικά κτυπούν τόν έχθρό.

ΣΤΗ ΞΗΡΑ γύρω απ' το πολιορκούμενο Τούμπρουκ.

ΜΙΑ επιχείρησης εναντίον του εχθρικού φρουρίου.

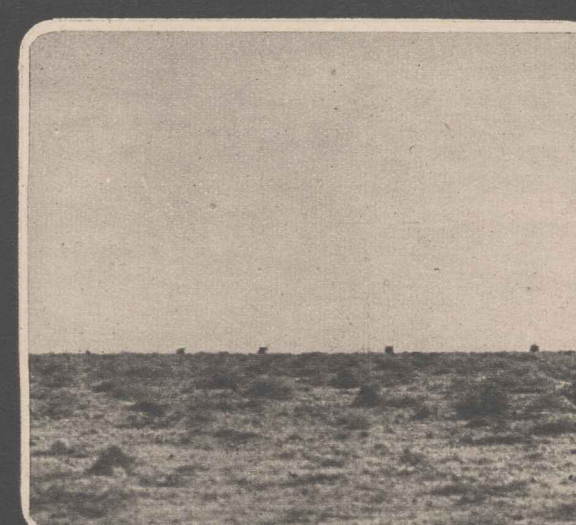
ΔΥΝΑΤΟΣ, και ήσυχος, ο αξιωματικός προχωρεί.

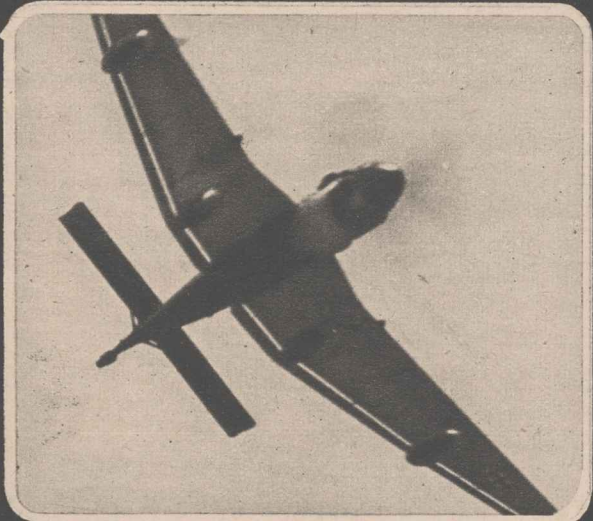
ΕΚΣΦΕΝΔΥΣΗ φλογών. Βράζει αυτή η έρημος.

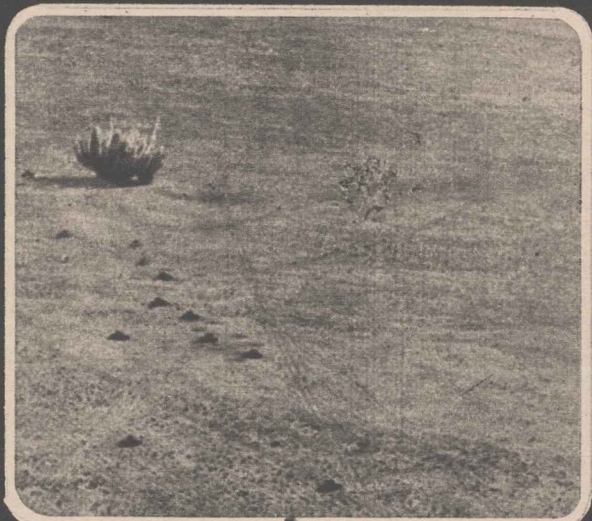
ΚΑΤΩ ΑΠ' το φονικό πυρ, το πλν παραλύει.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΟΛΛΟΥΜ, μηχανοκίνητα τμήματα.

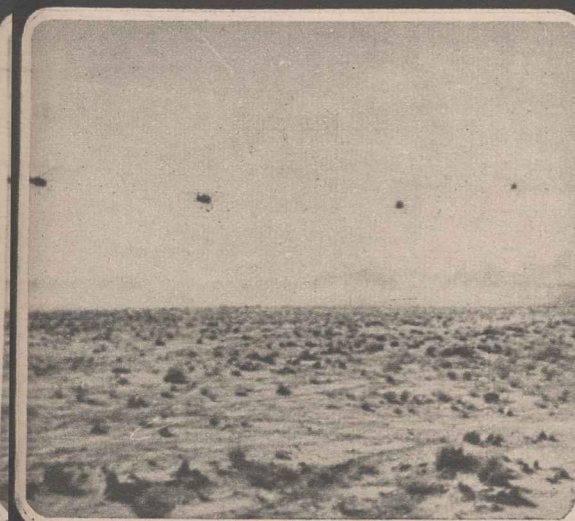
ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΑ τρέχουν για την επίθεση.

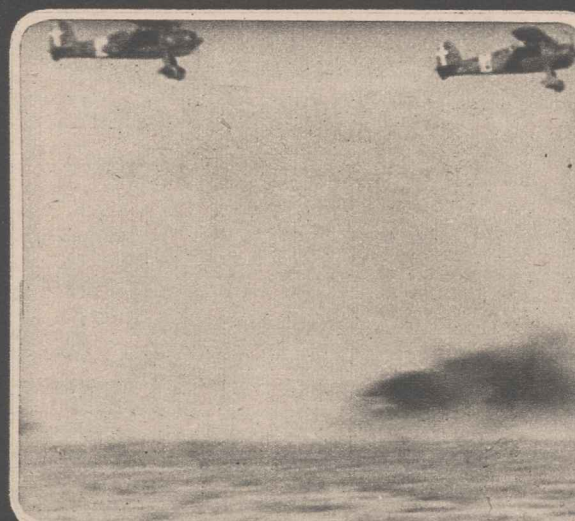
Ο ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ σκοπός εδράχθη τα πυρά.

ΤΑ ΑΡΜΑΤΑ του εχθρού κατακοιμηχίζονται.

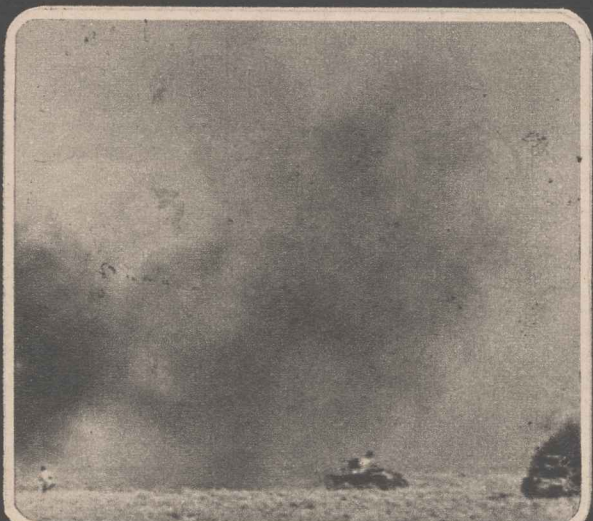
ΤΑ ΑΠΟΜΕΙΝΑΝΤΑ άρματα φεύγουν με σπουδή.

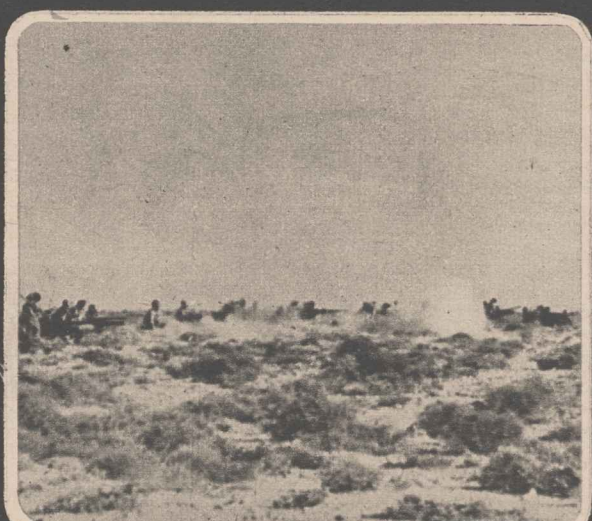
Η ΜΑΧΗ ΔΕΝ τελείωσε. 'Ορμούν τ' άεροπλάνα.

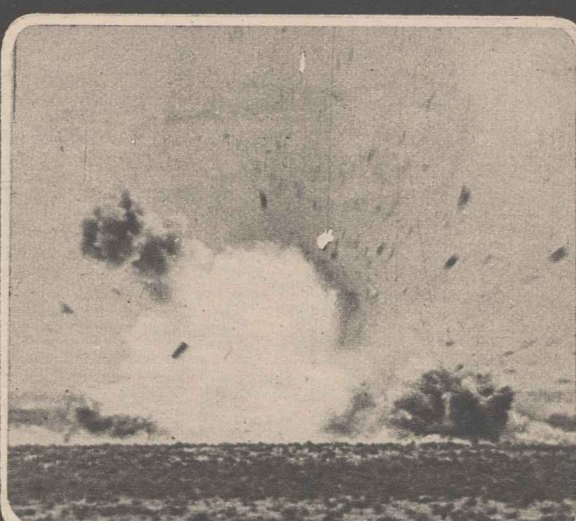
ΑΥΤΟ ΕΜΕΙΝΕ μόνο του και προσπαθεί να σωθῇ.

Ο ΑΓΓΛΟΣ κατέβηκε απ' το άρμα και φεύγει.

ΤΑ ΑΝΤΙΑΡΜΑΤΙΚΑ ητληθέντα εν πλήρει δυνάμει.

ΚΤΥΠΗΜΕΝΟ ένα θωρακισμένο άντιναύσσεται.

ΑΝΑΠΑΤΣΗ : ξαναγκιζίζουν τα μυδραλλιοβόλα.

ΚΟΝΤΑ στο έργοκαλλήσι φθάνουν οι νεκροί.

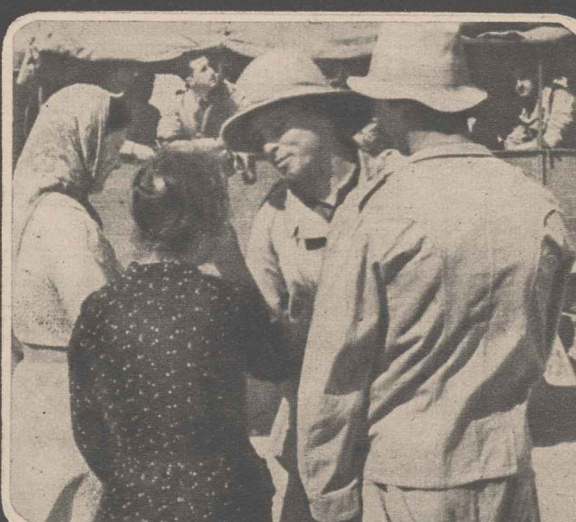
ΣΤΟ ΕΛΑΦΟΣ του Τζέμπελ γίνεται ο θάνατος.

ΕΙΝΑΙ Η ΤΡΙΤΗ συγκομιδή των αιχμαλώτων.

ΧΑΡΑ για τη νίκη και για την καλή συγκομιδή.

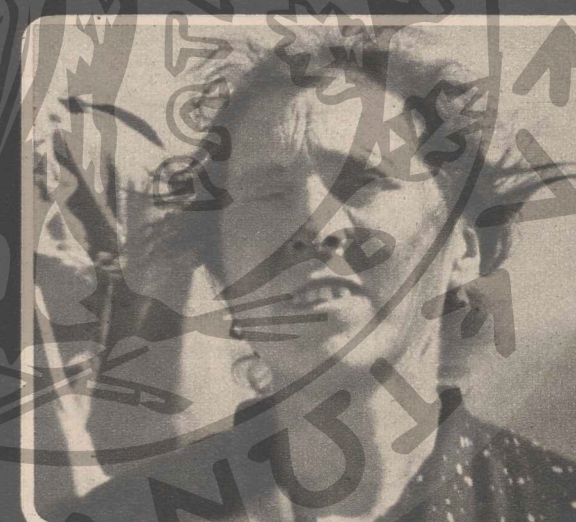
Η ΑΔΕΙΑ τελείωσε. 'Ο στρατιώτης ξαναρχινά.

ΠΑΤΕΡΑΣ, μητέρα, αδελφή κι άρραβωνιστικά.

ΠΑΤΕΡΑΣ, είναι δυνατός, ήσυχος και σιωπηλός.

Η ΜΗΤΕΡΑ. Δυνατή και προμερή μορφή Ιταλίδας.

Η ΦΟΡΝΑΡΙΝΑ του Ραφαήλου είναι όπως τὸν ἱερὸν καὶ βέβηλον ἔρωτα, ἓνα ὑπόδειγμα ὁμαλογράμμου καλλονῆς, ὀλίγον τι παχέιας. Τὸ μέτωπον, τὸ βλέμμα, οἱ μαστοὶ φανεροῦν τὰ χαρακτηριστικὰ κυπτητῆς γυναικείας ἰδιοσυγκρασίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ τῆς κλασικῆς καλλονῆς εἶναι ἡ παρούσα Ἀφροδίτη, φέρουσα τὸν φωτιστέφανον τῆς γονιμότητος.

Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ τοῦ Πραξιτέλους ἀνήκουσα εἰς τὸν μεταβατικὸν τύπον μεταξύ ὁμαλόγραμμου καὶ μακρυγράμμου.

ΙΕΡΟΣ ΚΑΙ ΒΕΒΗΛΟΣ ΕΡΩΣ τοῦ Τιτιάνου εὐρισκόμενος εἰς Ρώμην εἰς τὴν Πινακοθήκην τῆς Βίλλας Μποργκέζε. Ἡ παρούσα λεπτομέρεια παριστάνει ἓνα καλλιτεχνικὸν τμήμα τελείας καλλονῆς ὁμαλογράμμου, με ὀλίγην παχυσαρκίαν.

Ἀδύνατη, παχεῖα, ὑψηλή, κοντή, ἁρμονική, δυσαρμονική, βραχυγράμμος, μακρυγράμμος. Τί σημασία, τί αξία καὶ τί βαθμὸν μέτρον ἔχουν ἐπιστημονικῶς τὰ ἐπιθέτα αὐτὰ διὰ τὴν ὠραιότητα, τὴν ὕψαιαν, τὴν γονιμότητα τοῦ γυναικείου σώματος;

Ἰδοὺ τὸ πρόβλημα, ἴσως τὸ πιὸ φιλογερόν τῆς συγχρόνου γυναικός. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὸ λύσωμεν, ὅπως συνήθως, με λέξεις πτωχὰς καὶ ταπεινάς, σαφεῖς ὅμως καὶ μὴ διαφορομέναις ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως, τοῦλάχιστον δι' ὅτι ἀφορᾷ τὴν γυναικεῖαν βιοτυπολογίαν.

Ἡ ἔκτασις ἀσθένειας τῆς ἀδυναμίας καὶ ὁ πρὸς φόβος τοῦ πάχους, ὁ ἀφαιρῶν τὸν ὕπνον ἀπὸ πολλὰς νεαρὰς ὑπάρξεις, ὡς ἐπίσης, καὶ γιὰ τὴν ὀλίγη ἀπὸ παλλὰς ὠρίμους, αἱ ὁποῖαι ἀρρωστοῦν συχνά, τοῦλάχιστον ἀπὸ τὰ νεύρα των, πρέπει νὰ παύσῃ με τὴν γνώσιν τῶν ἀναλογιῶν τοῦ σώματος, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ ὁμαλὰς διὰ τὴν γυναικα ἀπὸ ἀπόψεως στατιστικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως λατρικῆς, λαμβανόμενων φυσικὰ ὑπ' ὅψιν τῆς ἡλικίας ὡς καὶ τῆς ἔθνικης κατηγορίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ γυναικα πρέπει νὰ εἶναι πεπεισμένη διὰ τὰ κλινικὰ ἀνθρωπομετρικὰ πορίσματα καὶ πρὸ παντός διὰ τὰ πορίσματα τοῦ μεγάλου ἰταλοῦ διδασκάλου κλινικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου οργανισμοῦ, Ἰακίνθου Βιόλα, δηλαδὴ ὅτι ἡ στατιστικὴ ὁμαλότης τοῦ ὅγκου καὶ τῶν ἀναλογιῶν τοῦ σώματος διὰ τὴν γυναικα ὅπως καὶ διὰ τὸν ἄνδρα συμπίπτει με τοὺς περισσότερον φημισμένους κανόνες τῆς καλλονῆς. Ἐπομένως τὸ νὰ θέλῃ ἡ γυναικα νὰ εἶναι πιὸ ἀδύνατη (σπανίως θὰ εὐρεθῇ γυναικα νὰ θέλῃ νὰ παχύνῃ) ἀπ' ὅτι ἀπαιτεῖ ὁ

μέσος ὅρος τῶν ὁμαλῶν μέτρων, σημαίνει ἐπίσης νὰ θέλῃ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν ἀληθῆ κανόνα τῆς καλλονῆς.

Ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ἀρχὴ διὰ

Ο ΟΓΚΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΑΙ

νὰ ξεχωρίωμεν ἂν τὸ σῶμα μιᾶς γυναικός ἔχει τὸ κανονικὸν βάρος, ἢ δὲν ἔχει τὸ ἀνολογούν πρὸς τὸ ὕψος τῆς, ὅχι ὅμως με τὴν κρίσιν τὴν ὁποίαν ἀπέδιδε ἀπρηχαιωμένην καὶ ἀνάρμοστον πρὸς τὰς διαφορὰς ἡλικίας τῆς γυναικός, τοὺς διαφορὰς ἔθνικους τύπους, καὶ τὰ διάφορα ὕψη, δηλαδὴ τὴν κρίσιν τοῦ Μπρόχα, ἀκόμη καὶ ἂν ἐτροποποιήθῃ ἀπὸ τὸν Βιερόντι, δηλαδὴ ὅτι τὸ βάρος τῆς γυναικός πρέπει νὰ εἶναι ἴσον πρὸς τὸσα χιλιόγραμμα ὅσα εἶναι τὰ ἑκατοστά τοῦ ὕψους τῆς μετὶν 100 (Μπρόχα) ἢ μετὶν 105 (Βιερόντι).

Τὴν κρίσιν αὐτὴν τὴν ἀρκετὰ ἀτελή, τὴν ἀντικατέστησα, κατόπιν μακρὰς στατιστικῆς ἐργασίας, με τὰ πηλίκια τοῦ ὁμαλοῦ βάρους, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὕψος καὶ τὴν ἡλικίαν, πηλίκια τὰ ὁποῖα παρέθεσα εἰς τὸν πίνακα.

Καὶ τώρα θὰ ἐξηγήσω πῶς χρησιμοποιοῦται ὁ πίναξ αὗτός. Πρέπει νὰ μετρήσωμεν τὸ ὕψος τῆς γυναικός εἰς ἑκατοστὰ καὶ νὰ τὸ διαιρέσωμεν διὰ τῶν χιλιόγραμμων τοῦ βάρους· θὰ εὐρωμεν ἓνα πηλίκον, τὸ ὁποῖον θὰ συγκρίνωμεν με τὸ ὁμαλὸν πηλίκον, τὸ ὁποῖον σημειοῦται εἰς τὸν πίνακα, διὰ τὴν ἡλικίαν τῆς γυναικός.

Ἄν ὁ ἀριθμὸς τὸν ὁποῖον ἔχομεν, εἶναι μικρότερος τοῦ ὁμαλοῦ πηλίκου, ἡ γυνὴ τείνει πρὸς τὴν παχυσαρκίαν, ἂν ὁ ἀριθμὸς εἶναι μεγαλύτερος τείνει πρὸς τὴν ἀδυναμίαν. Παρ. γαρ. μία γυναικα 20-30 ἐτῶν πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς πηλίκον βάρους ἴσον με περίπου 2,7, δηλαδὴ τὸ βάρος τῆς

πρέπει νὰ εἶναι 56,5 χιλιόγραμμα με ὕψος 156,7· πράγματι ὁ ἀριθμὸς 156,7 διαιρούμενος διὰ 56,5 εἶναι ἴσος πρὸς 2,7. Ἄν ἀντιθέτως ἡ γυναικα εἴχεν ὕψος 156,7, ἐξῆγε ὅμως 60 χιλιόγραμμα, τὸ πηλίκον τοῦ 156,7 διαιρούμενον διὰ τοῦ 156,7 θὰ μᾶς δώσῃ τὸν ἀριθμὸν 2,6 δηλαδὴ κατώτερον τοῦ 2,7 καὶ ἰδοὺ διατὶ τὸ βάρος τῶν 60 χιλιόγραμμων εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ τὸ κανονικόν. Ἄν αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ γυναικα ὕψους 156,7 ἔκ. (εἶναι ὁ μέσος ὅρος ὕψους τῆς ἐνῆλικου ἰταλίδος γυναικός) ἐξῆγε 52 χιλιόγραμμα, τὸ πηλίκον τοῦ 156,7 διαιρούμενον διὰ 52 θὰ ἦτο ἴσον πρὸς 3, δηλαδὴ ἀνώτερον τοῦ ὁμαλοῦ τὸ ὁποῖον εἶναι 2,7 διὰ τὸ καθορισμένον αὐτὸ ὕψος, καὶ ἐπομένως ἡ γυναικα εἶναι ἀδύνατος.

Θάνατι ἐπομένως νὰ διαιρέσωμεν τὸ ὕψος μιᾶς διὰ τοῦ πηλίκου τοῦ ὁμαλοῦ βάρους διὰ τὴν ἡλικίαν μας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πίνακος μου διὰ νὰ ἴδωμεν ποῖον εἶναι τὸ ἰδεώδες βάρος τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχῃ ἑκάστος. Μία γυναικα ὕψους 1,70 ἡλικίας 25-30 ἐτῶν πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς βάρος τὸ πρῶτον τοῦ 1,70 διηρημένου διὰ τοῦ 2,7 ἢ τοῦ 60 χιλιόγραμμα.

Τώρα ἐγὼ καθόρισα ποῖα εἶναι τὰ ὅρια τῆς αὐτομετώσεως ἐντός τῶν ὁποίων τὸ βάρος μιᾶς γυναικός δύναται νὰ κυμανθῇ, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀντίκτυπον εἰς τὴν ὑγείαν τῆς, καὶ εὐρον ὅτι μόνον ὅταν τὸ πηλίκον τοῦ βάρους τοῦ ὑποκειμένου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ πηλίκον τοῦ πίνακος ὑπερβαίνει ἢ εἶναι

ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

κατώτερον τῶν 60 ἑκατοστῶν, π. χ. ἀντὶ 2,70 εἶναι 2,10 ἢ εἶναι 3,30, τότε δύναμεθα νὰ εἰπωμεν διὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν (2,10) ὅτι πρόκειται περὶ παχυσαρκίας ὑπὸ τὴν λατρικὴν ἔννοιαν, εἰς τὴν δευτέραν δὲ περίπτωσιν (3,30) περὶ ἀσθενικῆς ἀδυναμίας. Πράγματι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς γυναικός βάρους 156,7, με πηλίκον 2,10, προκύπτει ὡς βάρος 75 χιλγρ. δηλαδὴ περίπου, 18 χιλγρ. πλέον τοῦ ὁμαλοῦ βάρους διὰ τὸ ὕψος αὐτό. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς γυναικός με πηλίκον ἴσον πρὸς 3,3 τὸ προκύπτον βάρος εἶναι 47,5 χιλιογρ. ἢτοι ἐννέα χιλιογρ. ὀλιγώτερον τοῦ κανονικοῦ. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ πρώτη εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον παχύσαρκος καὶ ἡ δευτέρα πολὺ ἀδύνατος.

Διὰ τὴν γυναικεῖαν καλλονὴν, τὰ ὅρια αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀκόμη χαμηλότερα, δηλαδὴ σύμφωνα με τὴν πείραν μου, τὸ βάρος δὲν πρέπει νὰ ἀνέλθῃ πλέον τῶν 10 χιλιογρ. ἢ νὰ κατέλθῃ κάτω τῶν 5 ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν βάρος δι' ἐκεῖνο τὸ ὕψος καὶ τὴν ἡλικίαν. Ἦτοι τὸ βάρος μιᾶς γυναικός 20-30 ἐτῶν καὶ μέσου ὕψους περίπου 157 (κανονικὸν βάρος 56,5) διὰ τὴν διατήρησιν τῆς καλλονῆς, δὲν πρέπει νὰ εἶναι οὔτε ἀνώτερον τῶν 60,5 χιλιογρ. οὔτε κατώτερον τῶν 51,5.

Ἀπ' ἐκείνης μιᾶς γυναικός 30-40 ἐτῶν ἐπειδὴ τὸ κανονικὸν βάρος εἶναι σχετικῶς ἀνώτερον εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν (βλέπε πίνακα) ἢτοι 63 χιλιογρ. περίπου δι' ἓνα

μέσον ὕψος 157 ἑκατ., δύναται νὰ εἶναι ἀκόμη ὠρατὰ, με βάρος οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 73 καὶ οὐχὶ κατώτερον τῶν 57 χιλιόγραμμων. Καὶ αὐτὸ εἶναι σύμφωνον με τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν ὠρίμαν αὐτὴν ἡλικίαν αἱ κανονικαὶ φόρμαι τῆς γυναικός πρέπει νὰ εἶναι πιὸ πλούσιαι, θὰ ἐλέγχαμεν πιὸ ὀρμαι, παρὰ εἰς ἡλικίαν 20-30 ἐτῶν. Ἐπομένως σφάλλεται ἡ γυναικα ἡ ὁποία εἰς ἡλικίαν 35-40 ἐτῶν, ζητεῖ νὰ καταβιβάσῃ τὸ βάρος τῆς διὰ νὰ φθάσῃ τὸ βάρος τῆς γυναικός τοῦ ἰδίου ὕψους, ἀλλὰ νεώτερος τῆς κατὰ 10-20 ἔτη. Μία πρακτικὴ ἐκτίμησις τοῦ ὁμαλοῦ πάχους τοῦ κάτω τμήματος τοῦ γυναικείου σώματος εἶναι ἐπίσης, ὅταν με συνηνωμένας τὰς κνήμας, ἀπτοῦναι τὰ κάτω ἄκρα εἰς τέσσαρα σημεῖα, ἢτοι τὸ ἄνω ἐσωτερικὸν καὶ τὸ κάτω ἐσωτερικὸν τῶν μηρῶν, τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῶν γονάτων καὶ τὸ μέσον μέρος τῶν κνημῶν.

Καὶ τώρα ἂς ἴδωμεν ποῖα εἶναι τὰ ὅρια τοῦ γυναικείου σώματος τὰ ἀρμόζοντα εἰς τὴν καλλονὴν. Εἶναι προφανές ὅτι μιᾶς γυναικός δύναται νὰ εἶναι πάντοτε ὠραία καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ ὕψος τῆς εἶναι ὀλίγα ἑκατοστά ἀνώτερον ἢ κατώτερον τοῦ μέσου ὕψους τῶν γυναικῶν τῆς φυλῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, πολὺ περισσότερον πού γνωρίζομεν ὅτι τὸ ὕψος ποικίλει σύμφωνα με τὸν τόπον, τὸ κλίμα, τὸν φυλετικὸν τύπον κ' ἐπομένως εἰς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ ἔθνος συναντῶμεν ὕψη π. χ. τῶν μεσο-

γειακῶν γυναικῶν χαμηλότερα καὶ τῶν ἀλπιῶν ἢ τῶν βορείων ὀψηλότερα, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι δυνατὸν καὶ αἱ μὲν καὶ αἱ δὲ νὰ διατηρήσουν τὸν κανόνα τῆς καλλονῆς των. Ὑπάρχει πράγματι ἡ μεσογειακὴ καλλονὴ, ἡ βορείος, ἡ ἀλπιτικὴ καλ. Χωρὶς ὅμως ἀμφιβολίαν, ὑφίστανται ὅρια ὕψους, πολὺ ὑψηλὰ ἢ πολὺ χαμηλὰ, περὶ τῶν ὁποίων προσβάλλεται ἡ αἰσθητικὴ μας καὶ δὲν εἶναι δυνατόν πλέον νὰ ὁμολήσωμεν περὶ καλλονῆς. Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας, τὰς βιομετρικὰς ἐρεῖνας μου εἰς Ἱταλίαν, τὸ ἀνώτατον ὁμαλὸν ὕψος παρατηρεῖται εἰς τὴν ἀλπιτικὴν ζώνην, με ὕψος 170 ἑκατ. καὶ τὸ κατώτατον εἰς τὴν νησιωτικὴν μεσογειακὴν με 155 ἑκατ., δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ ὅριον τῶν αὐτομετώσεων τοῦ μέσου ὕψους, διὰ τὴν Ἱταλίαν γυναικός, ἀρμόζον διὰ τὴν διατήρησιν τῆς καλλονῆς εἶναι ἀπὸ 155 ἑκατ. μέχρι 170 ἑκατ. (Ἐπὶ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν γερμανίδα γυναικα κατὰ τὸν Σπράττ). Εἰς τὰς περιπτώσεις, ὅταν ἡ κάτω τοῦ ἀνωτάτου αὐτοῦ καὶ κατωτάτου ὁρίου, ἢ αἰσθητικὴ τοῦ σώματος βλάπτεται.

Ἀποὺ καθορίσαμεν τὰς λατρικὰς καὶ αἰσθητικὰς ἀρχὰς τοῦ βάρους καὶ τοῦ ὕψους τῆς γυναικός, ἂς ἐξετάσωμεν τὰς ἀναλογίας τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ γυναικείου σώματος. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσθητικοῦ κανόνος τοῦ Φρίτε, τὸν ὁποῖον παραδέχονται πολλοί, εἰς μίαν συμμετρικὴν γυναικα, τὸ μέσον τοῦ ὕψους τῆς, πρέπει νὰ συμπίπτῃ περίπου ἐπὶ τοῦ ἀνω περιθωρίου τοῦ τριχοῦ μέρους τῆς ἡβης. Εἶναι ὅμως πολὺ προτιμώτερον ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν λεγομένην ἐκθεσιν τοῦ Μανουβριέ ἢ ὁποία καθορίζει τὰς ὁμαλὰς ἢ ἀνωμάλους ἀνα-

λογίας, μεταξύ τῶν δύο μέτρων τοῦ βασικοῦ ὕψους ἢτοι τοῦ μήκους τῆς κάτω ἀρθρώσεως καὶ τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ. Ἡ κάτω ἀρθρώσις ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ἄνω περιθώριον τῆς ἐφηβικῆς συμφύσεως μέχρι τοῦ ἐδάφους, τὸ ὕψος τοῦ κορμοῦ ἀπὸ τὸ αὐτὸ σημεῖον μέχρι τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς. Τώρα τὸ ὕψος τῆς κάτω ἀρθρώσεως πολυπλασιαζόμενον ἐπὶ ἑκατὸν καὶ διαιρούμενον διὰ τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ, εἰς τὴν ἐνῆλικον ὁμαλὴν γυναικα, δίδει περίπου τὸν ἀριθμὸν 97. Κάτω τῶν 97 αἱ κνήμαι εἶναι πολὺ μακραί, ἐν σχέσει πρὸς τὸν κορμόν, ὅταν τῶν 97 εἶναι πολὺ βραχεῖαι. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ γυναικα λέγεται μακροσκελὴς καὶ εἰς τὴν δευτέραν βραχυσκελὴς.

Τώρα εἶναι ἐνδιαφέρουσα ἡ παρατήρησις ὅτι, ὅσον περισσότερον λειτουργεῖ ἡ ὀσθία τῆς γυναικός, τόσοι αἱ κνήμαι τῆς εἶναι βραχεῖαι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν κορμόν, ἐπομένως αἱ θερμαὶ γυναικὲς ἔχουσι τὰς κνήμας πολὺ βραχεῖας καὶ τὸν κορμόν μακρόν, (τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ με τοὺς ἀνδρας). Αὐτὸ εὐρισκόμεν ἡμεῖς εἰς τὸν τύπον τῆς κολωνῆς τῆς μεσογειακῆς φυλῆς (ἰταλίδος τοῦ νότου). Ἀντιθέτως, εἰς πολὺ μακρὰς κνήμας, ἀντιστοιχεῖ ἀραιὰ δράσις τῆς ὀσθίτης, ὅπως συχνὰ παρατηρεῖται εἰς τὰς γυναικὰς τοῦ βορείου τύπου, ἢ τοῦ ἀνατολικοαλπίνου μέχρι τῆς χαρακτηριστικῆς ἐθνοχρεοειδοῦς δυσαναλογίας τοῦ σώματος, ὅπου ὁ κορμὸς εἶναι πολὺ βραχὺς καὶ αἱ κνήμαι ὑπὲρ τὸ δέον μακრაὶ (υπερβολικὴ μακροσκελία).

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχετικὰς ἀναλογίας τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος, ὑπενθυμίζομεν ὅτι τὸ μήκος τῆς κεφαλῆς ἀπὸ

ΙΔΟΥ Η ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ Ἀφροδίτη, ἡ ὁποία κυττάζεται στὸν καθρέπτη πὺ κρατεῖ ὁ περρωτός ἔρως. Εἶναι ἔργον τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ Τιτσιάνου. Παρατηρήσατε τὸ ὀρθογώνιον μέτωπον ἀνοικτὸν εἰς τοὺς κροτάφους (ἀνδρικὸν μέτωπον), καὶ τὴν στρουγγυλότητα τοῦ προσώπου. Ὁ πίναξ εὐρίσκεται εἰς τὸ Μουσεῖον Κροσίνη τῆς Φλωρεντίας.

Ο ΤΙΤΣΙΑΝΟ ὑπῆρξε ὁ γονιμώτερος ζωγράφος καλλονῶν τυπικῶς ἰταλικῶν. Ἡ «Φλόρα» ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τὰ ὀλίγα ἄνθη τὰ ὁποῖα κρατεῖ εἰς τὸ χεῖρ της, εἶναι καὶ ἡ ἰδία ἑνα ἄνθος αἰωνίας καλλονῆς. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Ζεφύρου καὶ τῆς Ἀνοίξεως ἐγέμισε με ἔρωτα τὸν Τιτσιάνον καὶ πόσους ἄλλος ἀκόμη, με τὴν βραχυγγραμμὸν καλλονὴν της.

τὴν κορυφὴν μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς ρινὸς εἶναι τὸ $1/8$ ἢ τὸ $1/7\frac{1}{4}$ τοῦ συνολικοῦ ὕψους τοῦ σώματος. $1/2$ τοῦ μήκους τοῦ κορμοῦ, μετρωμένου ἀπὸ τῆς συνδέσεως τοῦ λαιμοῦ μέχρι τῆς συμφύσεως τῆς ἥβης, $1/4$ τοῦ μήκους τῆς κάτω ἀρθρώσεως, $1/3$ τοῦ μήκους τοῦ βραχίονος, ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ μέχρι τοῦ καρποῦ, τὸ μήκος δὲ τοῦ βραχίονος ἐν σχέσει πρὸς τὸ μήκος τῆς κνήμης εἶναι 4 πρὸς 5. Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα εἰς τὴν γυναῖκα ἡ μέτρησις τοῦ πλάτους τῶν ἰσχίων, ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς προεξοχῆς τοῦ ἑνὸς, μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς προεξοχῆς τοῦ ἄλλου, καὶ ἡ μέτρησις τοῦ πλάτους τῶν ὤμων μεταξὺ τῶν ἀρθρώσεων τῶν δύο βραχιόνων. Σύμφωνανα με τὰς ἐρεῖνας μας (Πέντε, Γκουάλκο, Σαρπέρρι) τὸ πλάτος τῶν πρώτων πρέπει νὰ εἶναι 1-2 ἑκατ. μεγαλύτερον τοῦ πλάτους τῶν δευτέρων. (Τὸ πλάτος τῶν ὤμων εἶναι μεγαλύτερον τοῦ πλάτους τῶν ἰσχίων ἂν μετρηθῇ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους, δηλαδὴ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μαλακῶν μερῶν).

Κατὰ τὰς ἐρεῖνας μας, τὸ μήκος τῶν κνημιῶν τῆς τελείας γυναίκος, μετρώμενον ἀπὸ τὴν γραμμὴν τῆς ἀρθρώσεως τοῦ γόνατου μέχρι τοῦ ἐδάφους, ἐν σχέσει πρὸς τὸ μήκος τῶν μηρῶν, ἀπὸ τὴν ἰδίαν γραμμὴν μέχρι τῆς συμφύσεως τῆς ἥβης, πρέπει νὰ εἶναι μικρότερον (εἰς τὸν ἄνδρα συμβαίνει τὸ ἀντίθετον).

Ἡ γυναῖκα ἐπομένως, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἄνδρα, ἔχει τὰς κνήμας βραχυτέρας, ἐν σχέσει πρὸς τὸν κορμὸν καὶ τὴν ἀπόστασιν μεταξὺ τῶν ἰσχίων μεγαλύτεραν ἐν σχέσει πρὸς τὸ πλάτος τῶν ὤμων. Ἀντίθετοι ἀναλογίαι σημαίνουν ἐλάττωμα τῆς γυναικὸς εἰς τὰς μορφὰς τοῦ σώματος της. Ἐνα χαρακτηριστικόν, δι' ἐμὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, εἶναι τὸ σχῆμα καὶ τὸ πλάτος τοῦ μετώπου τῆς τελείας γυναίκος. Τὸ γυναικεῖον μέτωπον εἶναι μᾶλλον χαμηλόν καὶ μετὰ τὴν γραμμὴν τῆς κόμης με χαμηλωμένην κοιλότητα, ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ μέτωπον ὀρθώτερον, ὀρθογώνιον, μετὰ τὴν γραμμὴν τῆς κόμης με κοιλότητα πρὸς τὰ ὦτα. Τώρα καὶ εἰς τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἰταλικῆς τέχνης (ὅχι εἰς τὰς ἑλληνικάς Ἀφροδίτας) συναντῶμεν ἐνίοτε εἰς τὰς γυναικάς τὸν ἀνδρικὸν αὐτὸν τύπον τοῦ μετώπου. Κατὰ τὰς μελέτας μου ὑπάρχει ἀξιοσημείωτος σύμπτωσης μεταξὺ τοῦ τύπου αὐτοῦ τοῦ μετώπου τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ νευρικοῦ χαρακτῆρος (πολλάκις ὁ χαρακτήρ εἶναι νευρασθενικός ἢ ὑπερικός ὡς ἐπίσης καὶ με ἐρωτικὴν ιδιοσυγκρασίαν, εἶναι συχνὴ ἡ φυσικὴ ψυχρότης).

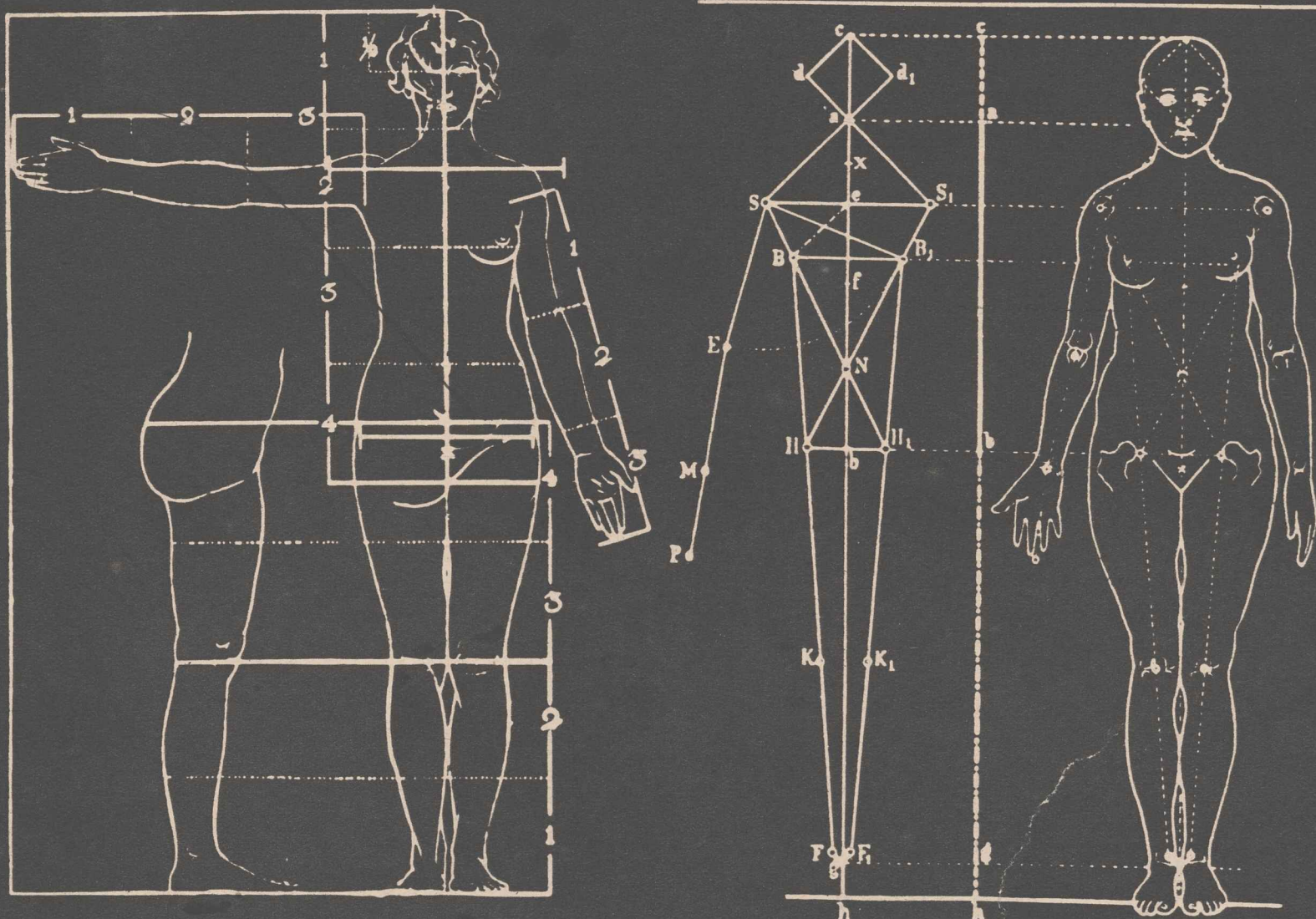
Ἄλλοι χαρακτῆρες τῆς ἐλαττωματικῆς ἀναλογίας εἰς τὴν αἰσθητικὴν τοῦ γυναικεῖου σώματος εἶναι ἡ πολὺ μακρὰ ρίς, περισσότερο ἂν εἶναι ἀέτειος, ἡ πολὺ ἰσχυρὰ σιαγὼν, τὸ πολὺ προεξέχον καὶ πλατὺ ὀφθαλμικόν ὄστυον, πρὸ παντός ὅταν καλύπτεται ὑπὸ πικνῶν ὀφθαλμῶν καὶ πόδες καὶ χεῖρες πολὺ ὀγκώδεις.

Ἀκόμη ὀλίγας λέξεις περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὀμαλῶν μαστῶν διὰ τὸν κανόναν τῆς καλλονῆς. Καὶ τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶναι ἐπίσης φλέγον διὰ πολλὰς γυναῖκας. Ἡ ἐνδοκρινικὴ ἐπιστήμη ἀποδεικνύει καλῶς ὅτι οἱ μαστοὶ μικροὶ ὄγκου συναντῶνται εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ὁποίων αἱ ὁρμόναι τῆς σπερματοθυλακίδος λειτουργοῦν πολὺ, διεγείρουσαι τὸ ἐρατικὸν ἐνστικτὸν ἐν συνδυασμῷ μετὰς θυρεοειδεῖς ὁρμόνας. Ἀντιθέτως μαστοὶ σχετικῶς ἀνεπτυγμένοι, συναντῶνται εἰς τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ὁποίας προέχουν αἱ σπερματικαὶ ὁρμόναι, τῆς μητροτῆτος, ἥτοι αἱ γαλακτικαὶ ὁρμόναι, αἱ ὁποῖαι, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὴν ὁρμόνην τῆς ὑποφύσεως καὶ τῶν ἐπινεφρίων ἀδένων ἐπεμβαίνουν διὰ τὴν ἐκκρίσιν τοῦ γάλακτος. Ἐπομένως μαστοὶ σχετικῶς μικροὶ, ἀλλὰ ὀμαλῆς κατασκευῆς καὶ τόνου, δηλοῦν ἐρωτικὴν ιδιοσυγκρασίαν, μαστοὶ σχετικῶς ὀγκώδεις ιδιοσυγκρασίαν μητροτῆτος. Εἰς τὴν γυναῖκα ἀπόκειται ἡ ἐλογή, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι παρὰ ἡ τῆς μητροτῆτος. Αὐτὴ δὲ ἔτι καὶ ἡ ἡθικο-καλλιτεχνικὴ ἐννοια τῶν μεγαλύτερων ζωγράφων τῆς ἐνδόξου ἀναγεννήσεως (βλέπε τὸν Τιτσιάνον) ὅταν εἰς τὰ ἀριστουργήματα τῶν κυριαρχεῖ ὁ τύπος τῆς μητρικῆς καλλονῆς.

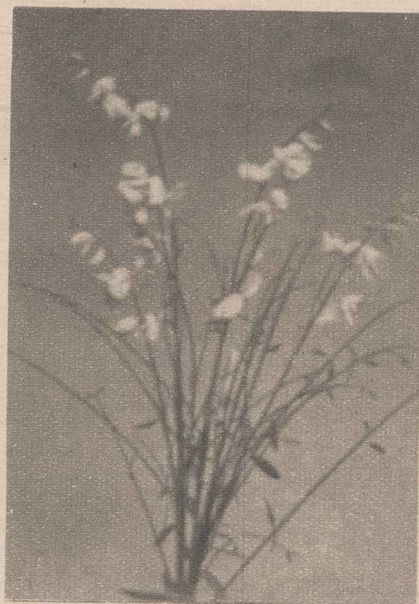
NICOLA PENDE

Ο ΑΠΟΔΩΣΑΣ τὸν κληρὸν τύπον τῆς μακρομειοῦς γυναικὸς καλλονῆς, ὑπῆρξε ὁ Σάντρο Μποττιτσέλλι, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν λεπτομέρειαν αὐτῆς τῆς «Ἀνοίξεως». Αἱ κνήμαι εἶναι πολὺ μακრაὶ καὶ αὐτὸ ἀντιστοιχεῖ εἰς ἀραίαν λειτουργίαν τῶν ὠσθῶν. Ὅσον περισσότερο λειτουργεῖ ἡ ὠσθήκη τῆς γυναικὸς τόσο περισσότερο αἱ κνήμαι εἶναι βραχεῖαι ἐν σχέσει πρὸς τὸν κορμὸν.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ τὰ χαρακτηριστικὰ ὁστά τῆς γυναικὸς (μέτρησι ἀναλογίαι). Δεξιὰ αἱ ἀναλογίαι τοῦ γυναικεῖου σώματος κατὰ τοὺς κανόνες Φόρτε-Μερκελ: αβ ὕψος τῆς κεφαλῆς, bc ὕψος τοῦ κορμοῦ, bg μήκος τῆς κάτω ἀρθρώσεως, Sp μήκος τῆς ἄνω ἀρθρώσεως, a b' μήκος τοῦ κορμοῦ, HH' πλάτος ἰσχίων, cc' πλάτος ὤμων, HK μήκος μηρῶν, K F μήκος κνημιῶν. Κάθε γυναῖκα πρέπει νὰ παρατηρῇ πάντοτε τὰ σχήματα αὐτά.

ΤΑ ΣΠΑΡΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΒΙΟ- ΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟ- ΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ

Όταν η 'Ιταλία ήρchiσε τόν άγώνα διά τήν ολοκληρωτικήν χρησιμοποίησιν ούου-δήποτε εθνικού πόρου, σκληρά και σύν-δετοι ήσαν αί άντιμετωπείζόμεναι δυσκο-λίες, ευκλήθησαν όμως, χάρις εις τήν πεί-σμονα προπάθειαν τής έρευνητικής και τής εργασίας, τήν κινητοποιήσαν, διά τόν μεγάλον αυτόν σκοπόν, όλες τās ενεργείας τής χώρας.

Αί συντελεσθείσαι πραγματοποιήσεις αυ-ταρκείας, άφορούν κάθε κλάδον τής εθνι-κής ενεργητικότητος. Μεταξύ αυτών ή σπουδαιότερα, είναι χωρίς άμφιβολίαν, ή άντιπροσωπευμένη από τήν ύποκατάστα-σιν μεγάλου μέρους των νημάτων, των εισαγομένων εκ του έξωτερικού, διά των εξαχθέντων εκ ενός φυτού, άρκτά διαδε-δομένου εις όλην τήν χερσόνησον, του σπάρτου (κοινώς βούρλου). Καί επί τής πραγματοποιήσεως αυτής, τσόν μεγάλης οικονομικής σημασίας, καί ή οποία μάλιστα έπ' εσχάτων έλαβε αξιοσημείωτον άνά-πτυξιν, θα επεκταθώμεν κατωτέρω.

Τό σπάρτον, όπως είπομεν άνωτέρω, είναι φυτόν λαχανώδες άρκτά διαδεδο-μένον εις τήν 'Ιταλίαν. Πρό παντός αναπτύσ-σεται εις τās αγόνους περιοχάς τής χερ-σόνησου και των νήσων. Εις τήν περιοχήν του 'Ολβιο (άπό 100 μ. μέχρι 900 μετ.) καί επί του όρους του Καστάνιο και του Ροβέρε (άπό 100 μέχρι 1300 μ.). 'Επειδή αί ρίζαι του σπάρτου εξαπλώνονται, μέ τα-χύτητα καί βαθέως εντός του εδάφους, τά μεταχειρίζονται σήμεραν καί διά τήν σύν-δεσιν των καταπιπτόντων όρεινων εδαφών.

Τό σπάρτον άνθίζει άπό τά μέσα 'Απρι-λίου μέχρι τέλους Αυγούστου, αναλόγως εις τί ύψος φέεται, τά άνθη του δε, χρώ-ματος κιτρινοχρύσου, επικυήνουνται από τās μελισσας, όπου δε εύρίσκονται εις μεγάλην ποσότητα, δίδουν ένα τόνον μεγάλης ωραιό-τητος εις τό τοπίον.

Κατά προσφάτους στατιστικές ή ποσότης σπάρτων, ή υπάρχουσα εις τήν 'Ιταλίαν, είναι περίπου 12 εκ. στατήρες, μά όσον-δήποτε άφθονος καί άν είναι δεν έλήφθη ποτέ υπό σοβαράν άποψιν ως φυτόν διά

παραγωγήν ινών. Κατά τήν αρχαιότητα τό μετεχειρίζοντο δι' άγροτικές εργασίας, διά τό δέσιμον και διά τήν παρασκευήν φαρ-μακευτικών εκχυλισμάτων.

Ο Πλίνιος εν τή «Historiarum mundi» (ιστορία του κόσμου) λέγει: «Τό σπάρ-τον είναι χρήσιμον διά τό δέσιμον. Τά άνθη του άρέσουν εις τās μελισσας. Καθα-ρίζει, όπως ο έλλέβορος, όταν λαμβάνεται εκ αυτού ένα καί ήμισυ δράμι πρό του φραγτού εντός ποτηρίου ύδατος με μέλι. 'Επίσης τό φύλλωμα και οι κλάδοι του ανα-μειγνύμενοι τριμμένοι, επί μερικάς ήμέρας με όζος, δίδουν ένα χυμόν όφελιμον διά τās ισχυαλγίας». Βραδύτερον εκρησιμοποιήθη, εις περιορισμένην κλίμακα, διά τήν πα-ραγωγήν ινών και ειδικώς διά τήν κατα-σκευήν κάλων και πανιού διά σάκκους. Μέ τά σπάρτα κατεσκευάσθησαν επίσης λεπτά ύφάσματα, ή χρησιμοποίησις όμως αυτή περιορίσθη εις μερικάς περιφερείας τής μεσημβρινής 'Ιταλίας και τής Το-σκάνης. 'Εχρηάσθη να εφαρμοσθώσι αί κυρώσεις εναντίον τής 'Ιταλίας διά να λάβη τό σπάρτον τήν άξίαν του ως φυτόν εύγενών ινών.

Οι κλάδοι των σπάρτων συλλέγονται, όταν είναι δυνατόν, εις ήλικίαν ενός έτους καί ή πρώτη επεξεργασία τήν όποιαν υφί-στανται είναι τό μούσκευμα, τό όποιον δύναται να γίνη διά διαφόρων τρόπων. Τό εφαρμοζόμενον, ως ταχύτερον και καλλι-τέρας αποδόσεως, διά τήν ποιότητα τής παραγωγής είναι τό βιομηχανικόν σύστημα, συνιστάμενον εις τήν υποβολήν των σπάρ-των εντός διαλύσεως καυστικής σόδας κατά 4-6 % εις θερμοκρασίαν βράσεως.

Αφού τελειώσει τό μούσκευμα, οι κλάδοι φύχονται εντός ειδικών δεξαμενών και κά-τοπιν γίνεται ή άφαίρεσις των ινών, ή έρ-γασία δε αυτή εκτελείται ή διά των χειρών ή διά των μηχανών. Εις τήν πρώτην πε-ρίπτωσιν, ή εργασία δύναται να εκτελεσθί διά τής άφαίρεσεως εκ των κλάδων, αφού κρυώσουν, του φλοιού από τήν βάσιν τής κορυφής. Εις τήν δευτέραν περίπτωσιν, ή οποία είναι καί ή πλέον ριζική, χρησιμοι-

ποιούνται ειδικά μηχανήματα, καλώς με-λετηθέντα, καί τά όποια, μετά τήν φύξιν, επιτυγχανομένην με κεντρόφυγον μηχανή-μα υδροεξαγωγού, άφαιρούν τās ίνας.

Μετά τήν πρώτην εξαγωγήν των ινών, παράγεται ή πρώτη ακατέργαστος ύλη, ή οποία αφού διαλεχθή καί ξερανη καλώς, αποστέλλεται εις τά νηματουργεία. Από ένα στατήρα πράσινων κλάδων εξαγεται κατά μέσον όρον τό 8 % εις τιλτόν (τιφτίκι) καί τό 30 % εις ύλώδη πολύτον.

Αί επόμεναι επεξεργασίες, τās όποιες υφίστανται αί κλωσται των σπάρτων, αφού απομονωθώσι κατ' αυτόν τόν τρόπον, είναι όμοιαι με τās άλλας βιομηχανικές επε-ξεργασίας των νημάτων, δηλαδή:

- 1) Μαλάκωμα με έλαιώδη γαλα-τώματα.
- 2) Χώρισμα, παραλληλοποίησις με μηχανήματα, διά τό ξάσιμον καί τό κτένισμα.
- 3) Λεύκανσις με όξείας ούσις, όπως τό χλωρίον τό υποχλωρίον τό υδροθειού-χον κλπ.
- 4) Κλωστοποίησις.
- 5) 'Υφανσις.

Ένα πολύτιμον χαρακτηριστικόν των κλωστών των σπάρτων είναι ή μεγάλη των άνοχη εις τήν θραύσιν. Είναι πράγματι, μόλις κατά 5 ή 6 % κατωτέρα τής άν-τοχής των κλωστών τής κανάβεως, πολύ ισχυρότερα όμως των κλωστών γιούτης λίνου καί τής στυπείου κανάβεως.

Έξ άλλου, λόγω του μικροτέρου ειδικού των βάρους, αί κλωσται των σπάρτων άπο-δίδουν, όταν είναι ίσον τό πάχος του νή-ματος καί τό στρήψιμον, νήματα μεγα-λυτέρας διαμέτρου των νημάτων τής ιούτης καί του λίνου.

Τά νήματα αυτά χρησιμοποιούνται εις εύρεϊαν κλίμακα διά τήν κατασκευήν σάκ-κων, αντί τής γιούτης, πολλά όμως έργο-στάσια τά χρησιμοποιούν και διά τήν κατασκευήν ειδών μεγαλυτέρας άξίας. Είναι ωραιότατοι οι τάπητες οι κατασκευαζό-μενοι εις Ούμπριαν και τά παραπετάσματα τής Καλαβρίας. Με τά νήματα των σπάρ-

των, κατασκευάζονται καί ύφάσματα δια στρατιωτικήν χρήσιν, ως και αδιάβροχα, (πανία διά σκληράς κλπ.) ύφάσματα διά θερμής ενδυμασίας, διά τās άποικίας, άκα-τέργαστα λευκά, ως και διαφόρων χρω-μάτων. Χειρόμακτρα λευκά ή χρωματιστά, συνδόνια, πετσέτες, τραπέζιου κλπ. μικτά ύφάσματα, εις τά όποια τό νήμα σπάρτων μινύεται με νήματα άλλων φυτών, όπως του βάμβακος του λίνου κλπ.

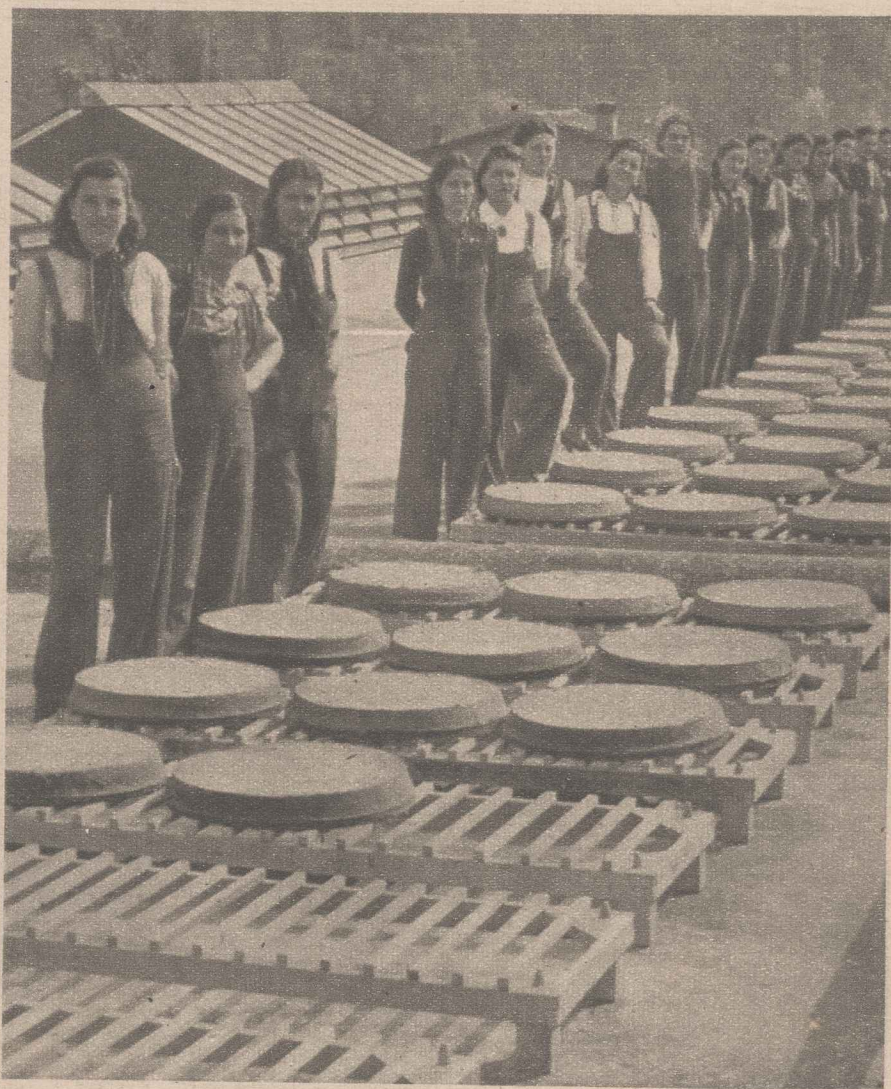
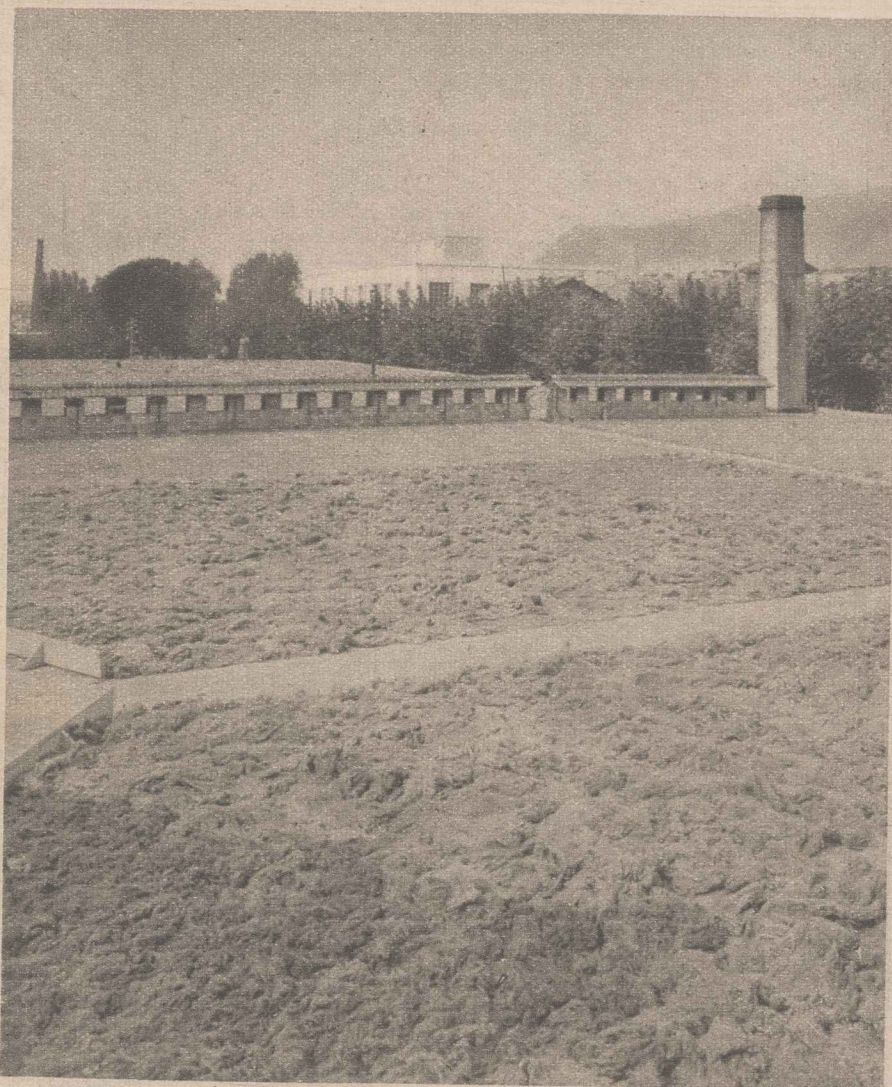
Έκτός όμως από τās ίνας της, τό σπάρ-τον είναι πολύτιμον και διά τά υποπροϊόντα του, τά όποια εξαγονται κατά τήν διάρ-κειαν τής επεξεργασίας του: ύπολείμματα μετά τήν εξαγωγήν των κλωστών, καί καλιούρα ύδατα μετά τό μούσκευμα (διά τά ύπολείμματα αυτά, προβλέπονται με-γάλοι χρησιμοποίησις εις τήν βιομη-χανία τής χαρτοποιίας. 'Ηδη κατασκευά-ζονται δι' αυτών, πρώτης τάξεως χαρτόνια καί χαρτες διά δέματα, επίσης δε και ευ-γενής χαρτί, αφού τά ύπολείμματα, επε-ξεργαζόμενα με χημικάς συσκευασίας, άναμειχθώσι με πολύτον χαρτόν άλλης ποιό-τητος).

Οι λόγοι του Ντούτσε, εις συνέλευσιν των Συντεχνιών: «'Η έλλειψις ώρισμένων πρώτων ύλών νηματοποιίας, δεν μάς άνη-συχεί. Αυτό είναι τό πεδιον, όπου ή επι-στήμη, ή τεχνική καί ή Ιταλική μεγαλο-φύα δύναται να εργασθώσι καί πράγματι εργάζονται. Τό σπάρτον επί παραδειγματι τό αυτοφύομενον ύπουδήποτε καί τό όποιον δύναται να εκμεταλλευθί βιομηχανικώς, τά δε 44 εκ. 'Ιταλίων, θα έχουν πάντοτε τά χρεϊώδη ενδύματα διά να καλυφθώσι», ήκούσθησαν από όλους τούς 'Ιταλούς με ίκανοποίησιν.

Τό σπάρτον είναι σήμεραν διά τήν 'Ιταλίαν πραγματική πρόσοδος. Καί ή αξιοποίησις του, εκτός του οικονομικού ρό-λου είχε και σπουδαίον προωρισμόν κοι-νωνικόν: ο χωρικός ήγάτησε ακόμη πε-ρισσότερον τήν γήν.

ΣΠΑΡΤΑ, ΦΥΤΕΥΘΕΝΤΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΔΕΞΙΝ ΤΟΥ ΕΛΑΦΟΥΣ.

ΦΟΡΜΑΙ ΠΟΛΥΤΩΝ ΣΠΑΡΤΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΎΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΣΠΑΡΤΑ, ΤΟΥ ΡΕΤΖΙΟ ΚΑΛΑΒΡΙΑ.

ΤΕΜΠΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ - ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΗΜΕΡΙΤΗΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΗΜΕ-
ΡΟΝ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ALBERTO MONDADORI -
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ PAOLO LECALDANO

Έκδίδεται παρά της ANONIMA PERIODICI ITALIANI - Προϊόντος ARNOLDO
MONDADORI - Μιλάνου, Via Corridoni, 39. Διά δημοσιεύσεις άπευθυνθέν προς τήν
Α. Ρ. Ι. Corso del Littorio, 1 - Milano - Τηλ. 75-136 - Έκτυπώται επί χάρτου τής
Χαρτοποιίας BURGO. Stab. Rotoc. Vitagliano, Milano, via Serio 1 - via Asiago 41 - 1941-XIX

